תשורה

משמחת הנישואין של

חיים וחנה שיחיו **מאס**

ט"ו אלול ה'תשפ"ד

ארכיון גליונות "בית מחנה ישראל"

הנחות ויומנים מהשנים תשל"ה-תשל"ז

ד.ש. תשורות

dsteshura@gmail.com

ב"ה

פתח דבר

לזכרון טוב, יום כלולת צאצאינו החתן התמים **חיים** שי' עם ב"ג הכלה מ' **חנה** תי', הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק - מיוסד על ההנהגה בעת שמחת הנישואין של כ"ק אדמו"ר - בתשורה המוסגרת בזה.

*

התשורה כוללת:

א) שער המשפחה - מכתבים ומענות למשפחת החתן והכלה; **ב) אגרות קודש** - אוסף מכתבים מהשנים הראשונות בארצות הברית; **ג) הגהות על מפתח לספרי ומאמרי אדמו"ר הזקן** - שי"ל בשנת תשמ"א ע"פ הוראתו הק'; **ד) עלי ההגהה** על כמה שיחות מעניני חודש אלול וח"י אלול שהוכנו עבור "קובץ ליובאוויטש"; **ה) הגהות על מענה למניחים** - על שיחת ש"פ תולדות תשכ"ז.

בחלק האנגלי:

(1) אגרות קודש - צרור מכתבים באנגלית מהשנים הראשונות בארצות הברית; (2) ארכיון מר שרייבער; (3) הגהות על כתבה שהוכנה עבור "די אידישע היים"; (4) יחידות לקבוצת תלמידים מיום ז' אדר א' תשי"ט.

יו"ל בפ"ע: **הגהות על שיעורים בספר התניא** - כל אגרת התשובה וסימנים ג' וה' מקונטרס אחרון.

*

ויהי רצון, שתיכף ומיד "ישמע . . קול ששון וקול שמחה" האמתי, כאשר "נזכה זעהן זיך מיטן רבי'ן", בהתגלות כ"ק אדמו"ר, תיכף ומיד ממש!

משפחת מאס **משפחת קלויזנר**

ט"ו אלול ה'תשפ"ד

צירך, שווייץ

שער המשפחה

מענה לשידוכי הורי החתן

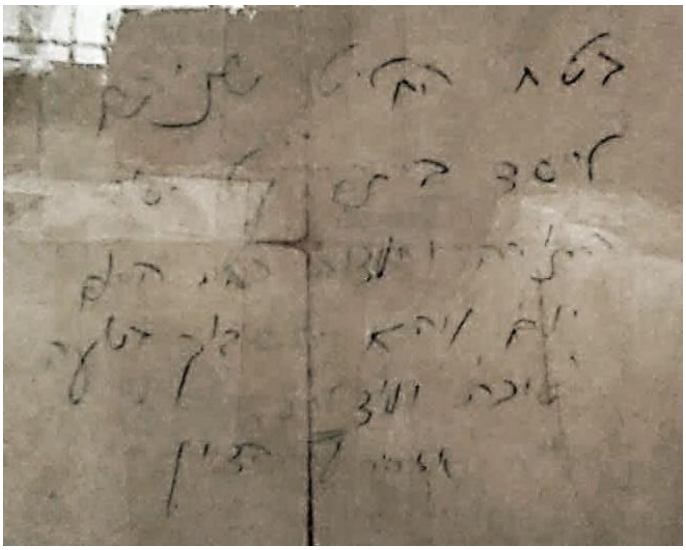

[אור לכ״ב שבט, תשמ״ח]

מענה להת׳ יוסף אייזיק מאס וב״ג מרים צילה פעסיל ווסרמן שביקשו הסכמת וברכת כ״ק אדמו״ר שליט״א להשידוך (מהעתקת המזכיר):

בטח החליטו שניהם לייסד ביתם על יסודי התורה והמצוה בחיי היום יום, ויהא השידוך בשעה טובה ומוצלחת.

אזכיר על הציון

מכתב להתונת הורי החתן

מאס- וסרמן- וואודמער

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

ב"ה, ר"ח סיון תשמ"ח
ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' יוסף אייזיק שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם ליום די תמוז הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN, N.Y. 11213

J. I. Muss
367 Yale Avenue
Woodmere, N. Y. 11598

מכתב לבר מצוה של אבי הכלה

קלוזנר- ק.מ.

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

ב"ה, טו' מ"ח תשנ"ג
ברוקלין, נ.י.

האברך יעקב זכריה שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הכנסו לגיל מצות,

הנה יה"ר מהשי"ת אשר מבן שלש עשרה למצות יגדל לבן חמש עשרה וכו' כפטק המשנה (אבות פרק ה'), ויוסיף התמדה ושקידה בלימודו בתורה, בתורת הנגלה וכן בתורת החסידות ויהדר בקיום המצות. והשי"ת יצליחו להיות חסיד ירא שמים ולמדן.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מ.מ.מ.

מזכיר

מכתבים לסב הכלה הרב ישכר דוד קלויזנר

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

ב"ה, ז' מנ"א תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' ישכר דוד שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם יוסף שלמה שי', הנה מועתק לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה. ויה"ר מהשי"ת שיבדלו ביחד עם זוג' תי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכה

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

.....ובדבר גזיזת השערות -אפשערעניש- הוא דבר גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא בהחינוך דהשארת פיאות הראש, ומיום הגזיזה והסחת הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה. והשי"ת יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיות וברוחניות.

בטח משתתף(וישתתף ביתר שאת)בהמבצעים.וה' יצליחם.

הפ"נ שבמכ' יקראו בעת רצון על הציון הק'.

הרה"ח

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

קלויזנר – ק. מלאכי
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

493-9250

ב"ה, ב' סיון תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה ישכר דוד שי'
מרת יהודית תי'

ברכה ושלום!

במענה על ההודעה אודות מצבה,

השי"ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל ותלד
זהו"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכה

הפ"נ שבמכ' יקראו בעתץרצון על הציון הק'.

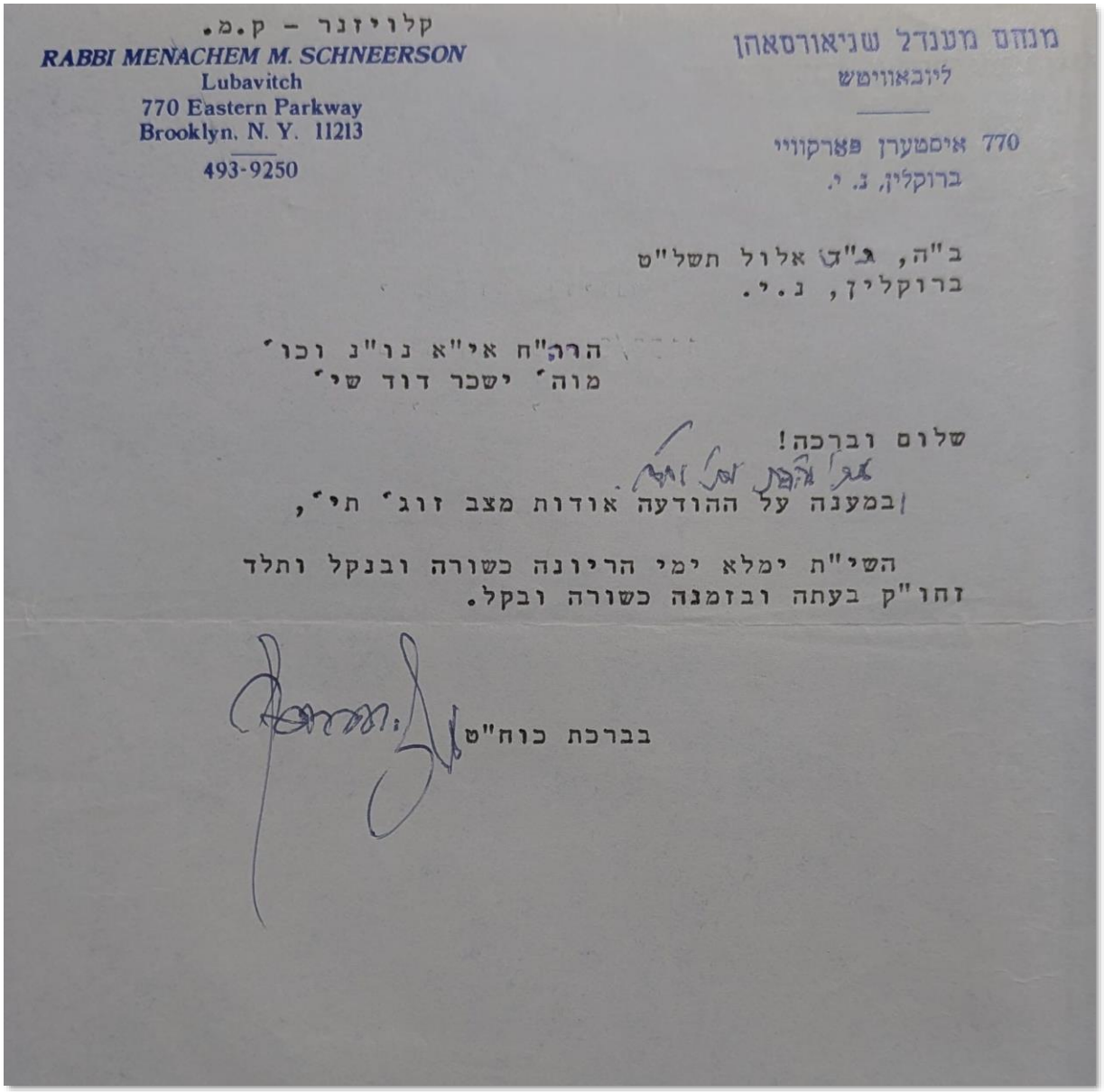

קלויזנר - ק.מ.
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ג"ד אלול תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' ישכר דוד שי'

שלום וברכה!

ובמענה על ההודעה אודות מצב זוג' תי',

השי"ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל ותלד
זחו"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכת כוח"ט

כ"ט אלול תשל"ט

הרה"ח

מכ' והפ"נ נת' ות"ח. ובמענה

מכתב ללידת אבי הכלה

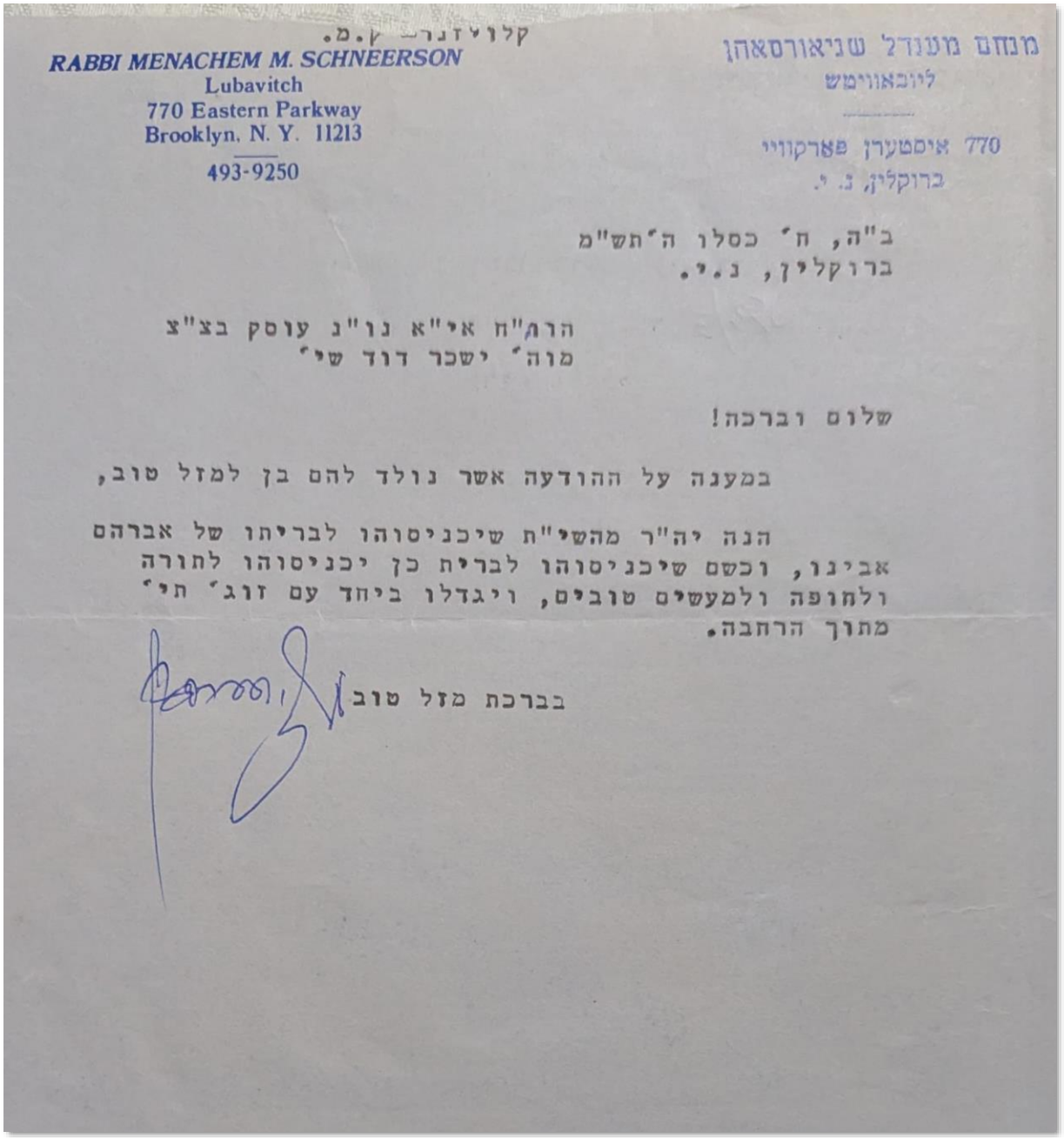

קלוידנר – ק.מ.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ח' כסלו ה'תש"מ
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' ישכר דוד שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוג' תי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

הרה"ח

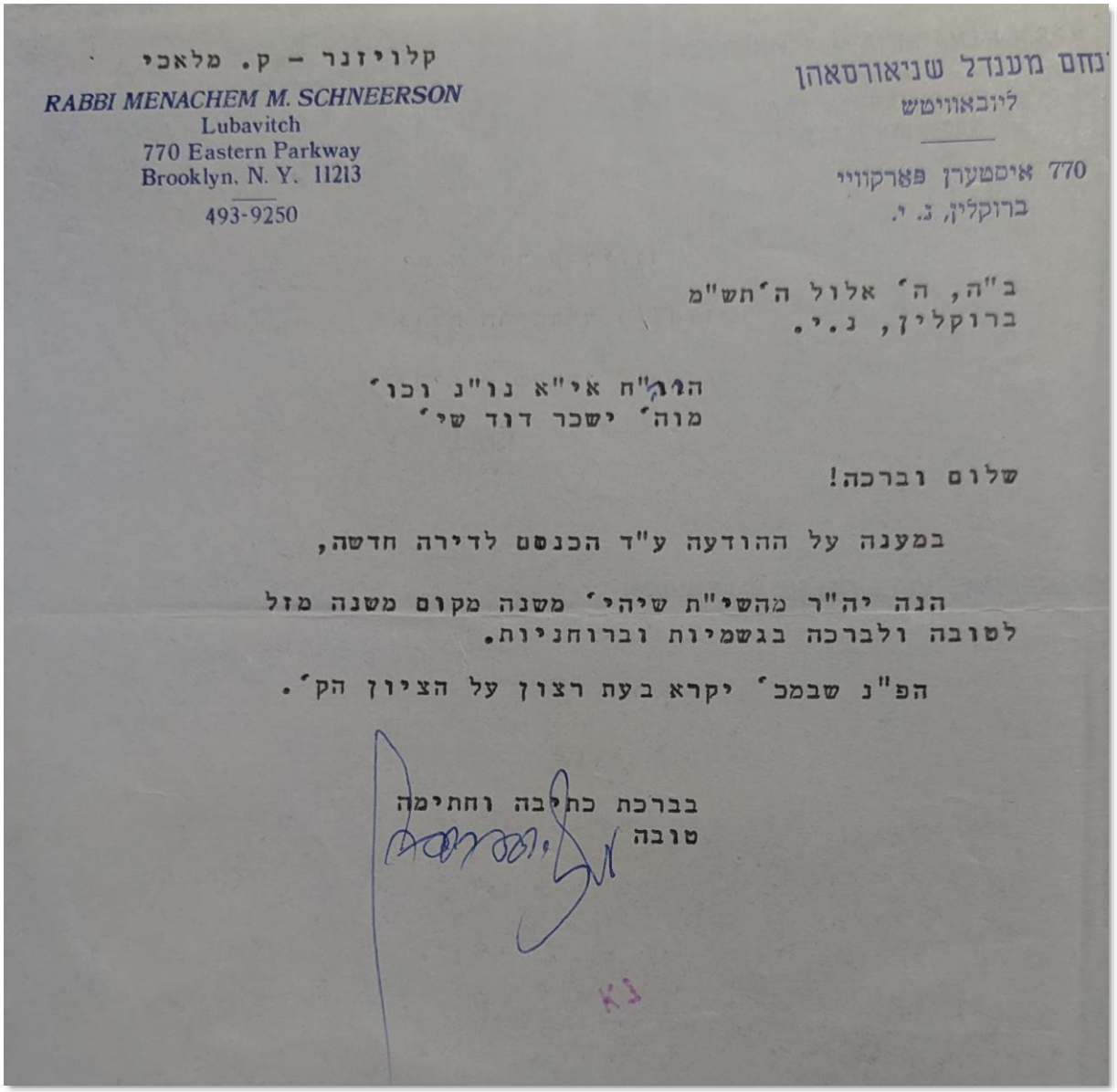

קלויזנר – ק. מלאכי

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ה' אלול ה'תש"מ
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' ישכר דוד שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הכנסם לדירה חדשה,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות.

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.

בברכת כתיבה וחתימה טובה

הרה"ח

מכתבים לסב הכלה הרב משה אליעזר רפפורט

רפפורט- ברוקלין
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ח' טבת תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

האברך הוו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' משה אליעזר שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום כא' טבת הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב
מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו
בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי
תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn. N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ז מ"ח תשמ"א
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה משה אלעזר שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ' והמצו"ב, ות"ח.

ודבר בעתו –

בתחלת תקופת ויעקב הלך לדרכו גו'

דשנת הקהל.

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'.

בברכה

ב"ה, י"ז כסלו

יקראו

בברכה לבשו"ט חתי"ק

מכתב ללידת אם הכלה

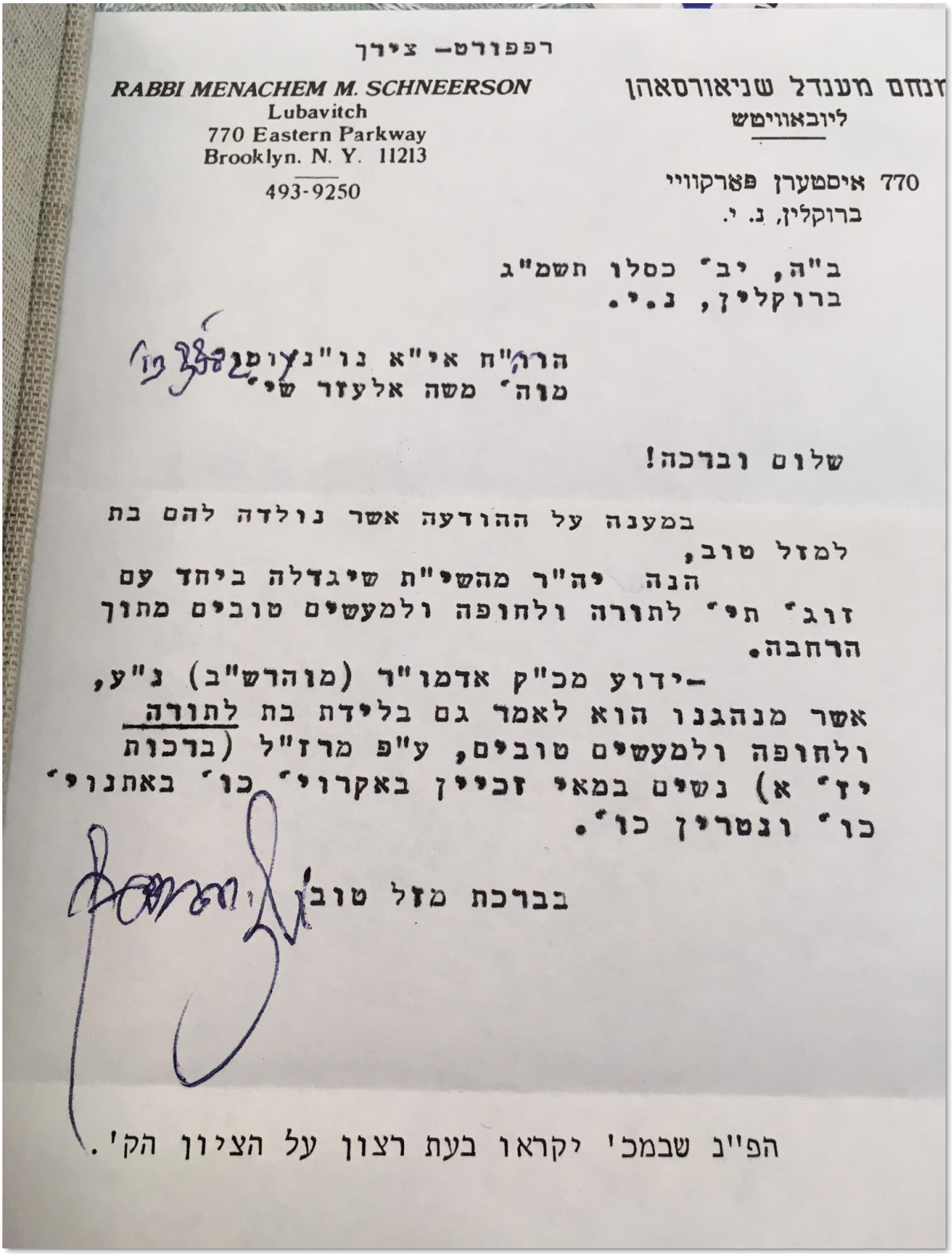

רפפורט- צירך

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn. N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יב' כסלו תשמ"ג
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נעוסק בצ"צ כו'
מוה' משה אלעזר שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולדה להם בת
למזל טוב,
הנה יה"ר מהשי"ת שיגדלה ביחד עם
זוג' תי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך
הרחבה.
-ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע,
אשר מנהגנו הוא לאמר גם בלידת בת לתורה
ולחופה ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות
יז' א) נשים במאי זכיין באקרוי' כו' באתנוי'
כו' ונטרין כו'.

בברכת מזל טוב

הפ"נ שבמכ' יקראו בעת רצון על הציון הק'.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn. N. Y. 11213
493-9250.

ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי חנוכה היתשמ"ח
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח א"י נו"ב עוסק בצ"צ וכו'
מוה' משה אלעזר שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכ' והפ"נ וכו'
ודבר בעתו-
בימי חנוכה - דענינם מוסיף והולך ואור,
ובמיוחד אשר השנה שנת "הקהל" ושנת תשמ"ח,
רמז אבל גלוי - לשמחה גלוי' של עצמו (תִשמח)
ולשמח את האנשים הנשים והטף שיכול להגיע אליהם
(תשַמח)

ולהמשיך זה בכל ימות השנה.

הפ"נ שמכ' יקראו בעת רצון על הציון הק'.

בברכה לחנוכה מאיר
ושמח

מאשר הנני קבלת המכ' **והפ"נ** וכו'

מכתב לסב סב הכלה הרב דובעריש הלוי דעמבינסקי

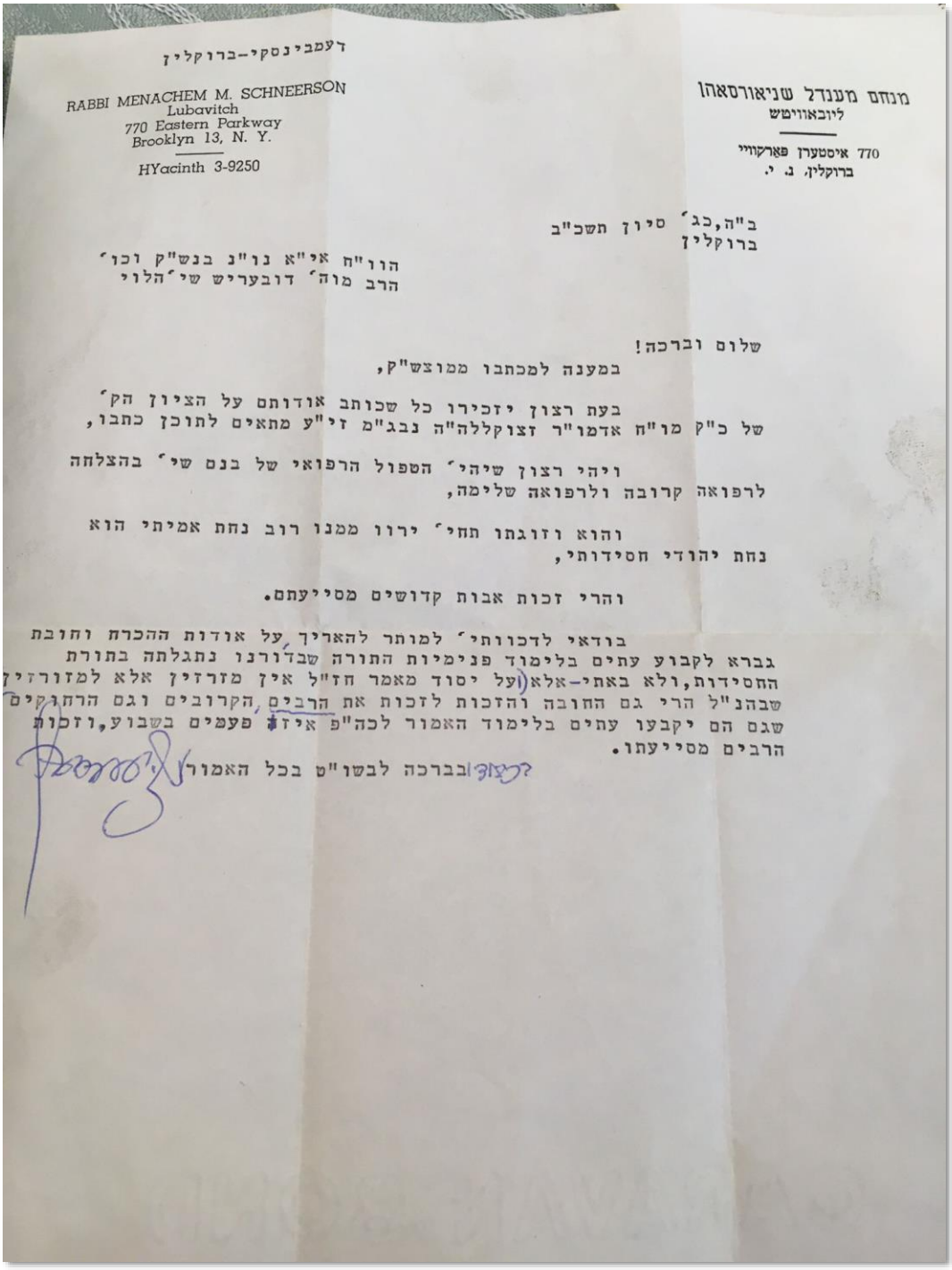

דעמבינסקי-ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כג' סיון תשכ"ב
ברוקלין

הוו"ח אי"א נו"נ בנש"ק וכו'
הרב מוה' דובעריש שי' הלוי

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק,

בעת רצון יזכירו כל שכותב אודותם על הציון הק'
של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו,

ויהי רצון שיהי' הטפול הרפואי של בנם שי' בהצלחה
לרפואה קרובה ולרפואה שלימה,

והוא וזוגתו תחי' ירוו ממנו רוב נחת אמיתי הוא
נחת יהודי חסידותי,

והרי זכות אבות קדושים מסייעתם.

בודאי לדכוותי' למותר להאריך על אודות ההכרח וחובת
גברא לקבוע עתים בלימוד פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת
החסידות, ולא באתי-אלא (ועל יסוד מאמר חז"ל אין מזרזין אלא למזורזין
שבהנ"ל הרי גם החובה והזכות לזכות את הרבים, הקרובים וגם הרחוקים
שגם הם יקבעו עתים בלימוד האמור לכה"פ איזה פעמים בשבוע, וזכות
הרבים מסייעתו.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

למותר להאריך, על אודות .. ולא באתי - אלא (ועל יסוד .. לזכות את הרבים, הקרובים וגם הרחוקים) .. לכה"פ איזו פעמים בשבוע.

בכבוד ובברכה

מכתבים לסבא רבה של הכלה הרב שאול ראסקין

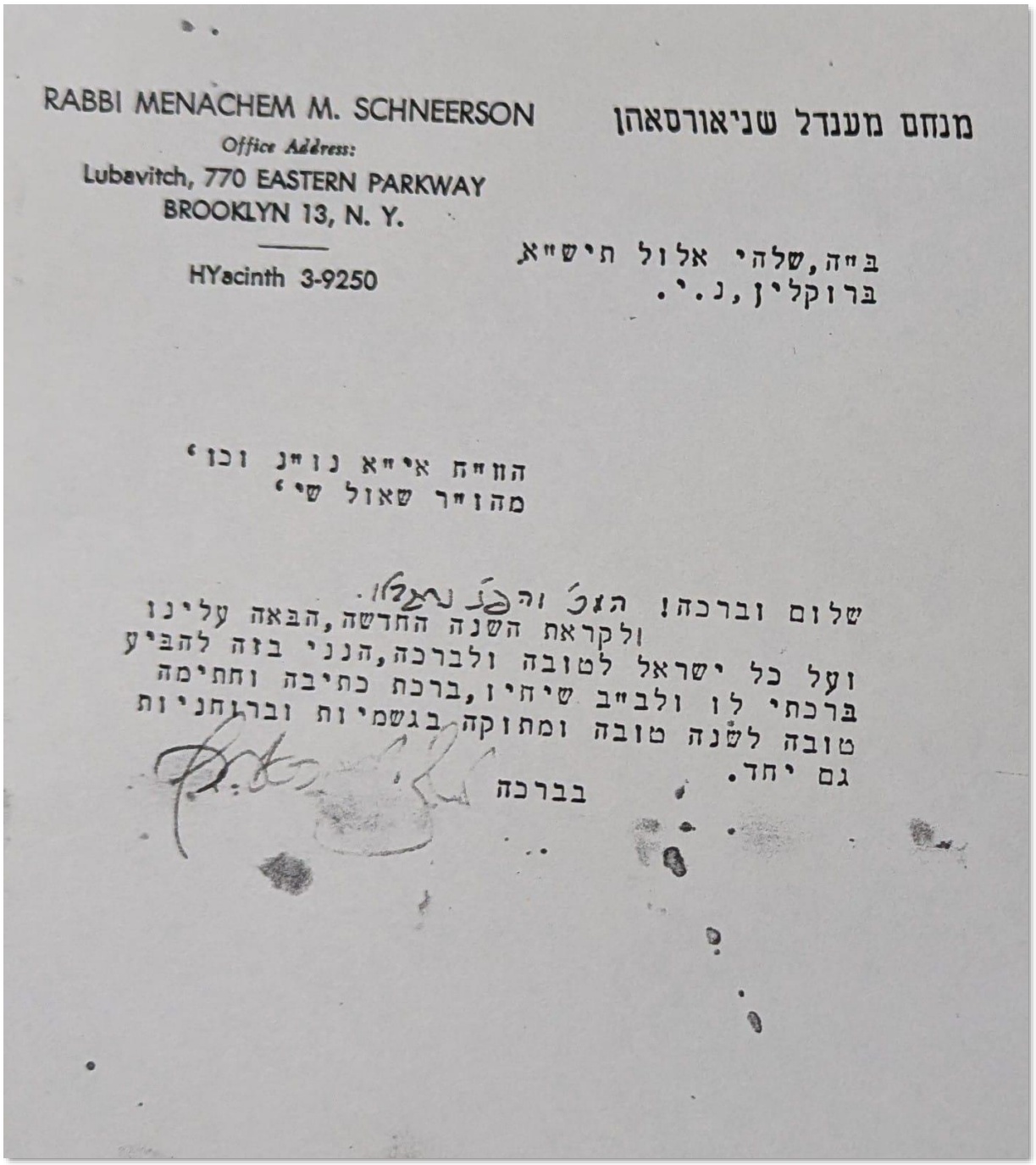

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

מנחם מענדל שניאורסאהן

Office Address:
Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

ב"ה, שלהי אלול תיש"א
ברוקלין, נ.י.

הח"ח איי"א נו"נ וכו'
מהו"ר שאול שי'

שלום וברכה! המכ' והפ"נ נתקבלו.
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו
ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולב"ב שיחיו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות
גם יחד.

בברכה

המכ' והפ"נ נתקבלו. ולקראת

ראסקין-כפר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

הוו"מ אי"א נו"נ וכו'
מו"ה שאול שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

אגרות קודש

א

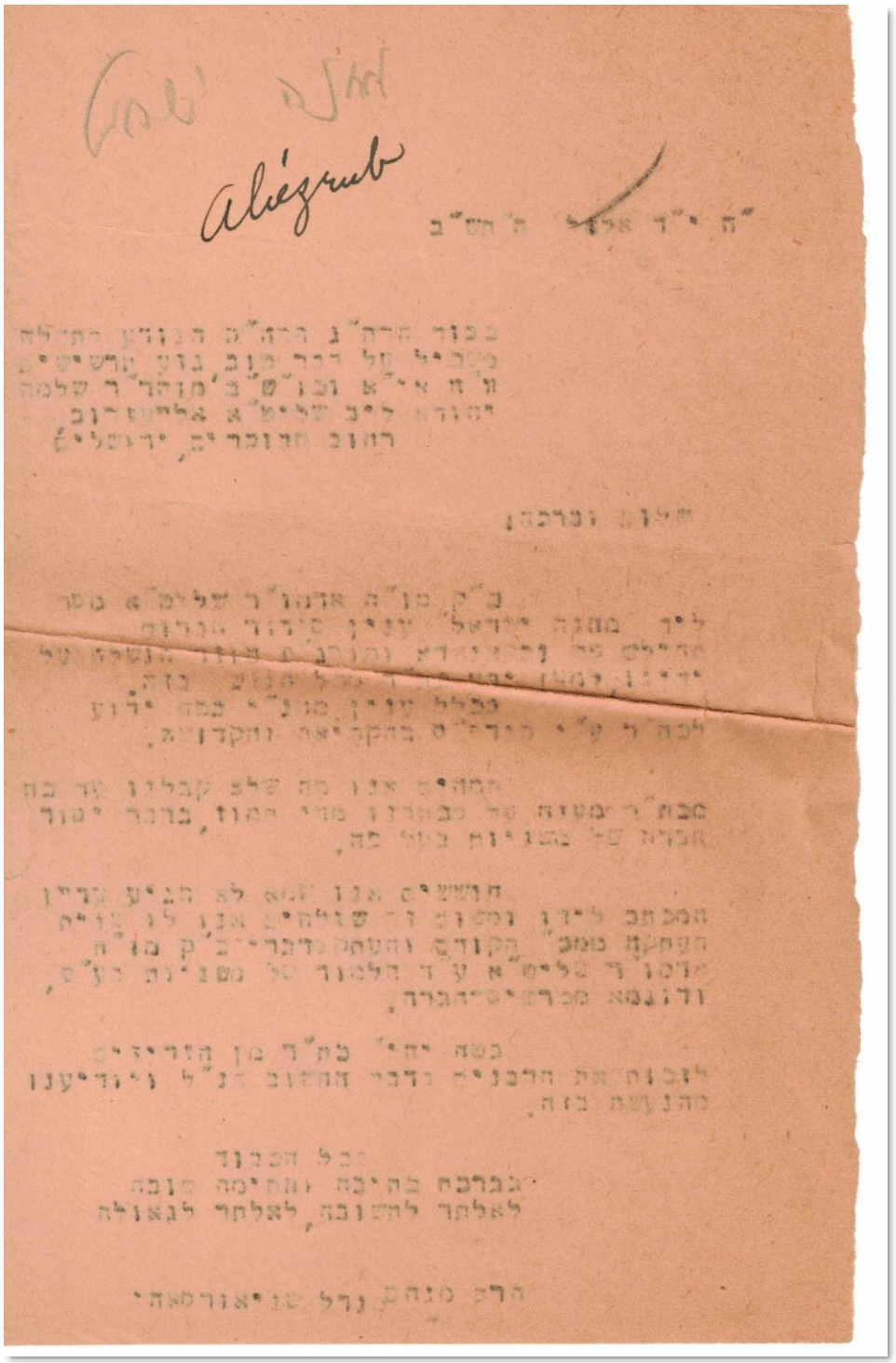

ב״ה י״ד אלול ה׳תש״ב

כבוד ידידי הרה״כ הרה״ח הנודע לתהלה

משכיל על דבר טוב, גזע תרשישים

וו״ח אי״א וכו׳ ש״ב מוהר״ר שלמה

יהודא ליב שליט״א אליעזרוב,

רחוב הבוכרים, ירושלים

שלום וברכה:

כ״ק מו״ח אדמו״ר שליט״א מסר ליד מחנה ישראל ענין סידור חברות תהילים פה ובקאנאדא ומוסג״פ חוזר הנשלח על ידינו, למען ידע כת״ר מכל הנעשה מזה.

בכלל ענין מחנ״י בטח ידוע לכת״ר ע״י הנדפס בהקריאה והקדושה.

תמהים אנו מה שלא קבלנו עד כה מכת״ר מענה על מכתבנו מד׳ תמוז, בדבר יסוד חברה של משניות בעל פה.

חוששים אנו שמא לא הגיע עדיין המכתב לידו ומשום זה שולחים אנו לו שנית העתקה ממכ׳ הקודם והעתק מדברי כ״ק מו״ח אדמו״ר שליט״א ע״ד הלמוד של משניות בע״פ, ודוגמא מכרטיס-חברה.

בטח יהי׳ כת״ר מן הזריזים לזכות את הרבים ודבר החשוב הנ״ל ויודיענו מהנעשה בזה.

בכל הכבוד

בברכת כתיבה וחתימה טובה

לאלתר לתשובה, לאלתר לגאולה

הרב מנחם מ[ע]נדל שניאורסאהן

ב

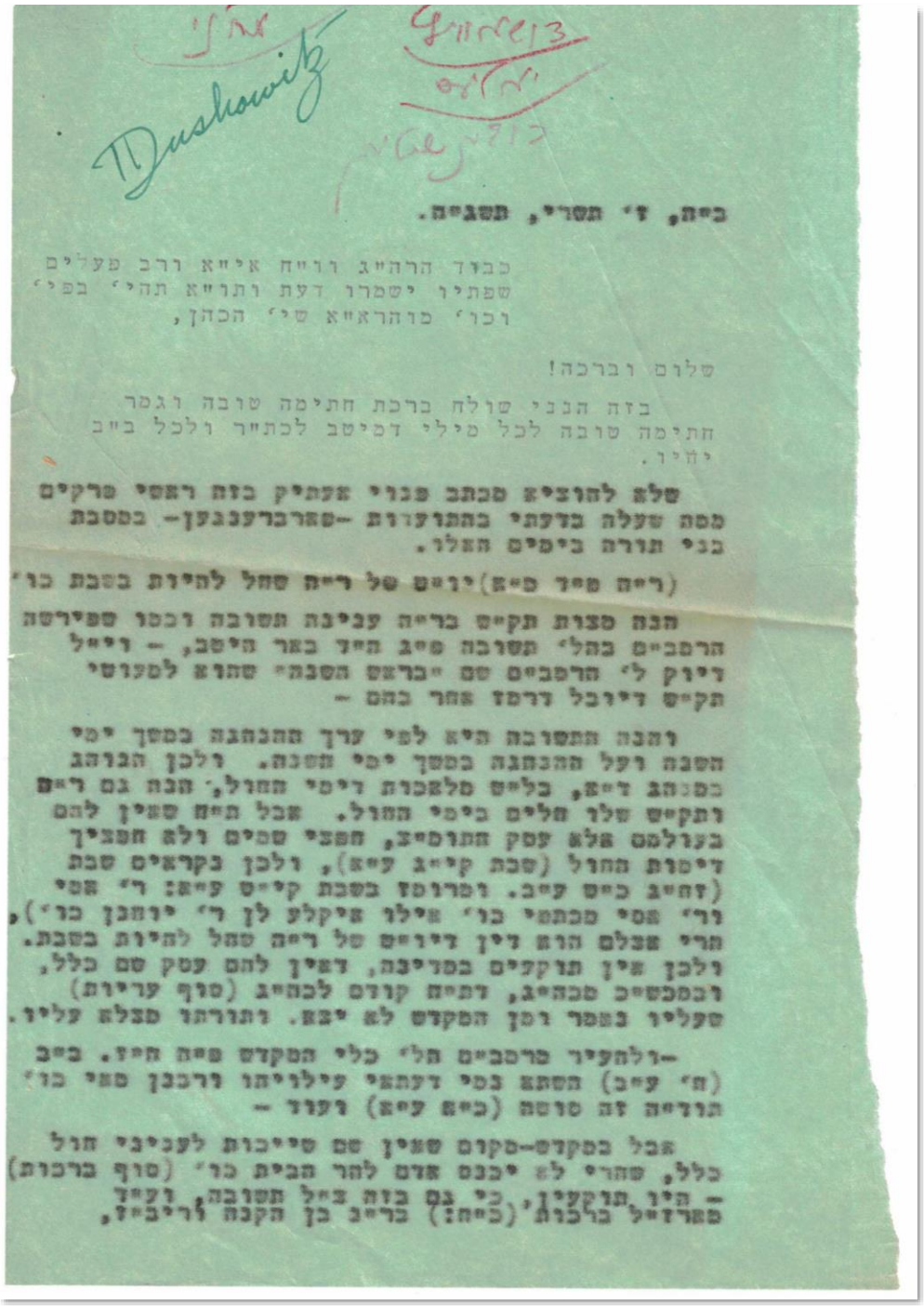

בית, ז' תשרי, תשג"ה.

כבוד הרה"ג וו"ח א"י"א ורב פעלים
שפתיו ישמרו דעת ותו"א תהי' בפי'
וכו' מוהר"א שי' הכהן,

שלום וברכה!

בזה הנני שולח ברכת חתימה טובה וגמר
חתימה טובה לכל מילי דמיטב לכת"ר ולכל ב"ב
יחיו.

שלא להוציא מכתב פנוי אעתיק בזה ראשי פרקים
מסה שעלה בדעתי בהתועדות -שארבענגען- בסבת
בני תורה בימים האלו.

(ר"ה ט"ד פ"ג) יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת כו'

הנה מצות תק"ש בר"ה עניבת תשובה וכמו שפירשה
הרמב"ם בהל' תשובה פ"ג ה"ד באר היטב, - ו"ל
ויוק ל' הרמב"ם שם "בראש השנה" שהוא לפעושי
תק"ש דיובל דרמז אחר בהם -

והנה התשובה היא לפי ערך ההנהגה במשך ימי
השנה ועל ההנהגה במשך ימי השנה. ולכן הנוהג
בסנהג ד"א, בל"ש מלאכות דימי החול, הנה גם ר"ה
ותק"ש שלו חלים בימי החול. אבל ת"ח שאין להם
בעולמם אלא עסק התומ"צ, חפצי שמים ולא חפציך
דימות החול (שבת ק"ג ע"א), ולכן בקראים שבת
(זח"ב כ"ש ע"ב. ומרומז בשבת ק"ש ע"א: ר' אמי
ור' אסי מכתפי בו' אילו איקלע לן ר' יוחנן בו'),
תרי אבלם הוא דין דיו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת.
ולכן אין תוקעים במדינה, דאין להם עסק שם כלל,
ובמכש"כ מכה"ג, דת"ח קודם לכה"ג (סוף עריות)
שעליו נאמר ומן המקדש לא יצא. ותורתו מצלא עליו.

-ולהעיר מרמב"ם הל' כלי המקדש פ"ה ה"ז. ב"ב
(ח' ע"ב) השתא נמי דעתאי עילויתו ורבנן מאי בו'
תודי"ה זה סושה (כ"ח ע"א) ועוד -

אבל במקדש-מקום שאין שם שייכות לעניני חול
כלל, שהרי לא יכנס אדם להר הבית כו' (סוף ברכות)
- היו תוקעין, כי גם בזה ב"ל תשובה, ועי"ד
מפרז"ל בלכות' (כ"ח:) בר"ב בן הקנה וריב"ז,

דושאוויץ

יאלעס

רובינשטיין

מחנ"י

הביאור נדפס במכתב באג"ק ח"ג אגרת תקכד

ג

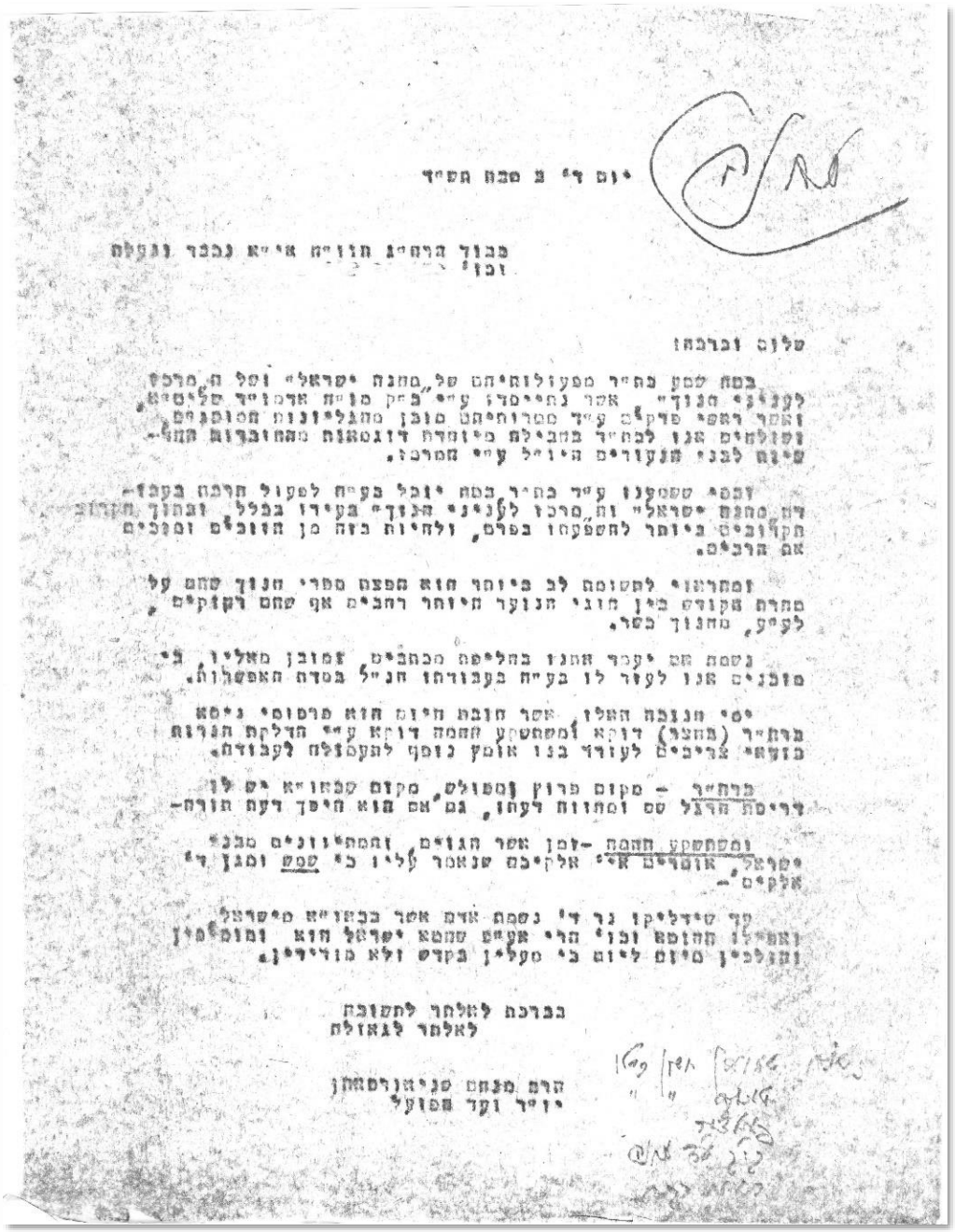

יום ד' ב מבחן תש"ד

מבוך הרה"ג חזו"מ א"א נבבר ונעלה
וכו'

שלום וברכה!

במה נמע בתיר מפעולותיהם של "מחנה ישראל" ושל ה"מרכז לענני הנוך" אשר נתיסדו ע"י בית מו"ת אדמו"ר שליט"א, ואשר ראשי פרקים ע"ד מטרותיהם מובן מהגליונות המוסגים ומולמים אנו לכתיר במבילת מיוחדת דוגטאות מהחוברות המל-שיום לבני הנעורים היומל ע"י המרכז.

ומפי ששמענו ע"ד כתיר במה יוכל בעיה לפעול חרבה בעבו-דה מחנה "ישראל" וה"מרכז לענני הנוך" בעידו בכלל, ובתוך המרחב המקובים ביותר להשפעתו בפרט, ולהיות בזה מן הזוכים ומזכים את הרבים.

ומתרגוי לתשומת לב ביותר הוא הפצה מפרי הנוך שהם על מחרת הקודש בין חוגי הנוער היותר רחבים אף שהם רקוקים לע"ע, מהנוך בסר.

נשמה אם יעבר אתנו בהליפה מכתבים, ומובן מאליו, כי מוכנים אנו לעזר לו בע"ה בעבודתו הנ"ל בסדה האפשרות.

יפי הנגבה האלו, אשר חובת היום הוא פרסומי ניסא בתיר (מחצר) דוקא ומשתשקע שמשה דוקא ע"י הדלקת הנרות בזעה"ר צריכים לעזור בנו אומץ נוסף להעמלה לעבודה.

בתיר - מקום פרוץ ומפולש, מקום שבאו"א יש לו דריסת הרגל שם ומחזות דעתו, גם אם הוא חיסך דעת תורה-

ומשתשקע שמשה -זמן אשר הגוים, והמתיונים מבני ישראל, אומרים אי' אלקיכם שנאמר עליו כי שמש ומגן ד' אלקים -

כך שידליקו נר ד' נשמת אדם אשר בבזו"א מישראל ואפילו מחוסה וכו' הרי אע"פ שמטא ישראל הוא ומומ"מין ומהלכין מיום ליום כי מעלין בקדש ולא מורידין.

בברכה לאלתר לתשובה
לאלתר לגאולה

הרם מנחם מניאורסמחן
יו"ר ועד הפועל

העתק המזכירות ממכתב אל: מהור"י שי' שאפירא. נדפס באג"ק אגרת קכ (חוץ מההוספה בכתי"ק)

מחנה

נשלח שמועסן חשון כסלו

טאלקס " "

פאלדער

קו"ק ע"ד מחנה

רשימת קהת

ד

Moskowitz

יום ב' בז שבט תשי"ד
ברוקלין

כבוד הרב"ים מרים באסונה אליעא ורב פעלים
הנעלא מר צבי שי' מאסקאוויטץ

שלום וברכה

מוסגים קבלה על הסכום הנגיע ע"י להחזקת בתי הספר העומדים תחת הנהלת המרכז לעניני חנוך", ותודה רבה בשם ה"המליץ" נתונה לו בזה, על השתתפותו בספעל חנוך בני ובנות ישראל על טהרת הקדש.

ותקוותינו חזקה, אשר גם להבא יקח חלק בעבודה זו וישתדל למשפיע גם על מכיריו ומיודעיו להתענין בזה ולעזור לה"מליץ", בל אחד למי אפשריותו, ובל המביא את חברו ליידי פעולה טובה זכות הרבים תלוי בו.

וגם מעניין יומא דפגרא דחדש זה הוא יום ראש השנה לאילנות הרבה יש ללמוד בזה, כי האדם חשב לנו לכל הנקשה מסביב לו הרי מכל דבר ודבר יוסיף הבמה על מכמתו, בהנהגה שבין אדם למקום ובין אדם לחברו ולאו דוקא ממחזה בלתי רגיל, אלא אפילו מענינים המצוים ביחד, ובמו אילן צומח, כמה הוראות בחיי חיום יומיים של האדם יש לחבין.

ואעיר בזה על אחדים מהם וחם:
רוב סין האומה ובשרם האילנות מאורמים מחלקים רבים הנבללים בכלל בשלשה: שרש, גוף האילן (גזע, ענפים, עלים) פירות (קליפה, חפרי עצמו, גרעינים)

מהאילוק אשר ביניהם: השרש - נעלם הוא מעין הראשי, אבל עיקר חיום האילן ע"י נמצא, אף שגם ע"י העלים שואפים האילנות מן האויר הומרים המוכרחים לחייהם, וכן קולטים החום מקרני השמש וכיו"ב), עוד זאת אשר דוקא ע"י השרש עומד האילן על עמדו ואם שרשיו חזקים לא ירא מכל רוחות המנשבות שיעקרו אותו.

גוף האילן - הוא הוא רוב המכריע של בנין האילן, מזמן לזמן מוסיף הוא בעובי בענפים ובעלים, עד שעל ידו -ובפרט ע"י גזע האילן- יזרעו שנות האילן.

אבל תכליח שלימות האילן הוא בעשותו פירות, כי ע"י הגרעין הוא מזריע זרעו להצמיח אילנות אחרים דור אחר דור.

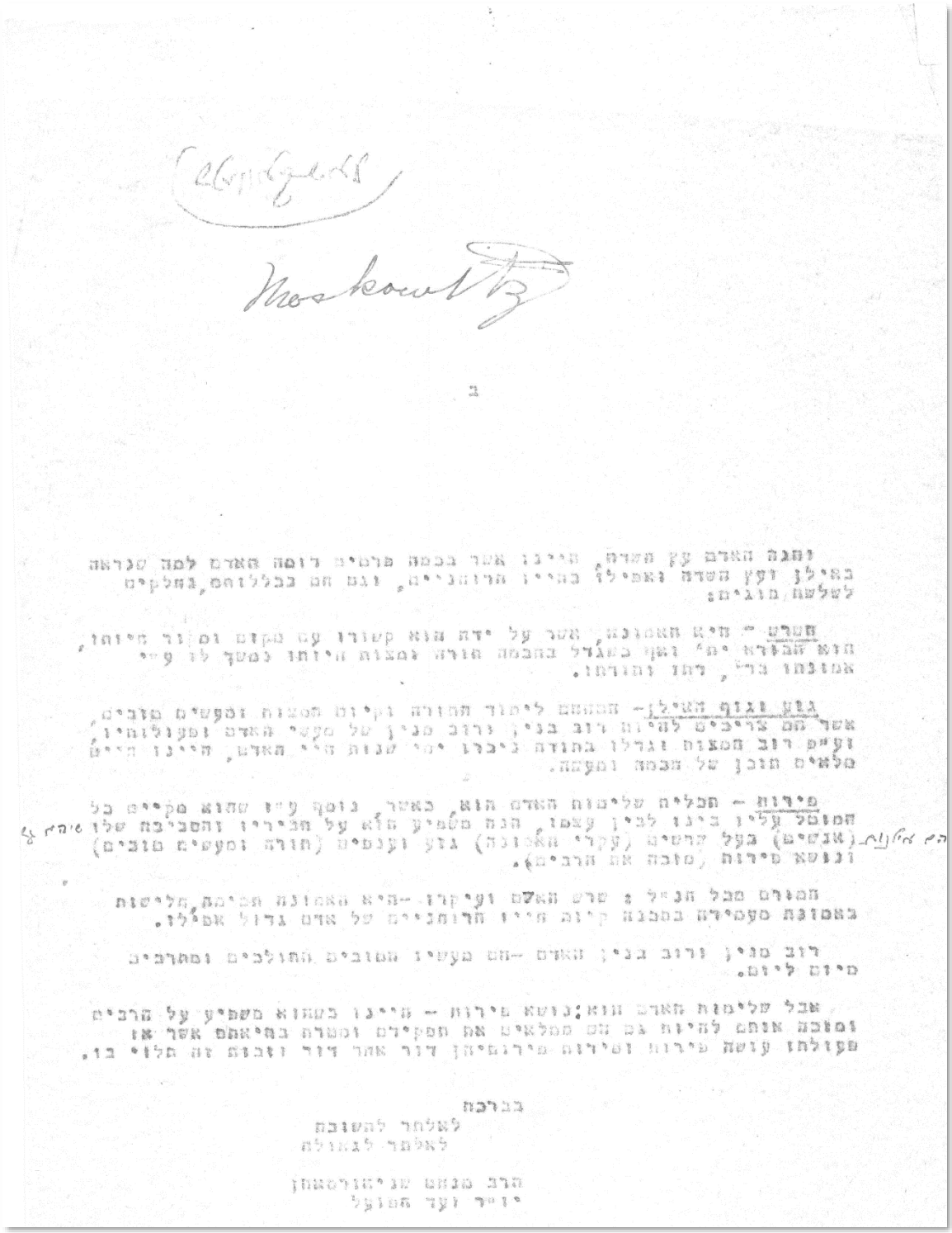

ב

יחגה האדם עץ תשרה, היינו אשר בכמה פרטים דומה האדם למה שנראה בא"לן זעץ השדה ואפילו בהייו חרוחניים, וגם הם בכללותם, בחלקים לשלשה מוגים:

חשרש - היא האמונה, אשר על ידה הוא קשורו עם מקום ומקור חיותו, הוא הבורא יתי' ואף כשגדל בחכמה תורה ומצות חיותו נמשך לו ע"י אמונתו ברי', רחו ותורתו.

גזע וגזף הא"לן- המתמם לימוד התורה וקיום המצות ומעשים טובים, אשר הם צריכים להיות רוב בנין ורוב מנין של מעשי האדם ופעולותיו, וע"פ רוב המצות וגדלו בתודה ביכרו ימי שנות חיי האדם, היינו חיים מלאים תוכן של חכמה ומעמה.

פירות - תכליח שלימות האדם הוא, כאשר נוסף ע"ז שהוא מקיים כל המוחל עליו בינו לבין עצמו, הנה משפיע הוא על חבריו והסביבה שלו (אנשים) בעל ערשים (עקרי האמונה) גזע וענפים (תורה ומעשים טובים) ונושא פירות (מזכה את הרבים).

המורם מכל הנ"ל: שרש האלם ועיקרו -היא האמונה הבריחת חלישות באמונה מעמידה בחכנה קיות חיייו הרוחניים של אדם גדול אפילו.

רוב מנין ורוב בנין האדם -הם מעשיו הטובים החולכים ומתרבים מיום ליום.

אבל שלימות האדם הוא: נושא פירות - היינו כשהוא משפיע על הרבים ומזכה אותם להיות גם הם ממלאים את חסקידם ומטרת בחיאתם אשר אז פעולתו עושה פירות ופירות פירותיהן דור אחר דור וזכות זה חלוי בו.

בברכה
לאלחר להשובה
לאלחר לגאולה

הרב מנחם שניאורסאהן
יו"ר ועד המועל

העתק המזכירות. טופס דומה נכתב בכ"א שבט ונדפס באג"ק מכתב קלה. והיא אל: ידידי הנכבד מר בעזבאראדקא שי'

מל"ח|

מאשקאוויטש

שיהיו גם הם אילנות

ה

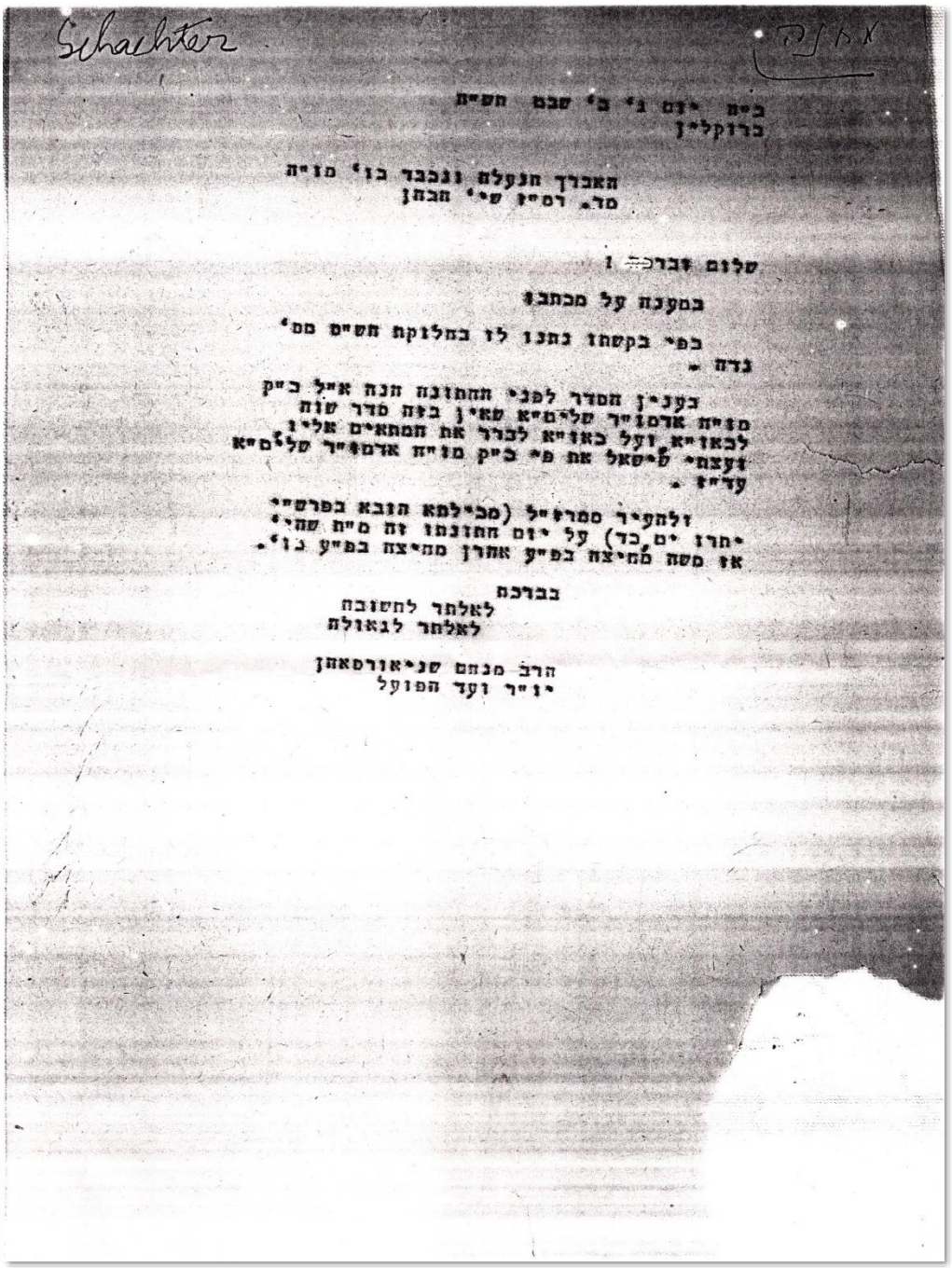

Schachter

מחנה

בית דין ג' ב' שבט תש"ח
ברוקלין

האברך הנעלה ונכבד בו' מו"ה
מר. רס"ז ש' חבהן

שלום וברכה!

במענה על מכתבו

בפי בקשתו נתנו לו בחלוקת תש"ם מס'
נדה.

בענין הסדר לפני התחונה הנה א"ל ב"ק
מו"ה ארמו"ר שליט"א שאין בזה סדר שום
לבאו"א ועל כאו"א לברר את המתאים אליו
ועצתי לשאל את פי' כ"ק מו"ה ארמו"ר שליט"א
עד"ז.

ולהעיר ממרז"ל (מכילתא הובא בפרש"י
יתרו יט כד) על יום החונתו זה מ"ת שהי'
אז משה מחיצה בפ"ע אהרן מחיצה בפ"ע בו'.

בברכה
לאלתר לתשובה
לאלתר לגאולה

הרב מנחם שנ"אורסאהן
יו"ר ועד הפועל

העתק המזכירות. נדפס באג"ק מכתב ז'תשצו.

הרמ"ז: שאכטער.

<u>מחנה</u>

Schachter

ו

מנחם מענדל שניאורסאהן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

ב"ה זאת חנוכה, ה'תשי"ב
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח הנו"ח אי"א נו"מ
וכו' מהור"א שי'

שלום וברכה:

בטח השתתף בהמועדות דיום הבהיר י"ט כסלו - יום חג גאולתנו ופדות נפשנו - ועל פי המבואר במכתבי כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע להתועדות חסידים ובפרט התועדות דחג גאולת אדמו"ר הזקן ונצחון תורת החסידות - תורת הבעש"ט והרב המגיד - אשר בני ישראל יצאו ביד רמה, הנה בטח נתעוררו המתועדים בהחלטות טובות בכלל, ובפרט בדבר קביעות עתים לתורה הנגלית וקביעות עתים לתורת החסידות.

וכבר מלחי אמורה, במכתבי אשר בחוברת י"ט כסלו דהאי שתא שנת ה'תשי"ב, ארות גודל החוב והזכות של כל אחד ואחד מאתנו להשתדל ולהתאמץ בהפצת המעינות חוצה.

מתאים לדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות ההודעה והכתיבה ע"ד התועדות די"ט כסלו וכיו"ב, הרי בטח יודיע עד"ז בפרטיות, והעיקר - תוכן ההחלטות הטובות בהנ"ל, ואשר כבר התחיל בהבאתם לידי פועל.

וביחוד אחעניין ע"ד השיעורים ברבים שלומד או משתתף בהם. וידוע כמה הפליגו כ"ק אדמו"ר הזקן וכל נשיאינו הק' במעלת לימוד זה.

וח"ח מראש על כתבו המפורט בכל הנ"ל.

המחכה לבשורות טובות ואין טוב אלא
תורה ומאור שבתורה

בבקשה להודיע תוכן מכתבי זה לכל המתועדים,
ולעוררם לענות עליו.

זאת חנוכה: ראה במאמר כ"ק אדמו"ר הצמח צדק אשר בקונטרס חנוכה (ע"ג בסופו). גאולתנו ופדות נפשנו: ראה ס' המאמרים ה'תש"י עק"ו. בני ישראל, רמה: ראה זח"ג קכ"ה,א. לתורה הנגלית: ראה ג"כ סד"ה על חומותיך הרל"ה לכ"ק אדמו"ר מהר"ש - נעתק בסוף החוברת לכ"ד טבת ה'תש"א. אודות ההודעה: ראה בחוברת ע"ד הערה ג'. כמה הפליגו: ראה אגה"ק סכ"ג. ד"ה הסכת ושמע ישראל שמה"ח תרצ"ג. ובכ"מ. אלא תורה: ברכות ה,א. ומאור שבתורה: ראה זח"ג קכ"ד,ב. אגמ"ק סכ"ו. הקדמה לס' ביאורי הזהר לכ"ק אדמו"ר האמצעי. קונטרס עץ החיים לכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) פי"א ואילך.

(אע"ה)

מעל"ד

נ"ב:

עתה נתקבל מכ' בו מודיע ע"ד בניו שיחיו, ובטח משתמש בהשפעתו עליהם שיהיו צנורות להפצת המע"ינות חוצה, ובפרט בנו הבכור מר דוד שי' העובד בצבא, אשר שם מוכרח הדבר ביותר להאירם במאור שבתורה זוהי תורת החסידות והנהגה החסידותית און ארום חסידות. ומי יודע אם לעת כזאת הגיע למשרתו זו. וידועה הבטחת אדמו"ר הזקן לכל אלו המשתדלים בעניניו-שהבטיחוהו שיצליחו בזה.

בהערתו, מדוע לא סימנו בסוף פ' פקודי סכום פסוקי הסדרה, הנה יש לחפש בדפוסים הראשונים, כי לדעתי אין זה אלא השמטת המדפיס, ונמשך הדבר כן גם אצל שאר המדפיסים שבאו אחריו,

ואולי אפשר שהי' כתוב "בלי כל סימן", והכוונה בזה היתה שיש בסדרה צ"ב פסוקים, ובא הבחור הזעצער ותפס את הענין כפשוטו שאין כאן סימן, והשמיט מלות אלו מחסרון ידיעה.

בברכה לנחת חסידותי מכל הנ"ל שיחיו

ז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ' מ"ח תשכ"ב
ברוקלין

הרה"ג הרה"ח א"א נו"נ
מוה' ש"

שלום וברכה!

במענה למכתבו מע"ש עם הפ"נ המצורף אליו שיקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע,

לשאלתו בענין התביעה מהעסטראכאוואיע קאמפאניע - בכלל כאן המנהג שקרוב לזמן המשפט מתפשרים, ובד"א כשהפשרה היא קרובה למה שאפשר לזכות בדין, ובטח בכגון דא סדנא דארעא חד הוא, ויברר אצל עורך דין מומחה במקצוע, נוסף על העו"ד המנהל ענינו עד עתה, הסיכויים ע"פ פסק דין השופט, ואז יתפשר על סכום קרוב לזה, אף כי פחות, כיון שביד הקאמפאניע לסחוב הענין כו"כ, וסו"ס איזה ספק ישנו גם לאחר חתת דעת מומחה.

ועוד ועיקר-אשר לאורך ימים ושנים טובות ינצל האמצעים והאפשריות להגדיל תורה ולהאדירה, הנגלה והחסידות, ובאופן דמוסיף והולך מוסיף ואור,

והרי מתקרבים אנו לחדש כסלו, חדש הגאולה, ועל המבואר באגה"ק סי' ד', גם גאולת כאו"א מענינים המעלימים ומסתירים בעבודתו לקונו, שזהו תכלית בריאתו, וכדברי חז"ל במסכת קדושין בסופה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

Menachem M. Schneerson

הרה"ח

מהעסטראַכאַוואיע קאָמפאניע -

ובד"א

ועוד ועיקר - אשר לאורך ימים

וע"פ המבואר

ב"ה,כ"ג כסלו,תש"ג

אמעגער בריף און אמעגע רועטער

די אכזריותדיקע רציחות און מי'-רעה'שע מערדעריין וואס זיינען, נים איצט געדאכט,מארגעקומען אויף אונזערע ברידער און שוועסטער מים זייערע קינדער,האבן צוגוים פגעבראכט אלע אידן צו איין פונקט.

די טוידערליכע הפקירות און מאטערען דעם אידישן פאלק,מים דער גלייכגילטיקייט מון אפילו געוויסען-מעלקער צו דער בלוט-באד אויף אידן,די שווארצע וואלקען אטמאספערע און די ביסער פינסטערע אידישע נידערלאגע האט געשאפן די סטימונג צו אנטפלעקן ביי פיעלע דאס פינטעלע איד אין אן אויסדרוק מון א גרויסן הייליגן טאג פון תשובה און תפלה.

היינט זיינען אלעמעס הערצער צובראכן מון דעם גרויסן אומגליק וואס דער צורר היהודים וויל ברייינגען-ה"ו הי'לא תהי'-אויף אונזערע ברידער און שוועסטער מים זייערע קינדערלען.

היינט בעטן אלע אידן ג-ט ב"ה מים התרגעשרי,תפלות ומתנונים אז ער ב"ה זאל רחמנות האבן און מבטל זיין די גזירה רעה,ער זאל פאר-ביגדן די הענט פון די צוררי היהודים און זאל היטן און בעשיצן אונזערע טהייערע ברידער און שוועסטער מים זייערע קינבער פון אלעם שלעכטן און זאל זיי שפייזן,ווי עס שטעהט: "נותן לחם לכל בשר", און היילען די קראנקע.

היינט האבן אידן געפאסט,געדאוונט,געבלאזן שופר,געגאנגען מים די די ספרי תורה אין די כאטן צו דערוועקן די הייליגע ספרי תורה זיי זאלן בעטן רחמי שמים פארן כלל ישראל.

היינט האבן אידן פון אלע שאטירונגען,פון עקסטרעם רעכט ביז עקסטרעם לינק,באוויזן זייער אויסריכטיגען אידישן פרצוף מנים,מאמינים בני מאמינים באמונה פשוטה בה'אלקינו ואלקי אבותינו,יתברך ויתעלה.

איצט,ווען אט די ציילען ווערן געשריבן,פארגעהט דער אייבדרוקספול-רייכער היינט,און עס דארף אנקומען דער וואכעדיגער מארגן מים דער געוועהנליכער פארטידענארטיגער טאג-טעגליכער לעבענס פיהרונג; פון דער שווערער פרנסה-ארבעט ביז די לוקסוס פערווייילונגען,און דער שעהנער אידישער און מאראליטער היינט מארגעטן און פארטרונקען ווערן.

מען מוז ברענגען די תוצאות-קאנסעקווענצען-פון דעם היינט צום קומענדיגן מארגן,אז דער מארגן און דער איבערמארגן און דער אימער זאלן זיין אידישע,ווי ג-ט ב"ה האט געבאטן אין זיין הייליגער תורה.

דער היינט שטעלט נעטט דאס וואס איז טוין הונדערטער מאהל פעסטגע-שטעלט געווארן,אז די אלגעמייגע אידישע הארץ איז אמען פאר די וואס רייזן צו איר;אמען און אויסריכטיג פון דעם העכסט אידישן אמונה מטאגדפונקט,נצחיות התורה ומצות,נצחיות עם ישראל,און אמונה אין די שלש עשרה עיקרים אהן דעם צוטיש פון וועלטליכע פארפוילטע,באנקראטירטע, ציוויליזאציע-רייזעריין.

די אידישע מאסן,מענער און פרויען,האבן זעהער א פיינעם אידישן אמונה-געוויסן מים זעהער פיינע אידישע הערצער,נאר זיי זיינען נעבען זייער ארים גייסטיג אין דער ריכטיגער אידישער תורה-וויסענשאפט.זיי ווייסן נים פון דער תורה,פון די נביאים,פון דעם תלמוד און פון דער אידישער מסירה-נפש העלדישקייט אין יעדן דור פאר תורה ומצות.

Schneerson

מחנה

ש"ם

כק"ש

ב

טהייל פון די אידישע מאסן וואס ווייס יא עפעס פון תורה או
נביאים,ווייס דאס פון דער ביבעל פון פרעמדע קוועלן וואס פעהרעדע
פון זיי זייגען פאלשע איבערזעצונגען וואס פארפיגסטערן און פארשווע
דעם הייליגן,ליכטיגן סגים פון דער תורה און די נביאים.

די אידישע מאסן פארפיהרט פון פערשידענע צורי הדת
און מערפיהרערישע מונאי ישראל סבא,פאלט-טיטולירטע רבנים,טריפה'גע
ועדי החינוך-אנשטאלטן,אן אמונה שעדליכער און מחלל-קדש-דיגער פרעסע
חוצפה-דיגע אפיקורסישע טינדליכע פארטראגן און כפירה ביכער.

די אמעריקאנער אידישע מאסן ווערן גייסטיג מערדערליך אונפער-
שעהמס-כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש-אמגענארט פון די אלע אויבע
דערמאנטע פארשלייערטע כרעטדע אין פאלכע צוציהונגס קליידער.

אונזער הייליגע ברידערליכע פליכט איז צו צייגען די אידישע
מאסן דעם ריכטיגען אידישן בעוואוסטזיין; מען מוז דעם אמעריקאנער
אידנטום קלאהר מאכן דאס וואס די נביאים און דער תלמוד האבן פארבאוט
געזאגט וועגן דער אורזאך פון די גרויסע צרות ר"ל וואס וועלן קומען
אויף דער וועלט בכלל און אויף אידן בפרט.

די אורזאך פון די גרויסע אומבעטרייבליכע צרות וואס קומען אויף
אידן,איז דער חילול התורה והמצות.

אביגו שבשמים באהנט ביים כאל ישראל,אהן אונטערשייד פון שאטי-
רונג און פארטיי,צו מאלן דעם הר-סיני וועקסל,"כמה עליהם הר כגיגית"
עס איז ביטא קיין אויטרוועג,מען מוז צאהלען דעם וועקסל פון נעשה
ונשמע,תורה און מצות,אדער חלילה בלייבן-חיל"ת- אונטערן באדג פון
אויסערגעוועהנליכע גרויסע צרות ביז כו'.

אין דעם מאמענט וואס דער מלאך המות ר"ל שטעהט מיט זיין שווערן
געגען אונזערע ברידער און שוועסטער מיט זייערע קינדערלען;געגן אונ
אלע אידן-ח"ו-אהן אונטערשייד פון פאטרונג און פארטיי,מיט אונזערע
פרויען און קינדער; אין דעם מאמענט מוז מען אלעס עקקלעהרן אנען,
נעבן די אורזאך פון די גרויסע צרות,און זאגן דעם אמת!

אונזער הייליגע ברידערליכע פליכט איז,דייטליך צו ערקלעהרן
יעדן מאן און פרוי,אלט און יונג,אז עס וועגדעם זיך ניט אהן דעם
ווילן פון אידען,מאן אדער פרוי,אויב מען וויל יא היטן תורה ומצות
אדער מען וויל ניט היטן תורה ומצות,א געבארענער אין דעם אידישן
פאלק ווער ער זאל ניט זיין,און וואו ער זאל ניט זיין און וואס
מיט אים זאל ניט פאסירן,בלייבט נעו א איד ביז דעם לעצטן אטהעם פון
זיין נשמה,און טראגט אויפזיך דעם חוב פון צאהלען דעם נעשה ונשמע-
וועקסל.

די פליכט פון יעדן רב,פון יעדען אידישן וואהרזאגער און אפילו
פון יעדער איזיטער געזעלשאפטליכער ארגאניזאציע איז אויפצוקלעהרן
דעם מיין פון דעם ביד חזקה וואס די נביאים זאגן אין ג-ט'ס ב"ה
נאמען.

ג-ט ב"ה זאגט,ביז דאן האב איך געדולדעט ווייטער קען אזוי ניט
זיין,די ברירה איז בא אייך,ענטוועדער קעהרט זיך אום פון אייער
שענדליכן חילול התורה ומצות וועג און טהוט תשובה,חדטה על העבר
און קבלה טובה על להבא צו היטען תורה ומצות,און דאן איז טוב הארץ
תאכלו ואת טובי תשבעו,אדער חלילה צרות און כו'.

ג

מען בעדאַרף ווידן צו די טאַטעס און מאַמעס, זיידעס און באַבעס, וועמעס קינדער זיינען אין דער אַרמיי אָדער מיט זייער חילול שבת און טריפות וכו' וואַרפן זיי, מיט די אייגענע הענט, זייערע קינדער אין דעם שונא'ס פייער און טעלען אין סכנה דעם גליקליכן נצחון.

קיינער קען ניט און טאָהר ניט נעמען אויף זיך די גרויסע בלום-אחריות וואָס עס קען ח"ו קומען פון פאַרטווייגן דעם אמת.

עס מוז געשאַפן ווערן א " לגיון המטביר והמעורר" -"ערקלערונגס און ערוועקונגס לגיון"-וואָס זיין אַרבעט זאָל זיין צו ברענגען די ריכטיגע ערקלערונגען צו די מאַסן, און אויף פאַרשידענע בריידערליכע ליעבליכע אופנים דערוועקן די מאַסן אז זיי זאָלן וויסן דעם צושטאַנד ריכטיג.

איך ווענדעווענדך מיך מיין האַרצגעטריי-רוף צו אַלע רבנים דא אין לאַנד און קענדיג און אויך אין אַלע דערבייאיגע לענדער, צו אַלע וואַרט-פיהרער און יוגענט אָרגאַניזאַציעס ווי ישראל הצעיר-יאַנג איזראַעל-, צעירי אגודת-ישראל, הכאור בחורים און אַנדערע זייער גלייכן, צו אַלע ראשי הישיבות און תלמידי הישיבות; שאַפן פון אייערעפיהרער און חברים אַרבעטס-בריגאַדעס וואָס זאָלן זיך בעטייליגן אין דעם "דערקלערונגס און ערוועקונגס לגיון".

אַלע ווי אייגע פאַדערונגס אויף די טרייבער-משפחה און די אידישע פרעסע אז זיי זאָלן געבן זייערע גייסטיגע בעשטייערונג צו דעם "ערקלערונגס און ערוועקונגס לגיון".

איך שטעל זיך אויף מיטן גרעסטן הדרת הכבוד פאַר די חברים פון דעם "ערקלערונגס און ערוועקונגס לגיון", וואָס וועלן בעזה"י מציל זיין טויזענטער אידישע משפחות פון זעלבסטמאָרד און צענדליגע טויזענטער אידישע נפשות פון אונטערגאַנג, דורך פאַרשפּרייטן דעם אמת אז צוריק-קעהרביג זיין אַן תורה ומצות וועט מען פאַרלייכטערן די חבלי משיח און מען וועט זוכה זיין צו דער גאולה שלמה, און איך שיק זיי מיין ברכה " הצליחו בעבודתכם הקדושה וברכות מאליפות יהולו על ראשיכם".

לאלדר לחטובה, לאלתר לגאולה

הגהות על מפתח לספרי ומאמרי אדמו"ר הזקן

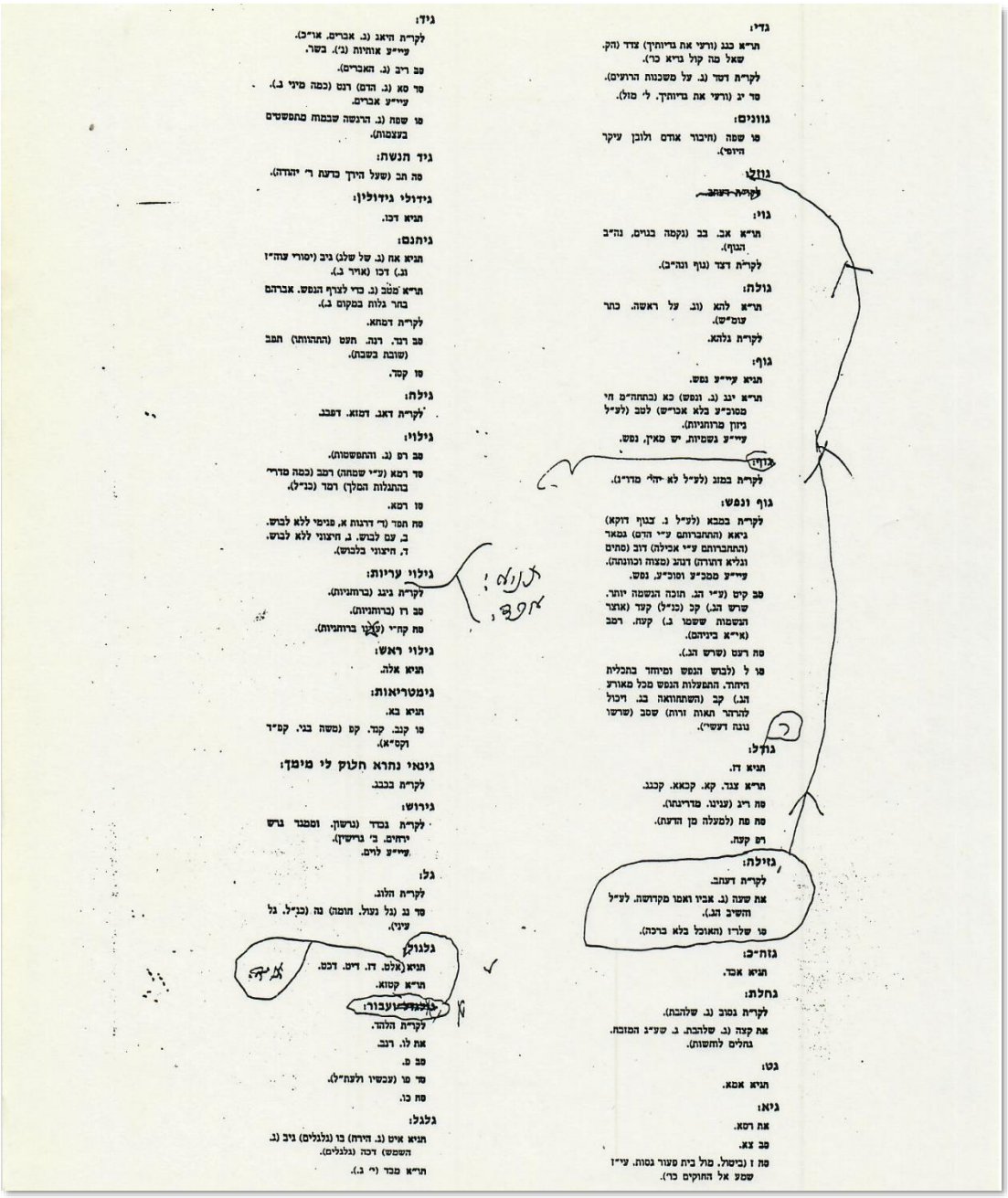

גדי:

תר"א כבב (ורעי את גדיותיך) צדד (הק. שאל פה קול ביא כר).

לקו"ת דטד (נ. על משכנות הרועים).

סד יג (ורעי את גדיותיך. לי' מזל).

גווניים:

סו שפה (חיבור אדם ולובן עיקר היופי).

גוזל:

~~לקו"ת דעחב~~

גוי:

תר"א אכ. בב (נקמה בגוים, נה"ב הגוף).

לקו"ת דצד (נוף ונה"ב).

גולה:

תר"א להא (נב. על ראשה. כתר עונ"ש).

לקו"ת גלהא.

גוף:

תניא עי"ע נפש.

תר"א יגב (ב. ונפש) כא (בתחה"מ חי מסוכ"ע בלא אכר"ש) לטב (לע"ל ביזון ברוחניות).

עי"ע נשמיות. יש מאין, נפש.

גוויה:

לקו"ת במזב (לע"ל לא יהי' מדר"נ).

גוף ונפש:

לקו"ת במבא (לע"ל נ. צבוף דוקא) גיאא (התחברותם ע"י הרס) גמאר (התחברותם ע"י אכילה) דוב (סתים וגליא דחורה) דגהב (מצוה וכוונתה).

עי"ע מסכ"ע וסוכ"ע, נפש.

סב קיט (ע"י הב. תוכה הנשמה יותר. שרש הנ.) קכ (כנ"ל) קעד (אוצר הנשמות ששמר ב.) קעה. רמב (אי"א ביניהם).

סח רצט (שרש הנ.).

סו ל (לבוש הנפש ומיחד בתכלית היחוד. התפעלות הנפש מכל מאורע הנ.) קב (השתתוואה בב. ויכול להרחר תאות זרות) שסב (שרשו נוגה דעשי').

גולל:

תניא דז.

תר"א צגד. קא. קכאא. קכגב.

סח ריג (ענינו. מדרינתו).

סח פח (למעלה מן הדעת).

רס קעה.

גזילה:

לקו"ת דעחב.

את שעה (נ. אביו ואמו מקדושה. לע"ל והשיב הנ.).

סו שלרו (האוכל בלא ברכה).

גזח"כ:

תניא אכד.

גחלת:

לקו"ת נסוב (נ. שלהבת).

את קצה (נ. שלהבת. ב. שע"ג המזבח. בחלים לחשוות).

גטו:

תניא אסא.

גיא:

את רסא.

סב צא.

סח ז (ביטול. מול בית סעור גסות. עי"ז שמע אל החוקים כו').

גיד:

לקו"ת היאג (נ. אברים. אר"כ).

עי"ע אותיות (נ'). בשר.

סב ריב (נ. האברים).

סד סא (נ. הדם) רנט (כמה מיני ב.).

עי"ע אברים.

סו שפה (נ. הרגשה שבמחה מתפשטים בעצמות).

גיד הנשה:

סה תב (שעל היקר כדעת ר' יהודה).

גידולי גידולין:

תניא דכו.

גיתנם:

תניא את (נ. של שלג) גיב (יסורי עה"ז נג.) דכו (אריר ב.).

תר"א מטב (נ. כדי לצרף הנפש. אברהם בחר גלות במקום ב.).

לקו"ת דסחא.

סב רנד. רנה. תעט (התהוותו) תמב (שובה בשבט).

סו קסד.

גילה:

לקו"ת דאג. דמוא. דפבב.

גילוי:

סב רס (נ. והתפשטות).

סד רסא (ע"י שמחה) רמב (כמה מדרי' בהתגלות המלך) רמד (כנ"ל).

סו רסא.

סח חמד (ד' דרגות א. פנימי ללא לבוש. ב. עם לבוש. ג. חיצוני ללא לבוש. ד. חיצוני בלבוש).

גילוי עריות:

לקו"ת גיגג (ברוחניות).

סב רז (ברוחניות).

סח קח"י (ערוה ברוחניות).

גילוי ראש:

תניא אלה.

גימטריאות:

תניא בא.

סו קנב. קנד. קס (משה בגי. קס"ד וקס"א).

גינאי נתרא חלוק לי מימך:

לקו"ת בכבב.

גירוש:

לקו"ת גבבד (גרשון. ומסגר גרש יחתים. ב' גרשין).

עי"ע לוים.

גל:

לקו"ת הלוב.

סד נג (גל נעול. חומה) נה (כנ"ל. גל עיני).

גלגול:

תניא (אלם. דז. דיט. דכט.

תר"א קסוא.

~~גלגול ועבור~~:

לקו"ת הלהד.

את לו. רנב.

סב ס.

סד סו (עכשיו ולעת"ל).

סח כו.

גלגל:

תניא איט (נ. הירח) בו (נלגלים) גיב (נ. השמש) דכה (נלגלים).

תר"א מבד (י' ג.).

גוזל: ~~לקו"ת דעחב~~ *[סימן לחבר לכאן את הערך "גזילה"]*

, גזילה : לקו"ת דעחב . .

גוף : . . ~~גוף~~

גו~~ד~~רל : . .

גילוי עריות : **תניא: אכד.** . .

סח קח"י (~~ערוה~~ ברוחניות).

גלגול: *[סימן לחבר לכאן את הערך "גיגול ועבור"]*

תניא **איד.**

~~גלגול ועבור~~ : . .

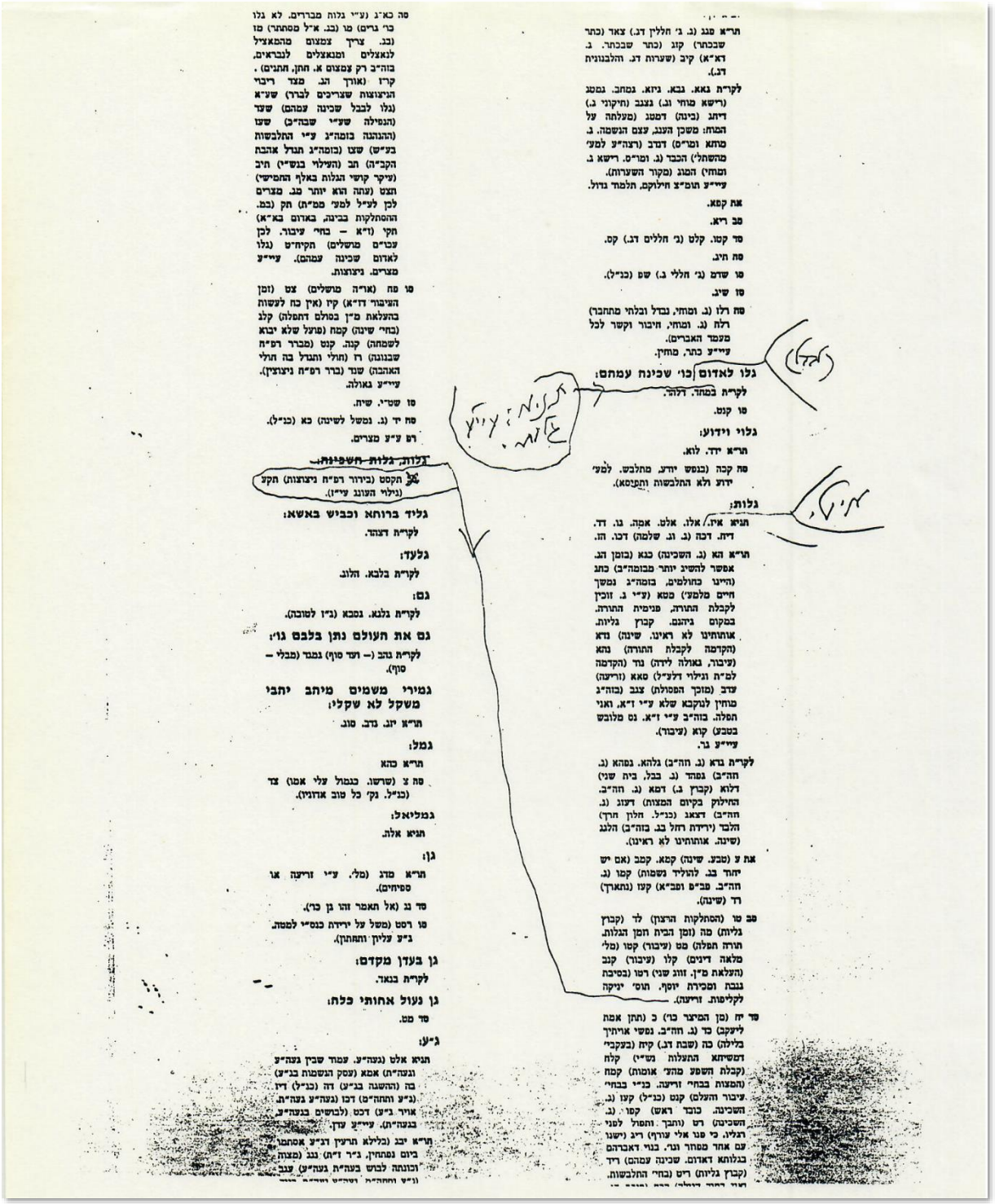

גלו לאדום **(לבבל)** כו' שכינה עמהם : **תניא: עיי"ע גלות.**

גלות : תניא איז. **איט.**

סב . . *[סימן להכניס את הערך הבא לכאן]*

~~גלות, גלות השכינה.~~ ~~סב~~ תקסט (בירור רפ"ח ניצוצות) תקע (גילוי העונג עי"ז).

פו עו (הכנה לביהמ"ק חסידך ירגינו
ולא לריך) ק (מלי דאצי) קכט.
שעא (זמירות קרית להו) תנ
(מצאתיו בסרום).

פז קס (זמירות) קסה (דוד ושלמה)
שכב (מלי, ביטול) שלה (כנ"ל) שנג
(מלי, שירתו) שסט (ד. עבדי).

פח שה (דיבור) חבד (בן) תנו (תקון
ליוסף) תס (חיפוי גס) תקלד (מלי
דאצי) תקלו (דוד הוא הקטן).

רפ יח. פא (משפתה).

דודאים:

לקו"ת בנב.

דודיך

לקו"ת הבד (כי טובים ד. מין).

דומי::

לקו"ת נעמנ (דום י).

דצח"ם:

תניא או (האטורים) או (המותרים) אלח
(חלוק בחיות שבדצח"ם. כנגד ד'
אותיות שם ה'. דצח"ם בקיום
תום"צ) בא (גם בדומם-יש נפש) דך
(פ. ניוון מדצ"ח) דכה (גם בדומם
יש נפש) הד (אדם חי מדצ"ח).

תר"א בד (בנר"ר, למע') מנג (כנ"ל.
מעלת הדומם). עיי"ע אדם הדצ"ח.

לקו"ת ביגב (שרש דצ"ח למע' משרש
כ.) בלגב (דצ"ח וכ.. תהו חקון.
מעלת צ. על החי' גנוב (כ. מקשר
דצ"ח. חקון תהו) גגוד (דצח"ם.
העליון כולל גם התחתון. מדר"ם,
מדוח, שכל, כתר) גמאב (שרש
דצ"ח למע' משרש כ.) דצהג
(דצח"ם שבמדבר, שבנפש) דצטד
(מעלת הדומם על הצומח). עיי"ע
יסחדות.

את צ (כלול מדצח"ם).

סב בשכל. למעלה מן השכל) קיג
(דצח"ם שבאצי') קלט (דצח"ם
שבמאכל) רלו (ת. מקבל מצ. ומ.
מח).

סד קצב.

פח קמב (מעלת הד'). עיי"ע יסחדות.ד"
יסחדות.

פו קט (גם באצילות) קל (חב') רלא
(שרשו של דצ"ח) דש (כמ"ש
למע', בדרך כלל ובדרך פרט).

פז לה. רכד (שרש דצ"ח למע' משרש
כ.) רפט-צ (כנ"ל. אבל צריכים לפ.
להעלותם).

פח נ. רנה. רנו. רנז. רנט. רסח (שביעה
ומזון בצומח יותר מחי מפני
שבשרו גבה מח.) רפא (לא
משתגים בטבעם).

דופק::

תר"א בג (ד. דלבא, רצר"ש).

דור:

תר"א יב (ד. הפלגה) כגב (ד. המדבר)
פאא (ד. הראשונים, האחרונים).

לקו"ת בבהא (ד. הפלגה) גלאד (ד.
המדבר) גלוב (כנ"ל) בצהב (דורות
– ע"פ) דשוב (ד. המדבר) דצגד (ד.
הראשונים האריכו ימים).

את צא (ד. הראשונים וד. הללו).

סב קעב (מדות).

פח תיב. תיט (לשון שורה. דור דור).

פו בכל דור נשמות גבהות).

פז קצא (דור המדבר).

דו"ר

תניא אמז (שבהתגלות, שבתבונות כו'.
שכלים, טבעים. גדפין) איט (ד.
הנבלל בר.) אלח (כנ"ל. טבעים.

דו"ר:

לקו"ת עיי"ע אהוי"ר.

דיוקן:

תניא הא. הה.

דילוג:

תר"א צא. קסנג (ד. דמ"ת. דזה"ג).

לקו"ת נסאב (למע', בעבודה) הטוב (ד.
קפיצה) המאד. המבב.

פז מב.

פח לח. צא-ב (מלמעלה"ט במ"ת
בזה"ג. מלמטלה"ע בזה"ג. למעלה,
בבורות העליונים דאצי').

רפ נז. קלו. קמ. קסח.

דין:

תניא אלא (אין הד. נמתקים אלא
בשרשם) דכב (יתמתקו הגבר
בשרשן). עיי"ע בתחלה, חר"ג.

תר"א קד (ד. דגדלות). עיי"ע בבורה,
מדות.

לקו"ת נגהב (ד. של אדם בכ"י, בר"ה)
נסאד (נמתקים בשרשם) נמהד
(גז"ד של ע' שנה) דנחא (בר"ה,
בכ"י. דר"ה על הגוף. לע"ל על
הנפש). עיי"ע גבר, כסא. מדות
(מדה"ד).

את רם (ד. קשים וממותקים).

סב סז (ד. קשים וממותקים).

סד כב (נמתקים בשרשם) פו (כנ"ל)
קסב (כנ"ל). עיי"ע בבורות.

פח סג"ה (ת. בחי דינים) פואין ד.
נמתקין אלא בשרשן) צו (כנ"ל.
דונמא ממיתוק מים).

פז שנב"ג (וד"א ודמל, שמים וארץ).

דינה:

פז שפח.

דיקנא:

תניא בט. דך.

לקו"ת עיי"ע זקן, ח"ד.

דירה בתחתונים:

פח חלח (בקביעות רק למטה) תצג
(המשכת (והתגלות) העצמות).

פח סד (תכלית כוונת השתלי העולמות)
תטז.

דכא:

לקו"ת דסבא (ד. נדכא).

דכים:

תר"א יחד (כמה פר').

דל:

תר"א קיחא (דלות ודלי דלות).

את קיז (דלות הגבהה. מלי).

פז קסד.

דלת:

לקו"ת הלדד (אולם לא הו"ל ד.).

דם:

תר"א כטב (דם וחלב) נהד (דם נעבר
ונעשה חלב) צטא (מור בושם מדם
שנקרש) קוג (דם נעבר ונעשה
חלב).

לקו"ת מדד. גיגא (תורה) גיחד (דם נעבר
ונעשה חלב) גכבד (כנ"ל) געתא
(אהבה עזה) הלאא (רביעית דם. דם
רוח חיים) הלבא (דם קרוש) המדב
(עכור או צלול – עצבות או
שמחה).

סב ריג (שרשו.זוגו במים).

פז קו. שח"ט (בדר טיפוס את הפרוכת
ריאא ד.) שי. שטר"ז (כנ"ל) שפא.

סח חכב.

דו"ר-, **עיי"ע אהוי"ר):** . .

~~דו"ר. לקו"ת עיי"ע אהוי"ר.~~

דירה בתחתונים : **תניא: אלו.**

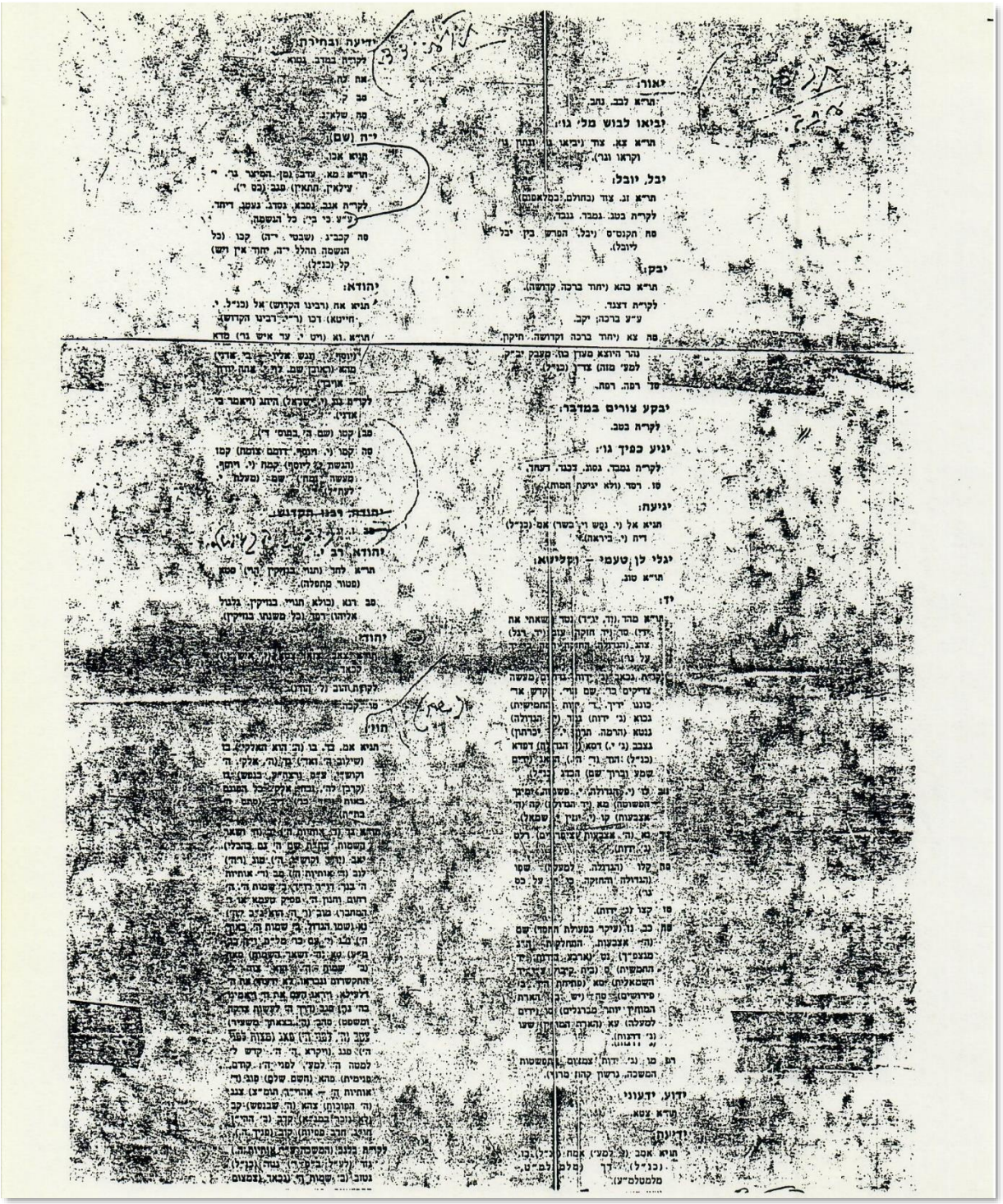

יאור: **תניא: אכב.**

ידיעה: . . *[חסר בצילום, וכנראה כתב לחבר עם הערך הבא]*

ידיעה ובחירה: *[הצילום לא ברור, ובספר הנדפס נוסף – עיי"ע בחירה]* **תו"א: ידד.**

י"ה (שם): – ע"ע כי ביי; כל הנשמה. *[סימן להעביר מסוף הערך לכאן]*

יהודא: סב . . *[סימן להכניס את הערך הבא לכאן]*

~~יהודה, רבנו הקדוש:~~ ~~סב~~ ז. יג **(רבינו הקדוש).**

הוי'- **(שם):** . .

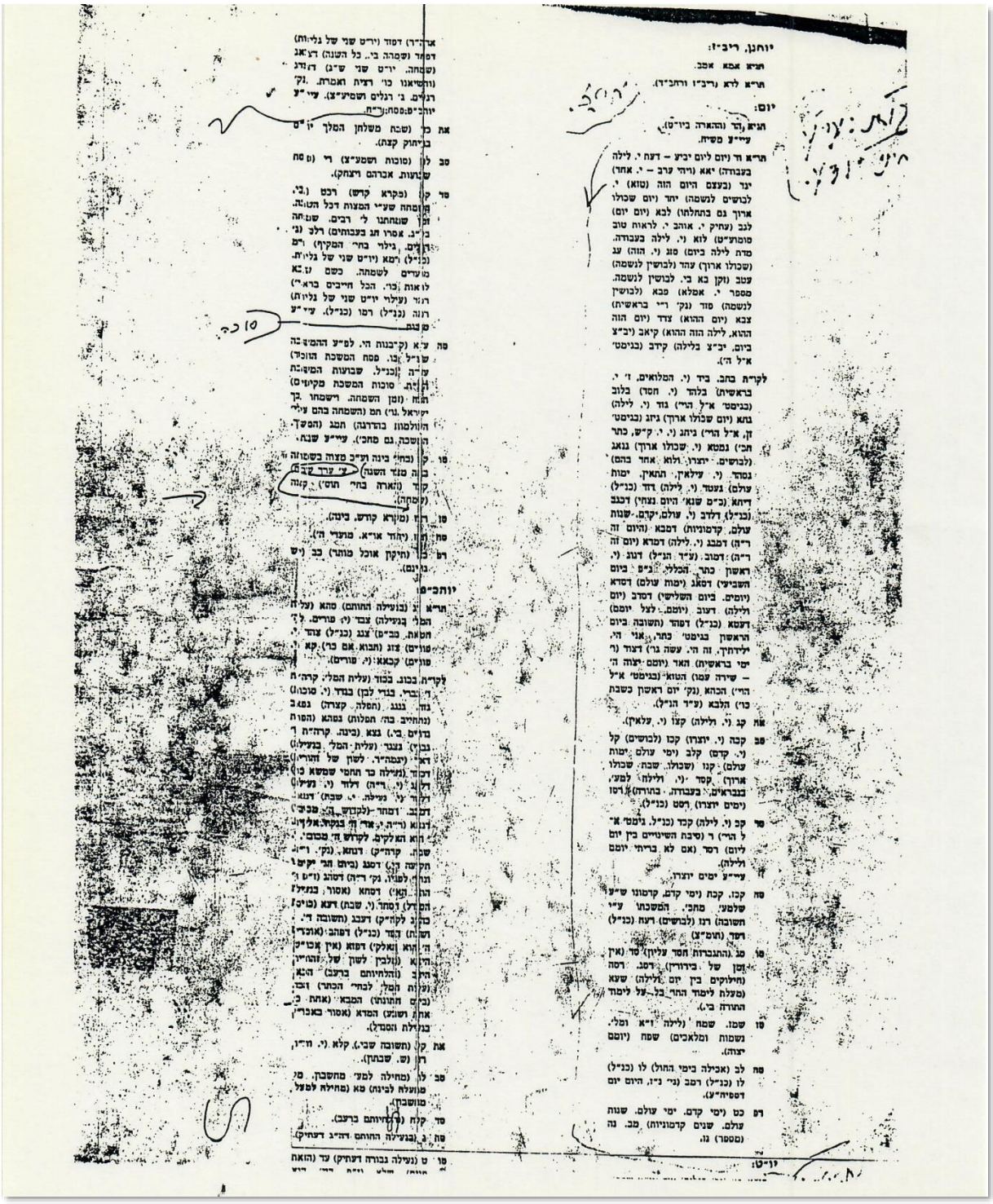

יוחנן, ריב״ז: **לקו״ת: עי״ע איני יודע.**

יום: תניא **אכז.**

יו״ט: **תניא:** *[סימן להעביר מהערך הקודם לכאן]* הד (ההארה ביו״ט).

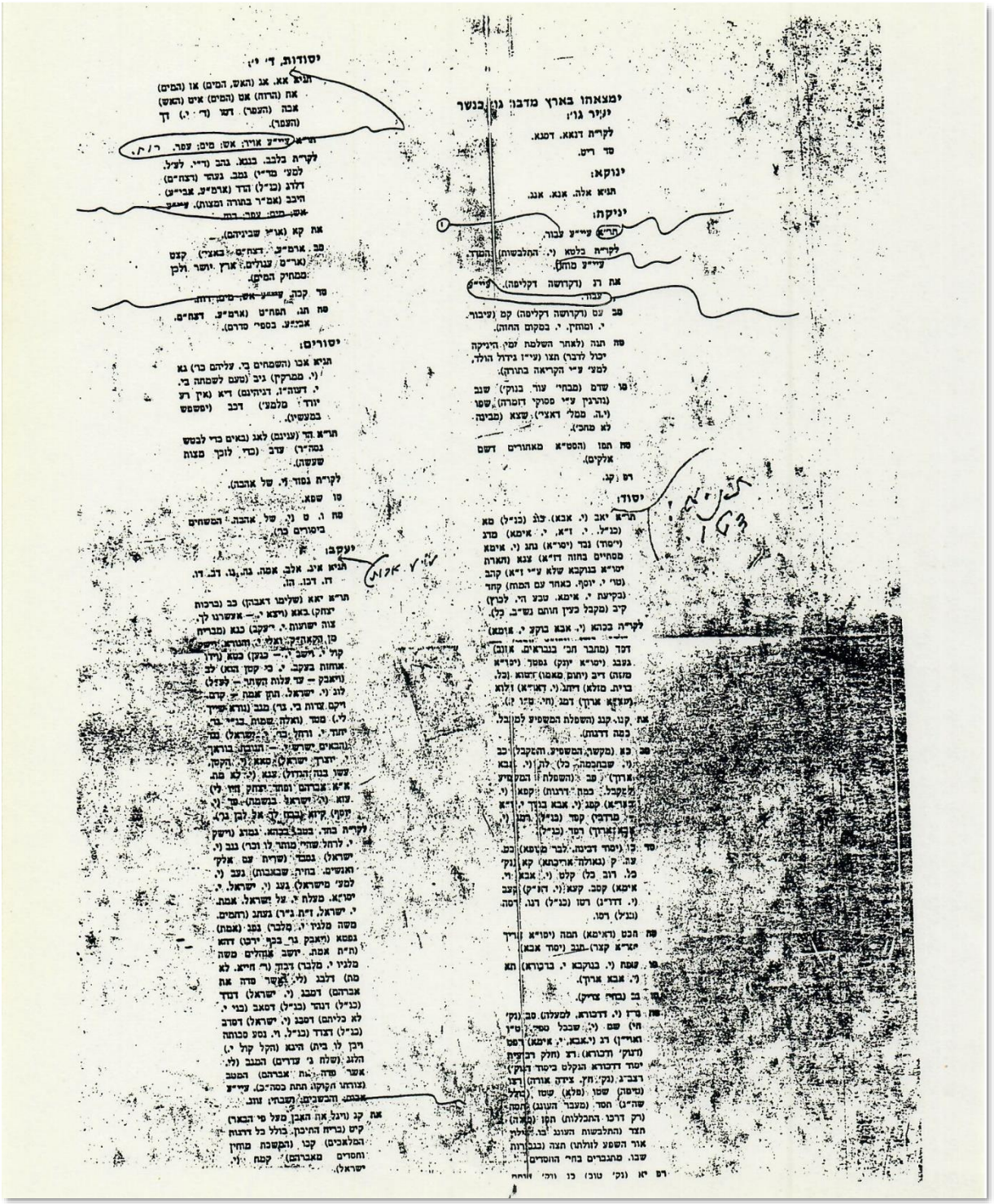

יסוד: **תניא: דטו.**

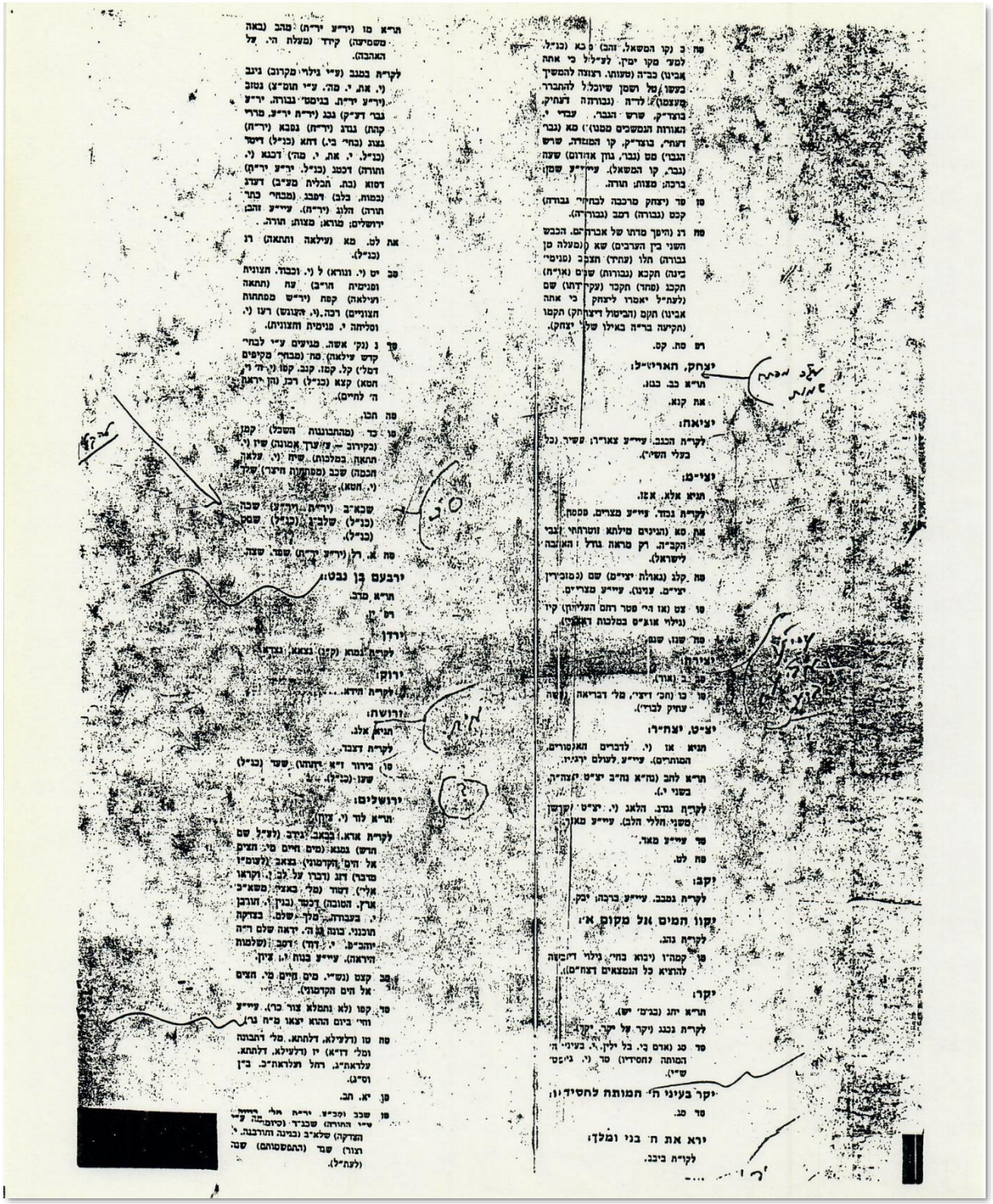

יצירה: **עיי"ע אבי"ע, בי"ע.**

יראה: *[הצילום לא ברור, ונראה שהוסיף משהו]*

סז . .

ירושה: תניא **איח.** אלג.

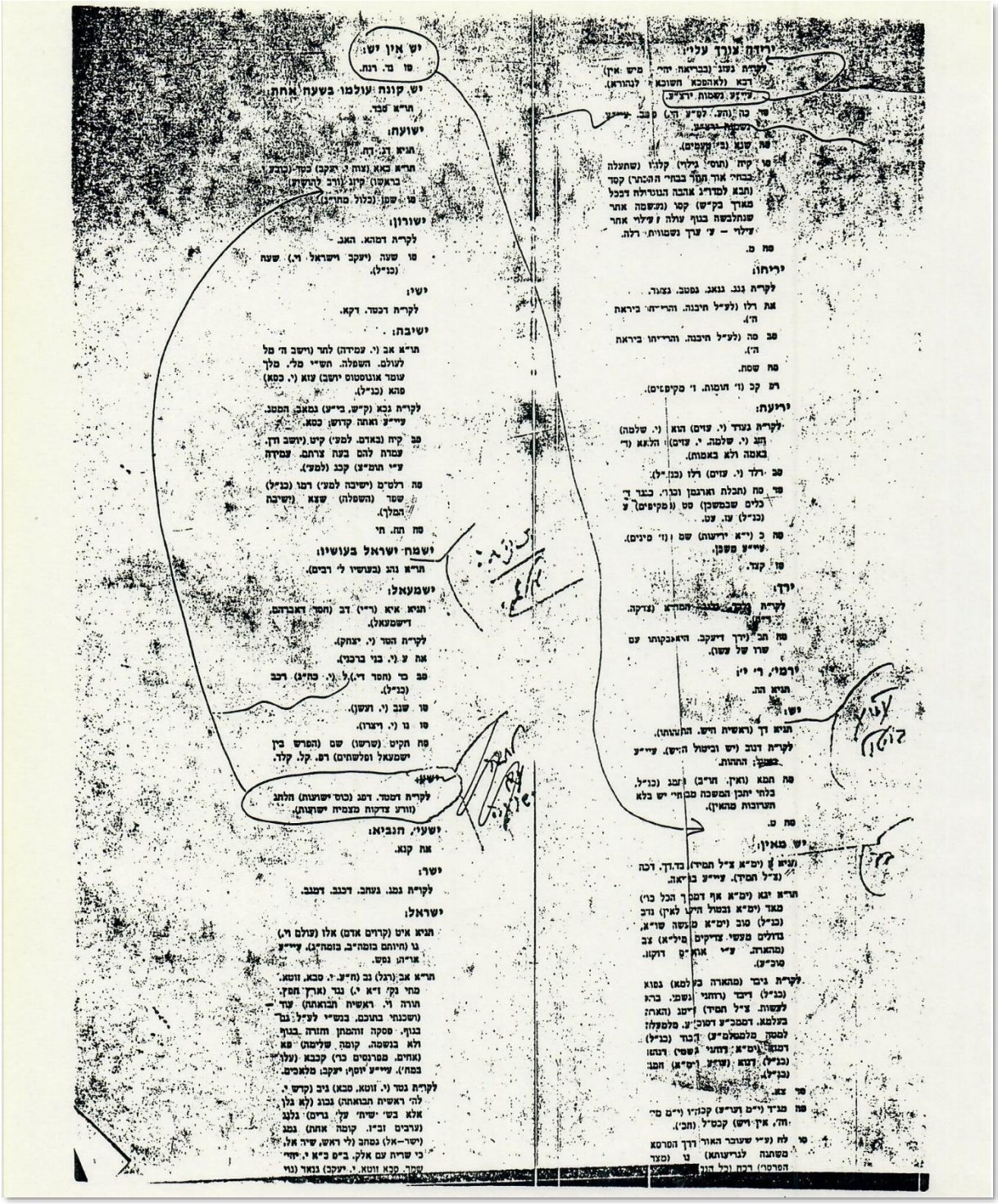

יש: **עיי"ע ביטול**

לקו"ת דנוב (יש וביטול היש). עיי"ע ~~ביטול~~; התהות.

יש מאין: תניא ב **בב** (ימ"א צ"ל תמיד)

ישמח ישראל בעושיו: **תניא: אלג.**

ישע: לקו"ת... **לחבר עם ישועה**

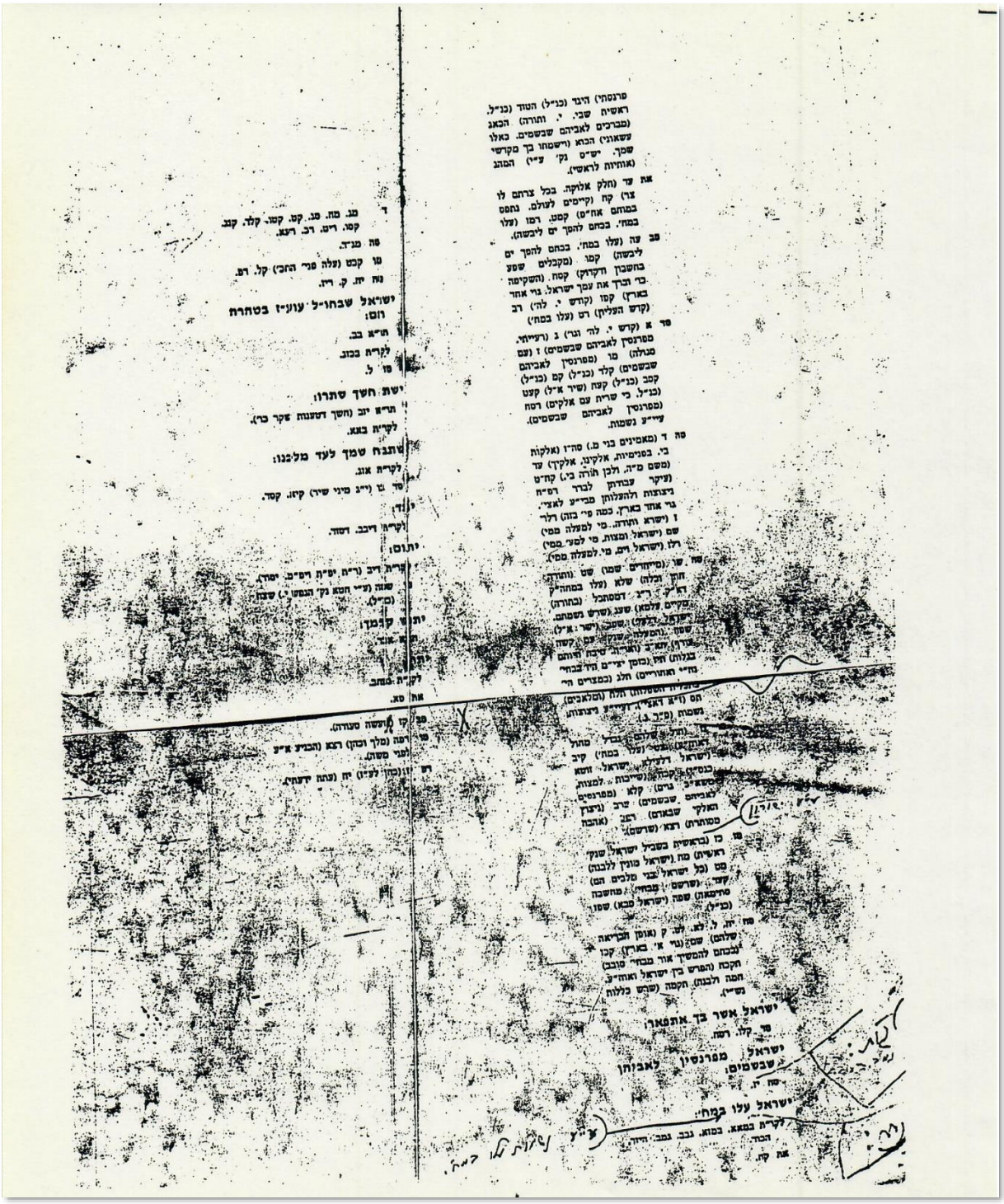

ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים : **לקו"ת:**

ישראל עלו במחשבה : **תניא: אב.**

יתרו : סב קז (פעשה סעודה).

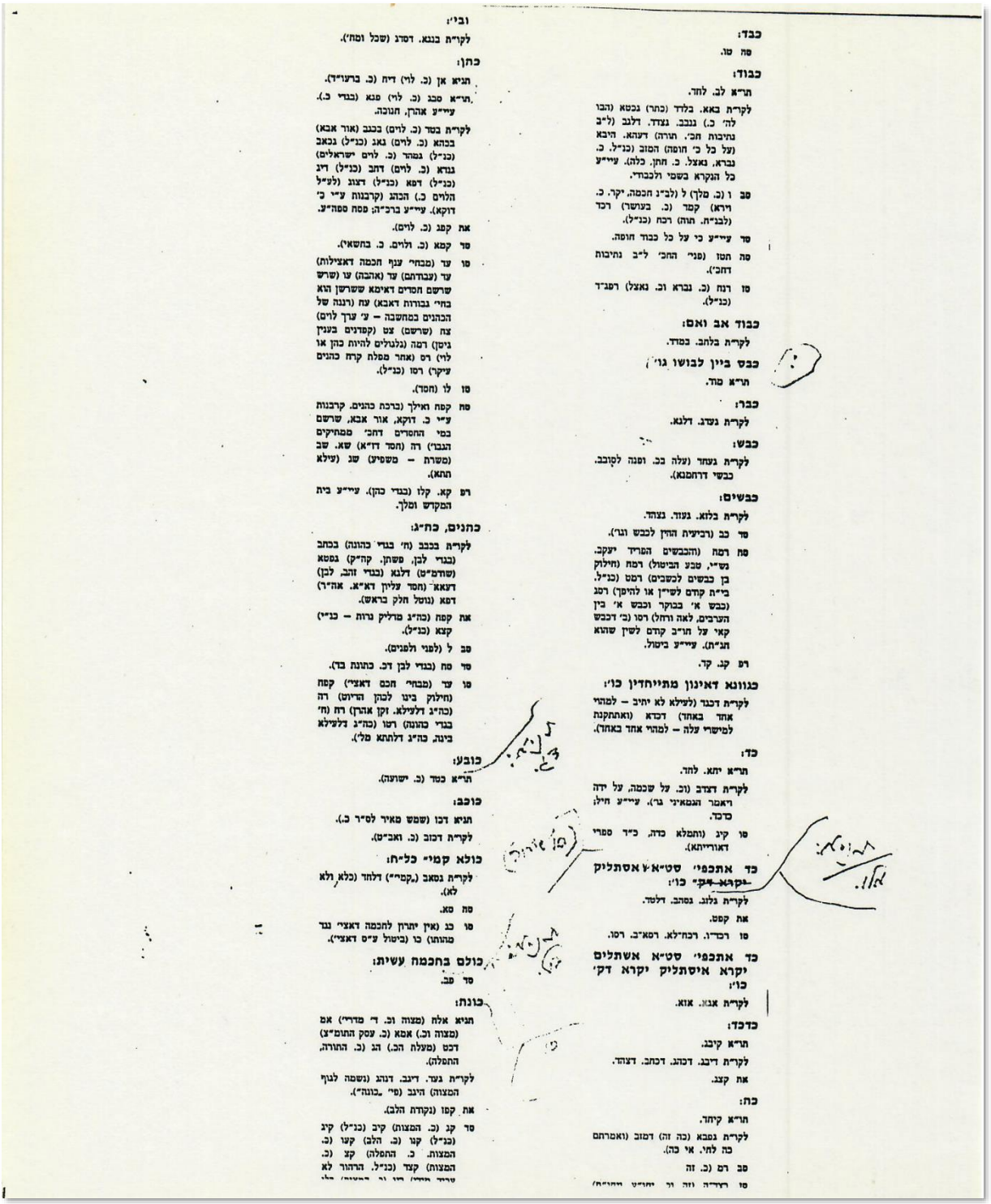

כבס ביין לבושו גו': . .

כד אתכפיא סט"א **(כו' שיאיר)** אסתליק ~~יקרא דק'~~ כו' : **תניא: אלו.**

כובע : **תניא: דג.**

כולא קמי' כל"ח : לקו"ת גסאב ("קמי'") דלחד (כלא, ולא לא).

כולם בחכמה עשית : **תניא: בט.**

כופונה : . .

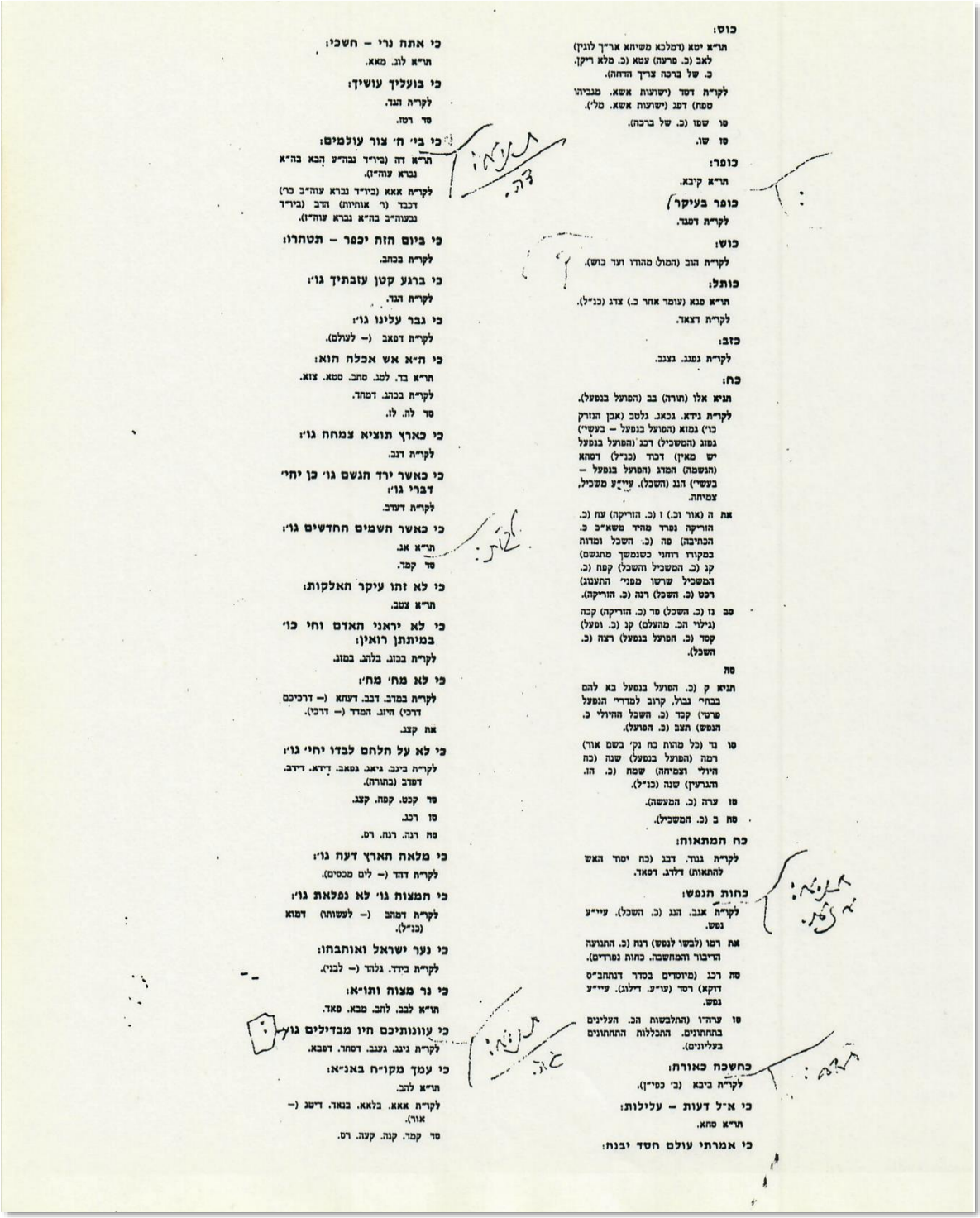

כוס:

תר״א יטא (דסלכא משיחא אר״ך לוגין) לאב (כ. סרעה) עטא (כ. סלא ריקן). כ. של ברכה צרך הדחה).

לקר״ת דסד (ישרעות אשא. מגביהו ספח) דפג (ישרעות אשא. מל׳).

סו שפו (כ. של ברכה).

סז שו.

כופר:

תר״א קיבא.

כופר בעיקר:

לקר״ת דסבד.

כוש:

לקר״ת הוב (המולך מהודו ועד כוש).

כותל:

תר״א פגא (עומר אחר כ.) צדג (כנ״ל).

לקר״ת דצאר.

כזב:

לקר״ת גסגב. גצגב.

כח:

תניא אלו (תורה) בב (הפועל בנפעל).

לקר״ת גידא. גכאב. גלטב (אבן הנזרק כו׳) גמזא (הפועל בנפעל – בעשי״) גפזג (המשכיל) דכג (הפועל בנפעל יש מאין) דכוד (כנ״ל) דסהא (הנשמה) המדג (הפועל בנפעל – בעשי״) הגג (השכל). עיי״ע משכיל, צמיחה.

את ה (אור וכ.) ז (כ. הוריקה) עח (כ. הוריקה נפרד מהיד משא״כ כ. הכתיבה) פה (כ. השכל ומדות במקורו רוחני כשנמשך מתגשם) קג (כ. המשכיל והשכל) קפח (כ. המשכיל שרשו מפני׳ התענוג) רכט (כ. השכל) רנה (כ. הוריקה).

סב גז (כ. השכל) פד (כ. הוריקה) קכה (גילוי הכ. מהעלם) קג (כ. ופעל) קסד (כ. הפועל בנפעל) רצה (כ. השכל).

סח

תניא ק (כ. הפועל בנפעל בא להם בבחי׳ גבול, קרוב למדרי׳ הנפעל פרטי׳) קכד (כ. השכל ההילי כ. הנפש) תצב (כ. הפועל).

סו בד (כל מהות כח נק׳ בשם אור) רמה (הפועל בנפעל) שנה (כח הילי וצמיחה) שמח (כ. הז. הגרעין) שנה (כנ״ל).

סז ערה (כ. המעשה).

סח ב (כ. המשכיל).

כח המתאות:

לקר״ת גנד. דבג (כח יסוד האש להתאות) דלדב. דסאר.

כחות הנפש:

לקר״ת אגב. הגג (כ. השכל). עיי״ע נפש.

את רסו (לבשו לנפש) רנח (כ. התנועה הדיבור והמחשבה. כחות נפרדים).

סח רכג (מיוסדים בסדר דנתחב״ס דזקא) רסד (עו״ע. דילוגן). עיי״ע נפש.

סו ערה״ו (ההלבשות הכ. העליונים בתחתונים. ההכללות התחתונים בעליונים).

כחשכה כאורה:

לקר״ת ביבא (ב׳ כפי״ן).

כי א״ל דעות – עלילות:

תר״א סחא.

כי אמרתי עולם חסד יבנה:

כי אתה נרי – חשכי:

תר״א לזג. מאא.

כי בועליך עושיך:

לקר״ת הגד.

סד רטז.

כי ביי׳ ה׳ צור עולמים:

תר״א דה (ביו״ד נבה״ע הָבא בה״א נברא עוה״ז).

לקר״ת אאא (ביו״ד נברא עוה״ב כר) דכבד (ר׳ אותיות) הבב (ביו״ד נבעוה״ב בה״א נברא עוה״ז).

כי ביום הזה יכפר – תטהרו:

לקר״ת בכהב.

כי ברגע קטן עזבתיך גו׳:

לקר״ת הגד.

כי גבר עלינו גו׳:

לקר״ת דסאב (– לעולם).

כי ה״א אש אכלה הוא:

תר״א בד. לטב. סחב. סטא. צזא.

לקר״ת בכהב. דסחד.

סד לה. לז.

כי כארץ תוציא צמחה גו׳:

לקר״ת דגב.

כי כאשר ירד הגשם גו׳ כן יחי׳ דברי גו׳:

לקר״ת דעדב.

כי כאשר השמים החדשים גו׳:

תר״א אג.

סד קמד.

כי לא זהו עיקר תאלקות:

תר״א צטב.

כי לא יראני האדם וחי כו׳ במיתתן רואין:

לקר״ת בכזג. בלהב. בסזג.

כי לא מח׳ מח׳:

לקר״ת במדב. דבב. דעחא (– דרכיכם דרכי) היזג. המדד (– דרכי).

את קצב.

כי לא על הלחם לבדו יחי׳ גו׳:

לקר״ת ביבב. גיאב. גפאב. דידא. דידב. דסדב (בתורה).

סד קכט. קפח. קצב.

סז רכג.

סח רנה. רנח. רס.

כי מלאה הארץ דעת גו׳:

לקר״ת דהד (– לים מכסים).

כי תמצות גו׳ לא נפלאת גו׳:

לקר״ת דסהב (– לעשותו) דסוא (כנ״ל).

כי נער ישראל ואוהבהו:

לקר״ת ביחד. גלהד (– לבני).

כי נר מצות ותו״א:

תר״א לבב. לחב. מבא. פאד.

כי עוונותיכם היו מבדילים גו׳:

לקר״ת גינב. געגב. דסחד. דפבא.

כי עמך מקו״ח באנ״א:

תר״א להב.

לקר״ת אאא. בלאא. בנאד. דשג (– אור).

סד קמד. קנה. קעה. רס.

כופר בעיקר: . .

כוש : לקו״ת הוב (המולך מהודו ועד כוש).

כחות הנפש : **תניא: אנא.**

כחשכה כאורה : **תו״א:**

כי ביי׳ ה׳ צור עולמים : **תניא: דה.**

כי כאשר השמים החדשים גו׳ : . . **לקו״ת:**

כי עוונותיכם היו מבדילים גו׳: **תניא: גה.**

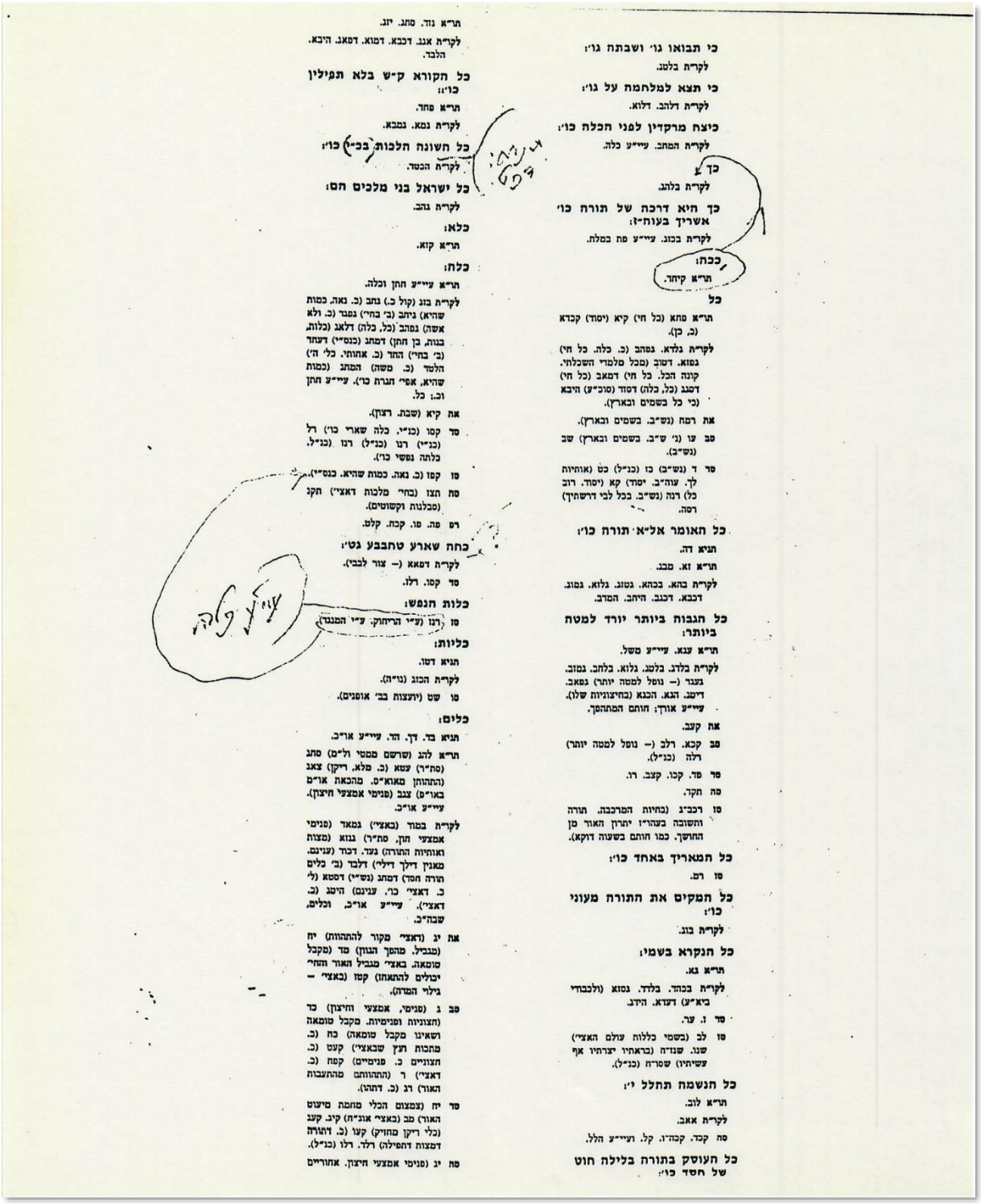

כד, ככה : . . *[סימן לצרף את ב' הערכים]*

כל השונה הלכות (בכ"י) כו' : **תניא: דכט.**

כלה : . . סז קפז (כ. נאה. כמות שהיא. כנס"י). רנז (ע"י הריחוק. ע"י המנגד). *[סימן להעביר לכאן מהערך "כלות הנפש"]*

כלות הנפש : **עי"ע כלה.**

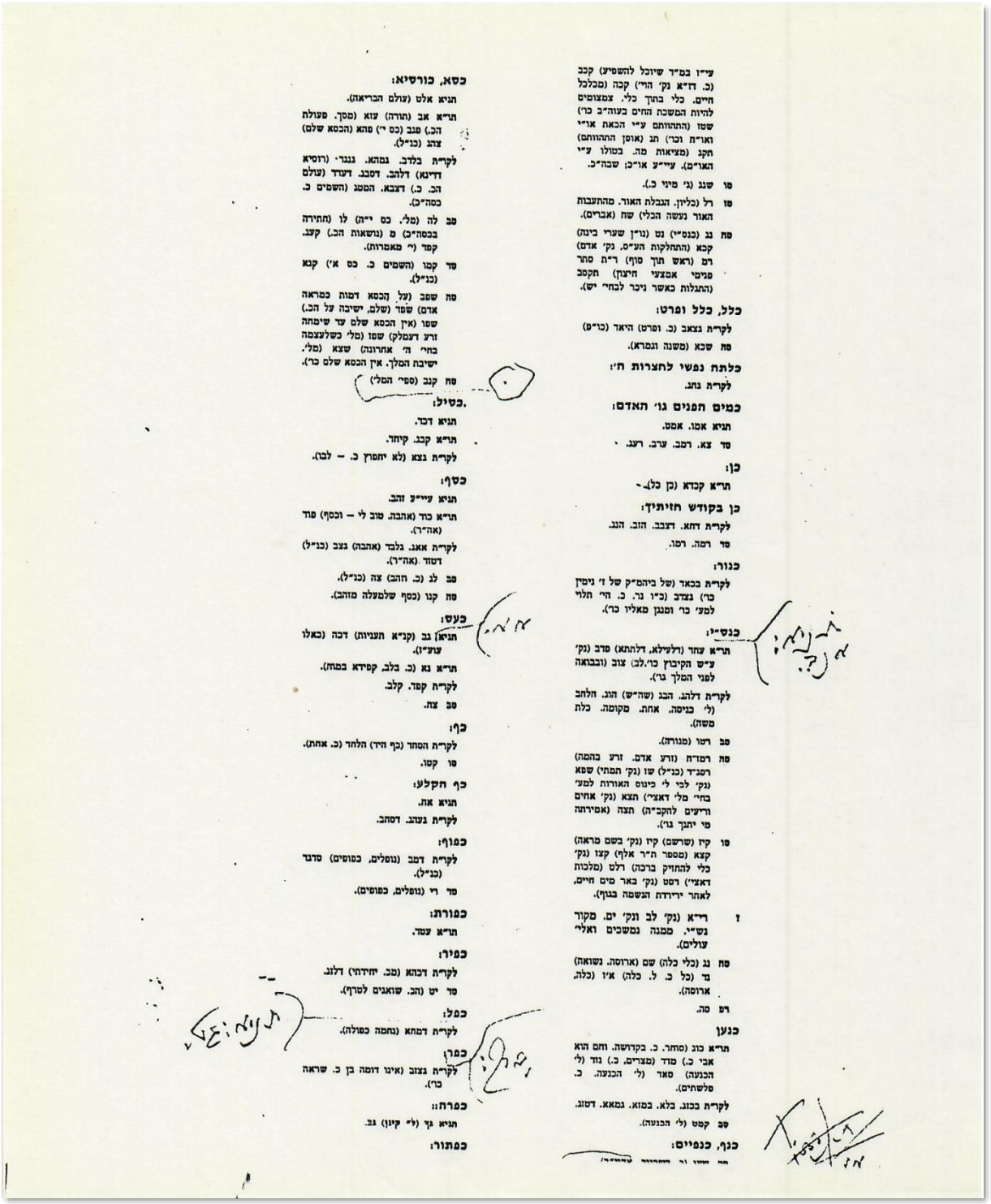

עי״ן בפ״ד שיוכל להשפיע) קכב (כ. דז״א נק׳ הוי׳) קכה (מכלכל חיים. כלי בתוך כלי. צמצומים להיות המשכת החיים בעוה״ב כו׳) שטו (התהוותם ע״י הכאת או״י ואו״ת וכו׳) תג (אופן התהוותם) תקנ (מציאות מה. בטולו ע״י האו״מ). עיי״ע או״כ: שבה״כ.

פו שנג (נ׳ פיני כ.).

פז רל (כליון. הגבלת האור. מהתעבות האור נעשה הכלי) שח (אברים).

פח נג (כנס״י) נט (נו״ן שערי ביגה) קכא (התחלקות הע״ס. נק׳ אדם) רמ (ראש תוך סוף) ר״ח סתר פנימי אמצעי חיצון) תקסב (התגלות כאשר ניכר לבחי׳ יש).

כלל, כלל ופרט:

לקו״ת נצאב (כ. ופרט) היאד (כו״פ)

פח שכא (משנה וגמרא).

כלתת נפשי לחצרות ה׳:

לקו״ת נחב.

כמים הפנים גו׳ האדם:

תניא אמו. אמס.

סד צא. רמב. ערב. רעב.

כן:

תו״א קכדא (כן כל).

כן בקודש חזיתיך:

לקו״ת דחא. דצבב. הזב. הנב.

סד רמה. רמו.

כנור:

לקו״ת בכאד (של ביהמ״ק של ז׳ נימין כו׳) נצבב (כ״ו נו׳. כ. הי׳ חלוי למע׳ כו׳ ומנגן מאליו כו׳).

כנס״י:

תו״א עחד (דלעילא. דלתתא) סדב (נק׳ ע״ש הקיבוץ כו׳.לב) צוב (ובבואה לפני המלך גו׳).

לקו״ת דלהב. הבג (שה״ש) הוג. הלהב (לי׳ כניסה. אחת. מקומה. כלת משה).

פב רטו (מנורה).

פח רמדח (זרע אדם. זרע בהמה) רסג״ד (כנ״ל) שז (נק׳ תמתי) שפא (נק׳ לבי׳ לי׳ כינוס האורות למע׳ בחי׳ מלי דאצי׳) תצא (נק׳ אחים ורעים להקב״ה) תצה (אפירתה מי יתנך גו׳).

פו קיז (שרשם) קיז (נק׳ בשם מראה) קצא (מספר ת״ר אלף) קצו (נק׳ כלי להחזיק ברכה) רלט (מלכות דאצי׳) רסט (נק׳ באר מים חיים, לאחר ירידתה הנשמה בגוף).

ז רי״א (נק׳ לב ונק׳ ים. מקור נש״י. ממנה נמשכים ואלי׳ עולים).

פח נג (כלי כלה) שם (ארוסה. נשואה) בד (כל כ. ל. כלה) איז (כלה. ארוסה).

רפ סה.

כנען

תו״א כוג (סתר. כ. בקדושה. וחם הוא אבי כ.) סדד (מצרים. כ.) נדד (לי׳ הכנעה) סאר (לי׳ הכנעה. כ. פלשתים).

לקו״ת בכנו. בלא. בפזא. גמאא. דסזנ.

סב קסט (לי׳ הכנעה).

כנף, כנפיים:

[illegible]

כסא, כורסיא:

תניא אלט (עולם הבריאה).

תו״א אב (תורה) עזא (מסך. פעולת הכ.) פגב (כס י״) פהא (הכסא שלם) צהג (כנ״ל).

לקו״ת בלדב. בפהא. גנגד׳ (רוסיא דדינא) דלהב. דסבב. דעדד (עולם הכ. כ.) דצבא. המטג (השמים כ. כסה״כ).

סב לה (מלי. כס י״ה) לו (התירה בכסה״כ) פ (נשואות הכ.) קעב. קפד (י׳ מאמרות).

סד קטו (השמים כ. כס א׳) קנא (כנ״ל).

סח שסב (על הכסא דמות כמראה אדם) שפד (שלם. ישיבה על הכ.) שפו (אין הכסא שלם עד שימתה זרע דעמלק) שפז (מלי כשלעצמה בחי׳ ה׳ אחרונה) שצא (מלי. ישיבת המלך. אין הכסא שלם כו׳).

סח קנב (ספי׳ המל׳)

כסיל:

תניא דכד.

תו״א קבב. קיחד.

לקו״ת נצא (לא יחפוץ כ. – לבו).

כסף:

תניא עיי״ע זהב.

תו״א כוד (אהבה. טוב לי – וכסף) פוד (אה״ר).

לקו״ת אאג. גלבד (אהבה) נצב (כנ״ל) דטחד (אה״ר).

סב לג (כ. חהב) צה (כנ״ל).

סח קנו (כסף שלמעלה מזהב).

כעס:

תניא) גב (קנ״א תעניות) דכה (כאלו עע״ז).

תו״א נא (כ. בלב. קפידא במח).

לקו״ת קפד. קלב.

סב צח.

כף:

לקו״ת הסחד (כף הי׳ד) הלחד (כ. אחת).

סו קטו.

כף הקלע:

תניא אח.

לקו״ת נעהב. דסחב.

כפוף:

לקו״ת דמב (נופלים. כפופים) סדנד (כנ״ל).

סד רי (נופלים. כפופים).

כפורת:

תו״א עטד.

כפיר:

לקו״ת דכהא (מב. יחידתי) דלזנ.

סד יט (הב. שואגים לטרף).

כפל:

לקו״ת דמחא (נחמה כפולה).

כפר:

לקו״ת נצזב (אינו דומה בן כ. שראה כו׳).

כפרה:

תניא גף (לי׳ קיונו) גב.

כפתור:

כנס״י : **תניא: אנב.**

כנף, כנפיים : ~~**תניא: אז**~~

כסא, כורסיא : . . סח קנב (ספי׳ המל׳).

כעס : תניא **אא.**

כפל : **תניא: גט.**

כפר, **כרך:** . .

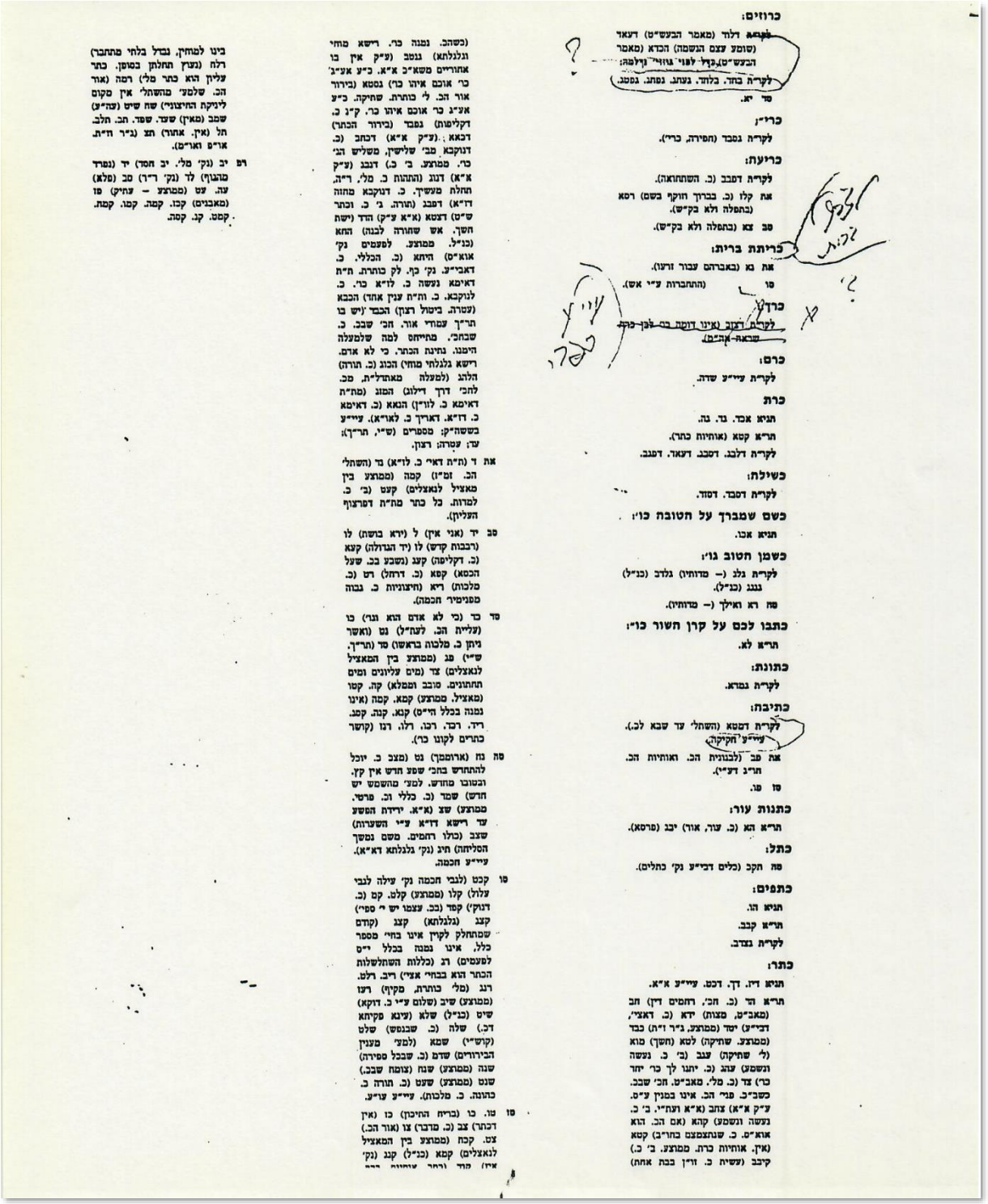

כרוזים: לקו"ת בחד. בלחד. געחג. גפחג. גפטג. דלוד (מאמר הבעש"ט) . . *[סימן לצרף את כל הציונים יחד]*

לצרף לברית (כריתת ברית . .

כרך: ~~לקו"ת דצזב (אינו דומה כו' לבן כרך. שראה אה"מ).~~ **עיי"ע כפר.**

כתיבה: עיי"ע חקיקה. לקו"ת דמטא (השתלי' עד שבא לכ.). *[סימן לשנות את הסדר]*

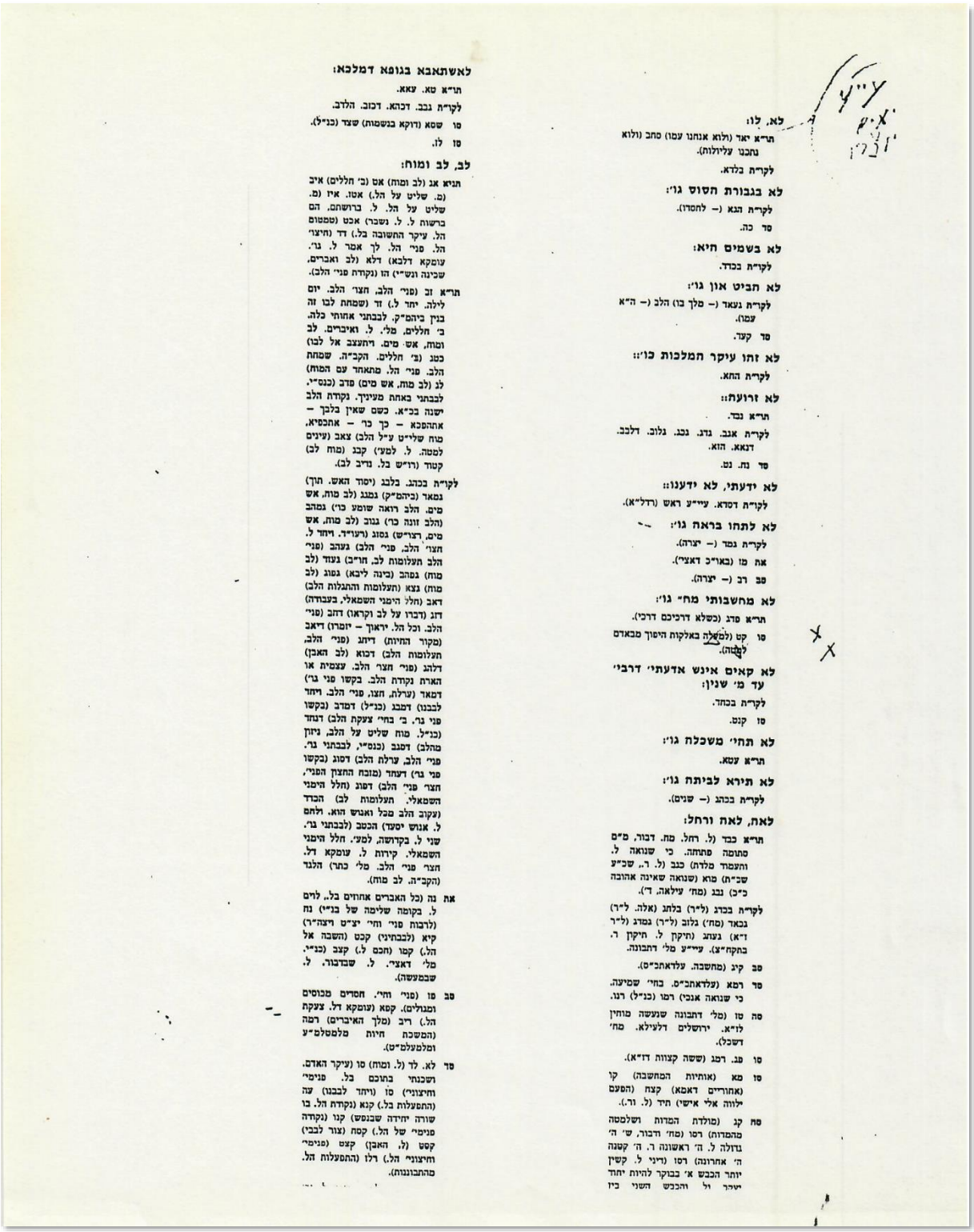

לא, לו:

תר״א יאד (ולוא אנחנו עמו) סחב (ולוא נחבנו עלילולות).

לקר״ת בלדא.

לא בגבורת הסוס גו׳:

לקר״ת הגא (– לחסדו).

סד כה.

לא בשמים חיא:

לקר״ת בכדד.

לא תביט און גו׳:

לקר״ת נעאד (– מלך בו) הלב (– ה״א עמו).

סד קעד.

לא זחו עיקר המלכות כו׳:

לקר״ת החא.

לא זרועה:

תר״א נבד.

לקר״ת אגב. גדג. נכב. גלוב. דלכב. דנאא. הזא.

סד נח. נט.

לא ידעתי, לא ידענו:

לקר״ת דסדא. עיי״ע ראש (רדל״א).

לא לתחו בראה גו׳:

לקר״ת נמד (– יצרה).

את מו (באר״כ דאצי״).

סב רב (– יצרה).

לא מחשבותי מח״ גו׳:

תר״א סדג (כשלא דרכיכם דרכי).

סו קט (למשלה באלקות היפוך מבאדם למטה).

לא קאים אינש אדעתי׳ דרבי׳ עד מ׳ שנין:

לקר״ת בכחד.

סז קנט.

לא תתי׳ משכלה גו׳:

תר״א עטא.

לא תירא לביתה גו׳:

לקר״ת בכהג (– שנים).

לאת, לאת ורחל:

תר״א כבד (ל. רחל. מח. דבור. מ״ם סתומה פתוחה. כי שנואה ל. והעמוד מלדת) כגב (ל. ר.. שכ״ע שכ״ת) כוא (שנואה שאינה אהובה כ״כ) נבג (מח׳ עילאה. ד׳).

לקר״ת בכדג (ל״ר) בלהג (אלה. ל״ר) גבאד (מח׳) גלזב (ל״ר) גמדג (ל״ר ז״א) געהג (תיקן ל. תיקן ר. בתקח״צ). עיי״ע מלי דתבונה.

סב קיג (מחשבה. עלדאחב״ס).

סד רמא (עלדאחב״ס. בחי׳ שמיעה. כי שנואה אנכי) רמו (כנ״ל) רנו.

סה סז (מלי דתבונה שנעשה מוחין לז״א. ירושלים דלעילא. מח׳ דשכל).

סו פב. רמג (ששה קצוות דז״א).

סז מא (אותיות המחשבה) קו (אחוריים דאמא) קצח (הסעם ילווה אלי אישי) תיד (ל. ור.).

סח קג (מולדת המדות ושלמטה מהמדות) רסו (מח׳ ודבור. ש׳ ה׳ גדולה ל. ה׳ ראשונה ר. ה׳ קטנה ה׳ אחרונה) רסז (דיני ל. קשין יותר הכבש א׳ בבוקר להיות יחוד יטיר ול והכבש השני ביז

לאשתאבא בגופא דמלכא:

תר״א טא. עאא.

לקר״ת גבב. דכהא. דכוב. הלדב.

סו שסא (דוקא בנשמות) שצד (כנ״ל).

סז לו.

לב, לב ומוח:

תניא אג (לב ומוח) אט (ב׳ חללים) איב (מ. שליט על הל). אטז. איז (מ. שליט על הל. ל. ברושחם. הם ברשות ל. ל. נשבר) אכט (טמטום הל. עיקר החשובה בל.) דד (חיצו׳ הל. סני׳ הל. לך אמר ל. גר׳. עומקא דלבא) דלא (לב ואברים. שכינה ונש״י) הז (נקודת פני׳ הלב).

תר״א זב (פני׳ הלב. חצו׳ הלב. יום לילה. יחד ל.) זד (שמחת לבו זה בנין ביהמ״ק. לבבתני אחותי כלה. ב׳ חללים. מל׳. ל. ואיברים. לב ומוח, אש מים. ויתעצב אל לבו) כטב (ב׳ חללים. הקב״ה. שמחת הלב. פני׳ הל. מתאחד עם המוח) לג (לב מוח, אש מים) סדב (כנס״י. לבבתני באחת מעיניך. נקודת הלב ישנה בכ״א. כשם שאין בלבך – אתהפכא – כך כו׳ – אתכסיא. מוח שלי״ט ע״ל הלב) צאב (עינים למטה. ל. למע׳) קבג (מוח לב) קטד (רו״ש בל. נריב לב).

לקר״ת בכהב. בלבג (יסוד האש. תוך) גמאד (ביהמ״ק) גמגג (לב מוח, אש מים. הלב רואה שומע כו׳) גמהב (הלב זונה כו׳) גנוב (לב מוח, אש מים, רצו״ש) גסוג (רעו״ד. יחד ל. חצו׳ הלב, פני׳ הלב) געהב (פני׳ הלב תעלומות לב, חו״ב) געוד (לב מוח) גפהב (בינה ליבא) גפוג (לב מוח) גצא (תעלומות והתגלות הלב) דאב (חלל הימני השמאלי, בעבודה) דזג (דברו על לב וקראו) דחב (פני׳ הלב. וכל הל. יראוך – יזמרו) דיאב (מקור החיות) דיתג (פני׳ הלב, תעלומות הלב) דכוא (לב האבן) דלהג (פני׳ חצו׳ הלב. עצמית או הארת נקודת הלב. בקשו פני גר) דמאד (ערלת, חצו, פני׳ הלב. ויחד לבבנו) דמבג (כנ״ל) דמדב (בקשו פני גר. ב׳ בחי׳ צעקת הלב) דנחד (כנ״ל. מוח שליט על הלב, ניזון מהלב) דסגב (כנס״י, לבבתני גר. פני׳ הלב, ערלת הלב) דסוג (בקשו פני גר) דעחד (מוכח החצון הפני׳, חצו׳ פני׳ הלב) דפוג (חלל הימני השמאלי. תעלומות לב) הכדד (עקוב הלב מכל ואנש הוא. ולחם ל. אנוש יסעד) הכטב (לבבתני גר. שני ל. בקדושה, למע׳. חלל הימני השמאלי. קירות ל. עומקא דל. חצו׳ פני׳ הלב. מל׳ כתר) הלגד (הקב״ה. לב מוח).

את נה (כל האברים אחחים בל.. לרים ל. בקומה שלימה של בנ״י) נח (לרבות פני׳ וחי׳ יצ״ס ויצה״ר) קיא (לבבתיני) קכט (השבה אל הל.) קמו (חכם ל.) קצב (כנ״י. מל׳ דאצי׳. ל. שבדבור. ל. שבמעשה).

סב סז (פני׳ וחי׳. חסרים מכוסים ומגולים). קסא (עומקא דל. צעקת הל.) ריב (מלך האיברים) רמה (המשכת חיות מלמטלמ״ע ומלמעלמ״ט).

סד לא. לד (ל. ומוח) סו (עיקר האדם. ושכנתי בתוכם בל. פנימי׳ וחיצוני׳) סז (ויחד לבבנו) עה (התפעלות בל.) קגא (נקודת הל. בו שורה יחידה שבנפש) קגו (נקודה פנימי׳ של הל.) קסח (צור לבבי) קסט (ל. האבן) קצס (פנימי׳ וחיצוני׳ הל.) רלו (התפעלות הל. מהתבוננות).

לא, לו : **עיי״ע ימים יוצרו**

לא מחשבותי מח׳ גו׳ : . . סו קט (~~למעלה~~ באלקות היפוך מבאדם ~~למטה~~).

סז קב (התפעלות הלב) רח (לב וסוח. הבל הלב) רט"י (המשך) רי"א (מוליך הדמים) רטו (ב' חללי הלב) שנח (פני' וחיצוני' הלב. ופלתם את ערלת לבבכם) שסג"ד (חיצוני' ופני' הל. רע"ד).

סח ב. סז. כ. כא. קלח. רלט (מלך על האברים).

רפ פט. צג.

לבון הלכתא:

תר"א יזב. מטב. נאב. עוא.

לקו"ת הלוז. המאב.

לבונה:

תר"א הב. כב. כהב. צבא. צדא.

לקו"ת הזב.

לבוש:

תניא אב (דאדה"ר, דנר"נ) אד (מדו"ם ל. הנפש) אה (ל. מוזן) או (ל. נה"ב) אט (בגדים. צואים) אי (כנ"ל) איט (ל. שק) אסב (ל. דלמע'. העולמות) אפג (כנ"ל) אנב (רצה"ע שבתוס"צ) דג (מצות. שריון כובע. נקבים בל. קשקשים) דכט (מצות. נר"נ זקוקים לל. דנעה"ע דנעה"ת).

תר"א יגג (ל. והבשיט) טזג (ע"י תוס"צ. תפלה. עניגם ע"פ קבלה) לבד (מצות. ל. מזון) סוג (מצות. ל. הגוף. הראש. כבס ביין ל. גר') עהד (מצות בזמן. כבוסן ע"י התאלה) סבא (בא בימים ל. לאה"ר. של משה. חכ' לב. דעשו סתם) פזב (מל'. מצות) צגא (ל. מל' תכלת גר, ש"ס. משנה). עיי"ע יביאו לבוש מל'.

לקו"ת בנאר (גינו אותו בפורסירא שלו כו') גלחד (ל. לנשמה סתום"צ) נגאג (כנ"ל) דכהג (דתורה. דצדקה. ל. החיצון. הפנימי) דסהג (בגדי ישע מעיל צדקה. ל. המדות דנ"ר) דעגד (תורה. ע"י ישראל דעהא (שכל. ח"ע) דפוא (תורה. וצ"ל אדה"ע מלובש בו) היחב (ל. יפים. בחי' בל. המצות) הכב. הכבב (ל. נצרך כדי להנות מזיו אבל לא מהכתר).

את יא (מקיף. שופר. שרשו למע' מהאדם) צו (ל. הנשמה בנ"ע) קצא (ל. בחלב חיור. ציצית בכנפי הבגד. בגדי כהונה).

סב לז (אינו בדרך הכרח ומתאחד).

סד לה (ל. לנשמה סתום"צ) מז (גילוי. יופי ל. דבי"ע) מח (ל. דבי"ע) נט (ל. הפסדר ול. תפארת) ס (כנ"ל) עו (שרשם מבחי' המקיפים. מהל. יניקת החיצוני. ל. דאבי"ע. ל. להנשמה סתום"צ) קמו (בעשרה לבושים נתלבש הקב"ה כו') קס (נק' תקונים) קמו (ל' די"ס).

סה דש (ל. המצות) שלט (כנ"ל. ל. מל') שמח (ל. הם. בנ"ע. גם בע"ה שלא למד תורה) שצט (ל. החיצוני נק' ל. שק). ועיי"ע תיקון.

סו לא (נק' תיקונין).

סח ד (ל. המדות) רח (נפרד מן העצם) רט (כנ"ל) שצח (קרוב לגוף).

רפ עט. פ. קד. קכב. קכד. קמח. קנ.

לבושי כתלג – כעמר נקא:

לקו"ת בכזב. גמזב. גנבא. דאד.

לבי ובשרי ירננו אל א-ל חי:

לקו"ת גזב. הגב.

לבן, בן בתואל:

תר"א כגא (וישכם ל. בבקר וינשק גר' ול. שב למקומו) כדב (כנ"ל. והחליף את משכורתי גר') קיזא (כרח לר אל ל. גר').

סח פג (לובן העליון. סיוע ליעקב) פד (כנ"ל. י"ג חיוורתא). ועיי"ע יעקב.

לבן, צבע:

תר"א כדב (צבע ל.).

לקו"ת בכדא. בכתא. בנאד (ל. אדום. תר"ג) גמגג (ל. תכלת) גמהד (כנ"ל) גנגב. דלבב. הידא (ל. אדום ירוק) המג (ל. שחור).

סד טו (מראה עצמי) סח (כנ"ל) עד (לובן העליון) רסט (כנ"ל).

סו שי (כתר) שפח (בחיבור אדום ול. עיקר היופי).

רפ לט. מד. קלב. קלו (משתן).

לבנה:

תר"א סזג (ישראל. מולד הל.) קטב (כנ"ל. קידוש הל. לאחר ז' ימים בחדש) קיגב (ל. במים).

לקו"ת גזב (מיעוט הירח) דמאד (כנ"י. החדש מחכמה) דסבג (ל. שמש בנשמה). עיי"ע בתולה: יהי אור: ירח.

את לו (שינויים לח (צדיקים).

סד א (תושבע"פ. מקבלת מן השמש) רמט (כנ"ל. סיהרא ל"ל מגרמה כלום. אור הל.) רנא (סיהרא ל"ל מגרמה כלום).

סח רית (יחוד שמש ולבנה. פב"פ אב"א) שם (ספי' המלי').

סו צ (מלי דאצי') צב.

סו מח (ישראל מוגיח ללבנה. סיהרא לית לה מגרמה כלום) נג (מולד הלבנה) נח (לית לה מגרמה כלום) קנב (קידוש לבנה) קנה (מולד הלבנה).

סח תקכח (שינויים חמיד) תקלא (ענין החידוש הלבנה) תקלד (לעת"ל – מאור בפ"ע).

לבנה:

תר"א עזג (אבן. ל. ל. הספיר).

לקו"ת הכתא (אבן. ל.).

לבנון:

לקו"ת דנאר. ההד. היאא.

סד קעד.

סו שי (חכ' ובינה).

ל"ג בעומר:

סח רפג (סוף ל"ג. יפי טהרה מיום א' דפסח הוא יום ט"ב – בו נולד משיח.

לדוד בשנותו גו':

לקו"ת (– ויגרשהו וילך).

לחודיע לבנת"א גו':

לקו"ת הוג (– הדר מלכותו).

לחחיות בחן נפש כל חי:

לקו"ת אאב. בנבא. דדב.

לוחות

תניא אנב. הו.

תר"א סאב (ל. שבארץ. יסו"א).

לקו"ת במהא (ל. תושב"כ) במחב (שבירת הל. ניחג (כולן פנים) גנטב (פנים. חקיקה) דעבד (לוה"ר. לוה"א) הכוד (נר"ה. חקיקה).

סד עיי"ע עשה"ד.

סח ו (ל. תענוג העליון שנשאר בנ"ע. פטולתן עושר גשמי) ז (כנ"ל).

לוט:

תר"א יאד.

רפ ח.

לוים:

לבנה : **עיי"ע ירח.**

לדוד בשנותו גו' : לקו"ת (– ויגרשהו וילך).

עלי ההגהה על כמה שיחות מעניני חודש אלול וח"י אלול, שנדפסו בקובץ ליובאוויטש גליון 13

איז דער שיעור ארבעים סאה.

דער מבול, וואס זיין ענין איז געווען לטהר את הארץ. ~~[illegible]~~ ארץ לא טהרה ~~[illegible]~~ איז ער געווען ארבעים יום.

מלקות, וואס דארף אויפטאן ער זאל ווערען צוריק היין, ווי די רז"ל זאגען אויפן פסוק ונקלה אחיך, כיון שנלקה אחיך הוא, יז דער שיעור ארבעים יכנו-כפשוטו לדעת ר' יודא און אפי' לדעת רבנן, אז לפועל האט מען געגעבען מלקות ארבעים חסר אחת, איז אבער דאס דאך ~~[illegible]~~ מספר ארבעים.

קודם יצירת הולד ארבעים יום איז מען מכריז אויב ער וועט זיין א איש שדרכו לכבוש כו', ועוד.

השנה

עס איז דאך היינט פערציג טעג פאר ראש השנה, וואס דעמאלסט וועט זיין די הכתרה פון מלך מלכי המלכים הקב"ה, און ווי עס שטעהט אין תניא איז אגרת הקדש, אז יעדער ר"ה ווערט נמשך א אור עליון יותר שלא היו' מימות עולם, - דארף מען שוין איצטער מיט פערציג טעג פריהער אנהויבען זיך גרייטען צו דעם.

בכלל שטעהט, אז די הכנה צו ר"ה הויבט זיך אן פון ר"ח אלול, אבער אין ארט שטעהט אז עס הויבט זיך אן ארבעים יום קודם, וואס דאס פאלט אויס היינט. דארף מען איצטער אנהויבען זיך גרייטען און טראכטען און דערמאנען זיך וואס וועט זיין דעמאלט.

(שיחת כ' מנ"א תשמ"ו)

אלול ותשרי

אין לקוטי תורה איז דא א משל אויף דעם חילוק פון אלול ביז תשרי, אז באלול איז כמשל המלך הנמצא בשדה קודם שבא לעיר ובתשרי איז כמלך הנמצא בהיכלו. בשעת דער מלך איז בהיכלו קענען ניט אלע אריינגעהן צו איהם און מען מוז האבען כמה הכנות, אבער ווען דער מלך ~~[illegible]~~ געהט ארויס צום פאלק אין פעלד, איז הגם עס איז דארטן ניט ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ יקר תפארת גדולתו, אבער מצד דעם גופא איז דאך דא די מעלה, אז יעדער איינער קאן אליין רעדען צום מלך און דער מלך נעמט צו אלעמען בסבר פנים יפות און נעמט צו בא יעדען איינעם זיין בקשה.

אזוי איז אויך באלול ותשרי. אז אין השרי איז כמלך הנמצא בהיכלו, משא"כ באלול קומט דער אויבערשטער צו יעדען אידן, און יעדער איד קאן איהם זיין בקשה, כמבואר בלקו"ת באריכות.

מצד דעם איז אבער מובן, אז בשעת דער מלך געפינט זיך בשדה, דארף מען האבען א זהירות יתירה, ווארום וויבאלד אז דער מענטש שטעהט אין זיין מצב ומצב און פונדעסטוועגען קומט דער מלך צו איהם און נעמט בא איהם צו זיין בקשה, נאך מערער ער ווייזט איהם א סבר פנים יפות, קען ער דאך ~~[illegible]~~ האבען א סעות, אז עס איז גוט צו שטעהן אין דעם מצב, וראי' לדבר, אז שטענדיג אין זיין מצב קומט צו איהם דער מלך.

בשעת דער מלך איז בהיכלו-דארטן קען מען זיין סעות ניט האבען. ווארום דארטן לאז מען איהם דאך ניט אריין, סיידען ער איז דורכגעגאנגען אלע הכנות וואס מען דארף דערצו. און מען לאזט איהם אריין נאר אויף וויפיעל ער איז ראוי, ווי דערפון ~~[illegible]~~ לטוב הגמרא ~~[illegible]~~ בחצר גינת ביתן המלך, הראוי לחצר לחצר, הראוי לגנה לגינה, הראוי לביתן לביתן. אבער בשעת דער מלך איז בשדה איז זעהר עלול לטעות, דארף מען האבען אויף דעם א זהירות ביותר.

און אזוי איז אויך באלול ותשרי. בחודש אלול, דאס וואס דער איבערשטער קומט צו יעדען איינעם ניט דורכגעגאנגען אויף זיין מצב [illegible]

אלול ותשרי

אין לקוטי תורה איז דא א משל אויף דעם חילוק פון אלול ביז תשרי, אז באלול איז כמשל המלך הנמצא בשדה קודם שבא לעיר ובתשרי איז כמלך הנמצא בהיכלו. בשעת דער מלך איז בהיכלו קענען ניט אלע אריינגעהן צו איהם און מען מוז האבען כמה וכמה הכנות, אבער ווען דער מלך געהט ארויס צום פאלק אין פעלד, איז הגם ע**רס** איז דארטן ניט ~~אנגיטאן איך זיינע גדי מלכות ו~~יקר תפארת גדולתו, אבער מצד דעם גופא איז דאך דא די מעלה, אז יעדער איינער קאן אליין רעדען צום מלך און דער מלך נעמט צו אלעמען בסבר פנים יפות און נעמט צו בא יעדען איינעם זיין בקשה.

אזוי איז אויך באלול ותשרי. אז אין תשרי איז כמלך הנמצא בהיכלו, משא"כ באלול קומט דער אויבערשטער צו יעדען אידען, און יעדער איד קאן איהם געבען זיין בקשה, כמבואר בלקו"ת באריכות.

מצד דעם איז אבער מובן, אז בשעת דער מלך געפינט זיך בשדה, דארף מען האבען א זהירות יתירה, ווארום וויבאלד אז דער מענש שטעהט אין זיין מעמד ומצב און פונדעסטוועגען קומט דער מלך צו איהם און נעמט בא איהם צו זיין בקשה, נאך מערער ער ווייזט איהם א סבר פנים יפות, קען ער דאך ~~במילא~~ האבען א טעות, אז עס איז גוט צו שטעהן אין דעם מצב, וראי' לדבר, אז שטעהענדיג אין זיין מצב קומט צו איהם דער מלך.

בשעת דער מלך איז בהיכלו - דארטן קען מען קיין טעות ניט האבען, ווארום דארטן לאזט מען איהם דאך ניט אריין, סיידען ער איז דורכגעגאנגען אלע הכנות וואס מען דארף דערצו. און מען לאזט איהם אריין נאר אויף וויפיעל ער איז ראוי, ווי דער לשון הגמרא ~~אויפן פסוק~~ בחצר גינת ביתן המלך, הראוי לחצר לחצר, הראוי לגנה לגינה, הראוי לביתן לביתן. אבער בשעת דער מלך איז בשדה איז זעהר עלול לטעות, דארף מען האבען אויף דעם א זהירות ביותר.

און אזוי איז אויך בחודש אלול. דאס וואס דער אויבערשטער קומט צו יעדען איינעם ניט קוקענדיג אויף זיין מצב און ער ווייזט איהם א פנים שוחקות איז דאס טאקע א גרויסע מעלה, וואס יעדער איד קען נעמען אלקות, אבער מצד דער מעלה גופא דארף מען האבען א זהירות ביותר, ער זאל ניט האבען דעם טעות, אז ער קען בלייבען במעמדו ומצבו, וראי' ל**טע**ותו, אז הגם ער געפינט זיך בעובדין דחול, ל"ט מלאכות, ווארום אלול איז דאך ניט קיין יו"ט, פונדעסטוועגען גיט מען איהם דעם גילוי פון י"ג מדות הרחמים, און ווי די גמרא זאגט מלמד שנתעטף הקב"ה כש"ץ ויעבור הוי' על פניו ויקרא הוי' הוי', וואס דאס איז **פון** דע**רם** הוי' שלמעלה מהשתלשלות.

איז אויף פארהיטען פון דעם טעות ~~אז מען קען שטיין און פארבלייבן בעובדין דחול און פונדעסטוועגען האבען דעם גילוי פון י"ג מדות הרחמים~~ דארף מען האבען א זהירות ביותר.

(משיחת ש"ק מברכים אלול תשט"ו)

ד

עס שטעהט אין פרי עץ חיים , אז ויאמרו לאמר אשיבה לה' איז רחשי תיבות אלול. דארף מען פארשטעהן , א) וואס האט דאס פאר א שייכות צו אלול. ב) וואס איז דער פשט לאמר. אלע מאהל מיינט לאמר- זאגען צו א צווייטען, אבער ווי-באלד אז אלע אידן זיינען געבוען דערביי, איז פאסט דא דער ווארט לאמר?. נאר לאמרן מיינט דא לדורות, אז בכל דור ודור זאל זיין דער אשירה לה' כי גאה גאה.

בטעם אז איד גיט זיך איבער צום אויבערשטען, אשירה לה', דאמאלסט איז כי גאה גאה, ווי דער תרגום זאגט אתגאי על גיותניא,אז הגם עס איז מאקע פאראן גיותניא, וואס דאס זיינען די מרים (הכוונה השרים שלמעלה, קהנהגת על פי סדר הטבע הפ"י דרך השתלשלות, המעתיק), אבער בטעם א איד גיט זיך איבער צום אויבער-שטען, איז דער אויבערטמער מבטל פאר איהם די גאנצע וועלט מיט די שריב, אז אלע זיינען אונטער איהם.

און דעם איז די עבודה פון אלול. ויאמרו לאמר אשירה לה', איבערגעבען זיך צום אויבערשטען,וואס דאס איז תשובה, וואס פון דעם קומט אויך ארויס די תנועה פון שמחה אשירה. און די תנועה פון איבערגעבען זיך צום אויבערשטען פועל'ן דאס אויך אין נאר א אידן, וואס דאס איז ויאמרו לאמר , און אמירה לדורות, וואס דאמאלסט וועט זיין דער כי גאה גאה, אז מען ווערט א בעל הבית אויף דער גאנצער וועלט.

(משיחת ש"ק מברכים אלול תשט"ו)

חי אלול

כ"ק מו"ח אדמו"ר האט איבערגעזאגט בשם... אז ח"י אלול איז דער פשט אז עס ברייגנט אריין א חיות אין אלול. אלול איז ענינו וואס מען דארף מתקן זיין דעם שנה שעברה און דורכדעם זוכה זיין צו א שנה טובה ומתוקה לשנה הבאה, איז ח"י אלול ברייגנט אריין א חיות אין דער עבודה. ניט נאר עס זאל ניט זיין בדרך מצות אנשים מלומדה, נאר אפילו ווען ער טוהט עס בהכנה וכוונה,קען דאך זיין אז דאס איז אהן א חיות, איז ח"י אלול טוהט אויף עס זאל זיין מיט א חיות און א לעבעדיגקייט.

ד"י אלול איז דער יום הולדת הבעל שם טוב, ווי דער רבי כ"ק מו"ח אדמו"ר האט געזאגט,אז דאס איז ניט נאר יום הולדתו בגופו,נאר אויך דער יום הולדת בנשמתו, און אויך דער יום התגלותו פון בעש"ט -מיט יאהרען שפעטער- איז דאס אויך געווען ביום ח"י אלול,וואס דאס איז דאך די התגלות פון חסידות הכללית.

דער נאך איז געקומען כ"ק אדמו"ר הזקן-דער אלטער רבי- און האט דאס אראבגעטראגען אין הבנה והשגה, וואס דאס איז חסידות חב"ד-אז ביום הולדת אויך ח"י אלול. ח"י אלול, דאס הייסט דער גילוי תורת החסידות הכללית וגילוי תורת החסידות חב"ד ,ברייגנט אריין חיות אין אלע ענינים דאן דער עבודה פון אלול, וואס חיות איז פארבונדען מיט שמחה.

הגם די עבודה פון אלול איז דאך תשובה, חרטה על העבר וקבלה טובה על להבא,וואס דאס איז דאך במרירות, א הפכית'דיקע תנועה פון שמחה.

נאר דער ביאור פון דעם איז; לבד וואס ווי דער רמב"ם פסק'נט אז יעדע מצוה ארף זיין בשמחה, מצד דעם וואס ער איז מקיים דעם רצון הבורא,און ער טייטשט דאס אין דעם פסוק עבדת את ה' אלקיך בשמחה, ובמילא וויבאלד אז תשובה איז דאך אויך א מצוה,דארף אויך תשובה זיין בשמחה. נאר דא איז דער ענין פון שמחה מצד ענין צדדי. ניט מצד דעם ענין פון תשובה, נאר ווייל ער איז מקיים א מצוה, איז ער בשמחה וואס ער איז מקיים דעם רצון העליון.

אבער ח"י אלול, דאס הייסט תורת החסידות טוהט אויף אז תשובה גופא, וואס בכללותה איז דאס מרירות,איז אין דעם אלפין פאראן שמחה. ח"י אלול,-א חיות אין דעם ענין פון אלול גופא. די שמחה איז ניט קיין סתירה צו די מרירות.

ווי דער אלטער רבי זאגט אין תניא, אין דעם ענין פון תשובה אז עס דארף זיין בכי' תקיעא בלבאי מסטרא דא וחדוא תקיעא בלבאי מסטרא דא, אין דעם זעלבען זמן און אין דעם זעלבען ענין גופא קאן זיין ביידע תנועות הפכיות. ווי ער פיהרט ארום אויס,

תשובה ושמחה

עס שטעהט אין פרי עץ חיים, אז להוי' ויאמרו לאמר אשירה איז ראשי תיבות אלול. דארף מען פארשטעהן, א) וואס האט דאס פאר א שייכות צו אלול. ב) וואס איז דער פשט לאמר. אלע מאהל מיינט לאמר – ~~צו~~ זאגען צו א צווייטען, אבער וויבאלד אז אלע אידען זיינען געווען דערביי, איז ווי פאסט דא דער ווארט לאמר? נאר ~~דער פשט פון~~ לאמר דא מיינט *[תחילה נכתב "מיינט דא", ותיקן כנ"ל]* לדורות, אז בכל דור ודור זאל זיין דער אשירה לה' כי גאה גאה.

בשעת אז א איד גיט זיך איבער צום אויבערשטען, אשירה לה', דאמאלסט איז כי גאה גאה, ווי דער תרגום זאגט אתגאי על גיותניא, אז הגם עס איז טאקע פאראן גיותניא, וואס דאס זיינען די שרים (הכוונה השרים שלמעלה, הנהגת הטבע עפ"י סדר השתלשלות, המעתיק) אבער בשעת א איד גיט זיך אוועק צום אויבערשטען, איז דער אויבערשטער מבטל פאר איהם די גאנצע וועלט מיט די שרים, אז אלע זיינען אונטער איהם.

און דאס איז די עבודה פון אלול. ויאמרו לאמר אשירה לה', איבערגעבען זיך צום אויבערשטען, וואס דאס איז תשובה, וואס פון דעם קומט אויך ארויס די תנועה פון ~~שמחה,~~ אשירה. און די תנועה פון איבערגעבען זיך צום אויבערשטען פועל'ן דאס אויך אין נאך א אידען, וואס דאס איז ויאמרו לאמר, און אמירה לדורות, וואס דאמאלסט וועט זיין דער כי גאה גאה, אז מען ווערט א בעל הבית אויף דער ~~גאנצער~~ וועלט.

(משיחת ש"ק מברכים אלול תשט"ו)

ח"י אלול

כ"ק מו"ח אדמו"ר האט געזאגט בשם... **להעתיק משיחת תשא (נדפס)** *[בקובץ ליובאוויטש נדפס: בשם זקני החסידים,]* אז ח"י אלול איז דער פשט אז עס ברייגט אריין א חיות אין אלול. אלול איז ענינו וואס מען דארף מתקן זיין די שנה שעברה און דורכדעם זוכה זיין צו א שנה טובה ומתוקה ~~ל~~**ב**שנה הבאה, איז ח"י אלול ברייגט אריין א חיות אין דער עבודה. ניט נאר עס זאל ניט זיין בדרך מצוות אנשים מלומדה, נאר אפילו ווען ער טוהט עס בהכנה וכוונה, קען דאך זיין אז דאס איז אהן א חיות, איז ח"י אלול טוהט אויף עס זאל זיין מיט א חיות און א לעבעדיגקייט.

ח"י אלול איז דער יום הולדת הבעל שם טוב, **און** ווי דער רבי כ"ק מו"ח אדמו"ר האט געזאגט, אז דאס איז ניט נאר יום הולדתו בגופו, נאר אויך דער יום הולדת בנשמתו, און אויך דער יום התגלותו פון בעש"ט - מיט יאהרען שפעטער - איז דאס אויך געווען ביום ח"י אלול, וואס דאס איז דאך די התגלות פון חסידות הכללית.

דער נאך איז געקומען כ"ק אדמו"ר הזקן - דער אלטער רבי - און האט ~~מבארר געווען תורה החסידות און~~ דאס **אויך** אראפגעטראגען אין הבנה והשגה, וואס דאס איז חסידות חב"ד **-** אוי**ז** זיין יום הולדת ~~איז~~ אויך ~~געווען ביום~~ ח"י אלול. ~~איז~~ דאס הייסט ח"י אלול *[תחילה נכתב "ח"י אלול, דאס הייסט", ותיקן כנ"ל]* **איז** דער גילוי תורת החסידות הכללית וגילוי תורת חסידות חב"ד**,** ברייגט אריין חיות אין אלע ענינים, ~~אויך~~ ~~איפ~~ון דער עבודה פון אלול, ~~וואס~~

~~איז דער ענין פון חי״י אלול, א חיות אין דער עבודה פון אלול,~~ וואס חיות איז פארבונדען מיט שמחה.

הגם די עבודה פון אלול איז דאך תשובה, חרטה על העבר וקבלה טובה על להבא, וואס דאס איז דאך במרירות, א הפכית׳דיגע תנועה פון שמחה.

נאר דער ביאור פון דעם איז: לבד וואס ווי דער רמב״ם פסק׳נט אז יעדער ~~קיום~~ מצוה דארף זיין בשמחה, מצד דעם וואס ער איז מקיים דעם רצון הבורא, און ער טייטשט דאס אין דעם פסוק עבדת את ה׳ אלקיך בשמחה, ובמילא וויבאלד אז תשובה איז דאך אויך א מצוה, דארף אויך תשובה זיין בשמחה. נאר דא איז דער ענין פון שמחה מצד א ענין צדדי. ניט מצד דעם ענין פון ~~תשובה גופה~~ **דער מצוה עצמה**, נאר ווייל ער איז מקיים א מצוה, ~~די מצוה פון תשובה, און מצד דעם~~ איז ער בשמחה וואס ער איז מקיים דעם רצון העליון.

אבער ~~דער ענין פון~~ חי״י אלול, דאס הייסט תורת החסידות, טוהט אויף אז ~~אפילו אין~~ תשובה גופא, וואס בכללותה איז דאס מרירות, איז אין דעם אליין פאראן א שמחה. ~~ווא״ס דאס איז~~ חי״י אלול, - א חיות אין דעם ענין פון אלול גופא. און די שמחה איז ניט קיין סתירה צו די מרירות.

ווי דער אלטער רבי זאגט אין תניא, אין דעם ענין פון תשובה ~~ומרירות~~, אז עס דארף זיין בכי׳ תקיעא בלבאי מסטרא דא וחדוא תקיעא בלבאי מסטרא דא, ~~אז בבת אחת~~, אין דעם זעלבען זמן און אין דעם זעלבען ענין גופא קאן זיין ביידע תנועות הפכיות. ווי ער פיהרט דארט אויס,

5

אז אויך אין דעם זמן פון יראה וכו' ומרירות, וואס דאס איז מצד דעם נפש הבהמיה, איז דאמאלסט גופא זאל ער זיין בשמחה מצד דעם הרגש נפש האלקית ובטחון הגמור אז ~~דער נפש האלקית דופש דיר אומעהרען, ווגל שם איז אשר~~ לא ידח ממנו נדח, און נצר מטעי מעשה ידי להתפאר, וואס דערפאר איז כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב.

איז דאך מובן, אז דער ענין השמחה דא איז מצד דער תשובה גופא. אז אין דער תנועה פון תשובה אליין, וואס ער שטעהט במרירות און יראה על היצה"ר, אין די זעלבע תנועה גופא איז ער שש ושמח מצד דעם וואס דער נפש האלקית קעהרט זיך אום צום אויבערשטען.

~~אין דאס איז דער ענין פון ח"י אלדל, אז דאס גיט אריין א היות לאיך די עבודה פון אלול הדשה.~~

(משיחת ש"ק נצו"י תשט"ו)

לאחת שאלת

די עבודה פון אלול איז דאך א הכנה אויף תשרי. אין חודש אלול דארף מען מתקן זיין מעשיו לשנה העברה און פועל'ן ביי זיך דעם אחת שאלתי, (ווי מען האט פריהער גערעדט בארוכה) ער זאל ארויסגעהן פון אלע זיינע ענינים פרטיים און דורך דעם אחת שאלתי פון חודש אלול ווערט דערנאך די המשכה חדשה שבחודש תשרי, וואס דאס איז די שנה טובה ומתוקה בכל המצטרך לו.

און דאס איז דער טעם, וואס אין דעם ווארט אלול ווערט נרמז אלע דריי קוים פון תורה, עבודה וגמ"ח. אלול איז ראשי תיבות אנה לידו ושמתי לך, וואס דאס געהט אויף דעם קו התורה, ווארום תורה איז א מקלט פון יצה"ר, כמאמר רז"ל בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין. אלול ר"ת איש לרעהו ומתנות לאביונים, וואס דאס איז דער קו הגמ"ח. און אזוי איז אויך מרומז אין אלול דער קו העבודה, ווי עס איז מבואר אין דער הקדמה צום קונטרס ח"י אלול. ~~בנ"ל כ"ק אדמו"ר נ"ע~~ און א יסוד והקדמה צו די אלע קוים איז די עבודת התשובה וואס איז נרמז אין ר ת פון אלול, אני לדודי ודודי לי, וואס דאס איז דער יסוד צו אלע קוים. וע"ד מודה אני לפניך וואס מען זאגט בתחלת עבודת היום, וואס ער קעהרט זיך צום אויבערשטען, און דאס דערלאנגט אין לפניך, דלא אתרמיז בשום אות וקוץ, וואס דאס איז א הקדמה לכל הקוים.

און דורך די עבודה פון אלול קומט מען צולדער גאולה, וואס איז נרמז אין די ר"ת ויאמרו לאמר אשירה לה', ר"ת אלול. ~~דאס~~ דאס אלץ איז די כללות העבודה פון חודש אלול און דער עיקר פון דעם איז בשבת וואס פאר תשרי, ~~וואס האמאלסט איז דער עיקר הכנה לשנה הבאה~~

השי"ת זאל העלפען, מען זאל אריין אין דעם נייען יאר בשמחה, און מען זאל האבען א שנה טובה ומתוקה בכל המצטרך. (משיחת ש"ק נצו"י תשט"ו)

אז אויך אין דעם זמן פון ירגיז וכו׳ ומרירות, וואס דאס איז מצד דעם נפש הבהמית, איז דאמאלסט גופא זאל ער זיין בשמחה מצד דעם הרגש נפש האלקית ובטחון הגמור אז ~~דער נפש (~~האלקית~~) וועט זיך אומקעהרען, ווייל עס איז דאך~~ לא ידח ממנו נדח, און נצר מטעי מעשה ידי להתפאר, וואס דערפאר איז כל ישראל יש להם חלק לעוה״ב. *[לא מתח קו מחיקה מעל תיבת ״האלקית״ אלא סימן בעיגול להשמיט]*

איז דאך מובן, אז דער ענין השמחה דא איז מצד ד~~י~~**ער** תשובה גופא. אז אין דער תנועה פון תשובה אליין, וואס ער שטעהט במרירות און ירגיז על היצה״ר, אין די זעלבע תנועה גופא איז ער שש ושמח מצד דעם וואס דער נפש האלקית קעהרט זיך אום צום אויבערשטען.

~~און דאס איז דער ענין פון ח״י אלול, אז דאס גיט אריין א חיות און שמחה אין די עבודה פון אלול גופא.~~

(משיחת ש״ק נצו״י, תשט״ו)

אחת שאלתי

די עבודה פון אלול איז דאך א הכנה אויף תשרי. אין חודש אלול דארף מען מתקן זיין מעשיו ~~ב~~**ד**שנה העברה און פועל׳ן ביי זיך דעם אחת שאלתי, (ווי מען האט פריהער גערעדט בארוכה) ער זאל ארויסגעהן פון אלע זיינע ענינים פרטיים און דורך דעם אחת שאלתי פון חודש אלול ווערט דערנאך די המשכה חדשה שבחודש תשרי, וואס דאס איז די שנה טובה ומתוקה בכל המצטרך לו.

און דאס איז דער טעם, וואס אין דעם ווארט אלול ווערט נרמז אלע דריי קוים פון תורה, עבודה וגמ״ח. אלול איז ראשי תיבות א~~י~~נה לידו ושמתי לך, וואס דאס געהט אויף דעם קו התורה, ווארום תורה איז א מקלט פון יצה״ר, כמאמר רז״ל בראתי יצה״ר בראתי לו תורה תבלין. אלול ר״ת איש לרעהו ומתנות לאביונים, וואס דאס איז דער קו הגמ״ח. און אזוי איז אויך מרומז אין אלול דער קו העבודה **את לבבך ואת לבב**, ווי עס איז מבואר אין דער הקדמה צום קונטרס ח״י אלול. ~~פון כ״ק מו״ח אדמו״ר נ״ע.~~ און א יסוד והקדמה צו די אלע קוים איז די עבודת התשובה וואס איז נרמז אין ר״ת פון אלול, אני לדודי ודודי לי, וואס דאס איז אני דער יסוד צו אלע קוים. וע״ד מודה אני לפניך וואס מען זאגט בתחלת עבודת היום וואס ער קעהרט זיך צום אויבערשטען, און דאס דערלאנגט אין <u>לפניך</u>, דלא אתרמיז בשום שום אות וקוץ, וואס דאס איז א הקדמה לכל הקוים.

און דורך די עבודה פון אלול קומט מען צו **צו** דער גאולה, וואס איז נרמז אין די ר״ת להוי׳ ויאמרו לאמר אשירה, ר״ת אלול.

* דאס אלץ איז די כללות העבודה פון חודש אלול און דער עיקר פון דעם איז בשבת וואס פאר תשרי, ~~וואס דאמאלסט איז דער עיקר הכנה לשנה הבאה...~~ **וואס מיני׳ מתברכין כולי יומי פון דער וואך - ויום ר״ה בכלל.**

השי״ת זאל העלפען, מען זאל אריין אין דעם נייען יאר בשמחה, און מען זאל האבען א שנה טובה ומתוקה בכל המצטרך.

(משיחת ש״ק נצו״י, תשט״ו)

הגהות על מענה למניחים בקשר לשיחת תולדות תשכ"ז

ב"ה ואלה"ק מס"ש רש"י (בראשית ה',לב) עה"פ "את שם את חם ואת יפת": בתחלה אתח דורש את שהוא צדיק וכו', כי אין הפי' שם שמונה אותם כסדר חשיבותם, כי רק במקרים הכי מועטים נמנים בהיפך סדר לידתם וצ"ל הוכחר (חזקה) בכל פעם ופעם שאאל"פ כפשוטו (ואפילו בפשט שבש"ס (ראה סנה' סס,ב) תדע) ואכמ"ל בכ"ז [ויש להעיר מהדובר מאז בפרש"י דבנוה צלפחד] וסדר מנין השבטים אפפפא יוכיח (ראה רש"י ויגש מז,ב) כן בפרש"י בראשיה (ב' יד) החשוב - ונמנה רביעי ופשוט.)

ובפרט כאן דא"כ הול"ל יפת קודם לחם דכפורש בקרא דחשיב מחם (בפשוטו דקרא, ועיין תוד"ה אלא (סנה' סס,ב) *) ועכצ"ל שאפילו בפסוק xxxxxxx זה עצמו מונה כסדר שהי' "ויולד נח" (- וראה רכב"ן (נח ו,י) אוו"ס כ"פ בראשית - ~~ציין למדרז"ל הלוקים בזה~~) דלרש"י בחומש זום הוא הקטן - ~~מפורש~~ שנח (ט,כה) בפירש"י "של אלו הגדולים" (ומה שפרש"י (שם כד) "בנו הקטן": "הפסול והבזוי" אין כוונתו לתרץ דהלא שם הוא הקטן, כ"א כהוקשה לו דאע"פ שחם הוא הקטן, מ"מ אין זה נוגע בפסוק זה דוקא) (ופשוט זה עד כדי כך - שלא הוצרך רש"י לתרץ (ואמי' ברמז) קדימת חם ליפת, - אף שנמצאו במפרשי רש"י כאן ובפ' נח ובן במפרשי הש"ס, ואכ"מ -) ורק בא לתרץ זה xxxxxxxxx ש"בתחלה" xxx שם. 1) ללכדך שישנם מעלות בשם 2) נעיקר - דכשישנם במה מעלות אז נסנה ראשון כי אינו דומה כמה מעלות למעלה אחת (ולהעיר ~~מקרש"י~~: הקטן, הפסול והבזוי)

---

*) תוספת מבוך בראשית - 200.

בראשית ה' ל"ב

ויהי נח בן חמש מאות שנה ויולד נח את שם את חם ואת יפת דסנהדרין דף סס, ע"ב, דרך חכמתן לחב קחשיב לתנ ביפת הגדול שבאחים הוה. וכ' התוספות תימא א"כ ליחשוב חם לבסוף וקרא קא חשיב שם חם ויפת עכ"ל, ונראה לתרץ עפמ"ש רשס חם ויפת חם הג"ת ונולדו מנח כהוא יכוד אבא ע"כ חשיב המדות כסדרן שם חסד xxxxx חם גבורה ויפת תפארה ולכן נאמר גבי יפת ואת יפת בתוספות ו' ע"ד אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב. ומ"ש הגמרא דרך חכמתן היינו כסדר השתלשלות המדות מהחכמה..

ושאר המקומות שכתוב "שם חס ויפת"; אינם ~~שייכים~~ לענינו

(בנוגע ליעקב ועשו), כי (אפילו) בדרך הפשט מיותר להזכיר חס ויפת

(לאחרי שהזכירם פעם א) כיון שעיקר הסיפור להודיע השתל' הדורות מאדה"ר

עד אברהם, ולכן בכאו"א נזכר בפי' רק שם דממשיך ~~אמהל~~ הדורות, ומשיטא

דכשמאיזה טעם מפרשים כולם - ~~(גם תכלי בניו של נח)~~ גם אז הוא העיקר.

(וי"ל שזהו ג"כ כוונת "ושאברהם יצא ממנו" (רש"י בראשית שם)),

משא"כ בפעם הראשון שמזכירם (בראשית ה,לב) שאז אינו מיותר

הוא ~~דסיון~~ לכאן (בענין דיתק בהסדר), ולכן ע"ז פירש"י - בתחלה אתה דורש

כו' כנ"ל.

~~גם אא"לכמ"ש~~ רש"י "יעקב ועשו" עפ"י מ"ש בב"ר (פס"ה,ד) שהדבר

תלוי בה, דעשו נולד מצד רבקה, ולכן ~~אבא~~ רש"י - ואלה תולדות יצחק:

יעקב, כי: 1) ~~אישוא~~ נרמז זה בפרש"י 2) מהי שייכות ביאור זה לפשט

כתוב זה? 3) סותר עצמו תומ"י, באמרו "האמורים בפרשה"-שסדרם מפוך.

4) בפשטות הכתובים לא הי' כן בנדו"ד, כי "רבקה אוהבת את יעקב" דוקא.

וכ"ש ~~[illegible]~~ דאין לומר: כי עשו נולד מצד רבקה אחות לבן, כי זה אא

חידש רש"י בוארא (ו,כג). ומדגיש - מכאן.

מה שנתבאר בהשיחה ~~[illegible]~~ שברה"י נאמר יצחק וישמעאל, כי יצחק הוא

בן הגבירה וישמעאל בן פלגש, שאינו כלל הגדר של חשיבות דצדיק על רשע, כ"א

נוגע בהשייכות שלו לאברהם - בחור בן, ומשום ~~מעינו ילד קטן אשר~~, שבן

האמה ושפחה פחות בדרגתו כו'. ולהעיר מפירש"י וירא (כב,כ), ובפשטות

הכתוב "לא ירש בן האמה הזאת עם בני (כא,יוד)" וכמפורש בפרש"י שם:

בני אפילו אינו חגון כיצחק. מפשוט

ואעפ"י שזה אמרה שרה ~~[illegible]~~ ~~נגתר לאברהם~~ א) ~~שבגלל~~ האמה (דהול"ל בן הזה) - מוכח דזהו גדר

מיוחד בענין דבן, ב) הרי מדובר כאן לענין ירושת אברהם, ~~אבל שרה~~

~~שבן האמה הרי יותר בנו של אברהם~~.

בשיחת ש"פ תלדות תשכ"ז (הוגה ונדפס בלקו"ש ח"ה ע' 112 ואילך) ביאר כ"ק אד"ש באריכות פירש"י הא' שבפ': "ואלה תולדות: יעקב ועשו האמורים בפרשה". ובין שאר הקושיות שאל מדוע מקדים רש"י את יעקב לעשו?

והמניחים שאלו ממ"ש רש"י (בראשית ה', לב) עה"פ "את שם את חם ואה יפת": בתחלה אתח דורש את שהוא צדיק וכו', והלא כן י"ל בנדו"ד? וע"ז השיב כ"ק אד"ש באריכות, שוב שאלו המניחים כמה שאלות על מענה זו, ואח"כ כתבו עוה"פ (נדפס בשערי ישיבה גדולה - מיאמי - ע' 96 ואילך), לאחר כ"ז הכניסו המסקנא מכל המענות והואיל כ"ק אדמו"ר להגיה אותה (תוכן הדברים נדפסו בלקו"ש שם ע' 115-116):

ואלה"ק ממ"ש רש"י (בראשית ה', לב) עה"פ "את שם את חם ואה יפת": בתחלה אתה דורש את שהוא צדיק וכו', כי אין הפי' שם שמונה אותם כסדר חשיבותם, כי **בכלל** רק במקרים הכי מועטים נמנים בהיפך סדר לידתם וצ"ל הוכחה (חזקה) בכל פעם ופעם שאאל"פ כפשוטו (ואפילו בפשט שבש"ס (ראה סנה' סט, ב: {תדע}) ואכמ"ל בכ"ז [ויש להעיר מהמדובר מאז ברש"י דבנות צלפחד] וסדר מנין השבטים יוכיח (ראה רש"י ויגש מז, ב) כן בפרש"י בראשיה (ב' יד) החשוב - ונמנה רביעי! ופשוט.)

ובפרט כאן: **ברש"י הנ"ל באם אין הפי' כנ"ל** דא"כ הול"ל יפת קודם לחם דכמפורש בקרא דחשיב מחם (בפשוטו דקרא, ועיין תוד"ה אלא (סנה' סט, ב)* ועכצ"ל שאפילו בפסוק זה עצמו מונה כסדר שהי' "ויולד נח" (- וראה רמב"ן (נח ו, י) ותו"ש ס"פ בראשית - ציין למדרז"ל חלוקים בזה -) דלרש"י בחומש חם הוא הקטן - כמפורש בפירש"י {(בנח ט, כה)}: "של אלו הגדולים" (ומה שפרש"י (שם כד) "בנו הקטן": "הפסול והבזוי" אין כוונתו לחרץ דהלא שם הוא הקטן, כ"א שהוקשה לו דאע"פ שחם הוא הקטן, מ"מ אין זה נוגע בפסוק. זה דוקא) (ופשוט זה עד כדי כך - שלא הוצרך רש"י לתרץ (ואפי' ברמן) קדימת חם ליפת, - אף שנמצאו **שקו"ט בכ"ז** במפרשי רש"י כאן ובפ' נח וכן במפרשי הש"ס, ואכ"מ -)

ורק בא לתרץ **(בפרש"י בראשית)** זה ש"בתחלה" **מנה** שם. **ומפרש:** 1) ללמדך שישנם מעלות בשם 2) ועיקר - דכשישנם כמה מעלות אז נמנה ראשון כי אינו דומה כמה מעלות למעלה אחת (ולהעיר מפרש"י: הקטן, הפסול והבזוי).

---

*) הוספה מבוך בראשית - 200.

בראשית ה' ל"ב

ויהי נח בן חמש מאות שנה ויולד נח את שם את חם ואת יפת פ"ח דסנהדרין דף סט, ע"ב, דרך חכמתן קחשיב להו דיפח הגדול שבאחים הוה.וכ' התוספות תימא א"כ ליחשוב חם לבסוף וקרא קא חשיב שם חם ויפת עכ"ל, ונראה לתרץ עפמ"ש דשם חם ויפת הם חג"ת ונולדו מנח שהוא יסוד אבא, ע"כ חשיב המדות כסדרן שם חסד חם גבורה ויפת תפארת, ולכן נאמר גבי יפת ואת ימה בתוספות ו' ע"ד אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב, ומ"ש הגמרא דרך חכמתן, היינו כסדר השתלשלות המדות מהחכמה..

ושאר המקומות שכתוב "שם חם ויפת": אינם שום דמיון **דומים** לענייננו (בנוגע ליעקב ועשו), כי (אפילו) בדרך הפשט מיותר להזכיר חם ויפח (לאחרי שהזכירם פעם אחת **אחת**) כיון שעיקר הסיפור להודיע השתל' הדורות מאדה"ר עד אברהם, ולכן בכאו"א נזכר בפי' רק **ה**שם דממשיך ההשתל' **הדורות**, ופשיטא דכשמאיזה טעם מפרשים כולם - (גם לפני בניו של נח) גם אז הוא העיקר. (וי"ל שזהו ג"כ כוונת "ושאברהם יצא ממנו" (רש"י בראשית שם)),

משא"כ בפעם הראשון שמזכירים (בראשית ה, לב) שאז אינו מיותר הוא דמיון **בדומה** לכאן (בענין דיוק בהסדר), ולכן ע"ז פירש"י - בתחלה אתה דורש כו' כנ"ל.

- אין לתרץ דמ"ש רש"י "יעקב ועשו" **הוא** עפ"י מ"ש בב"ר (פס"ה, ד) שהדבר תלוי בה, דעשו נולד מצד רבקה, ולכן מפרש רש"י - ואלה תולדות יצחק: יעקב, כי: 1) איפוא **לא** נרמז זה **(דב"ר)** בפרש"י **כלל**. 2) מהי שייכות ביאור זה לפשט כתוב זה? 3) סותר עצמו תומ"י, באמרו "האמורים בפרשה" - **ובפרשה** וסדרם הפוך. 4) בפשטות הכתובים לא הי' כן בנדו"ד, כי "רבקה אוהבת את יעקב" דוקא. וכ"ש דאין לומר: כי עשו נולד מצד רבקה אחות לבן, כי זה חידש רש"י בוארא (ו,כג). ומרגיש **שם** - מכאן.

- מה שנתבאר בהשיחה שבדה"י נאמר יצחק וישמעאל, כי יצחק הוא בן הגבירה וישמעאל בן פלגש, הכוונה שאינו כלל הגדר של חשיבות דצדיק על רשע, כ"א נוגע בהשייכות שלו לאברהם - בתור בן, ופשוט בעיני ילד קטן אפי', שבן האמה ושפחה פחות בדרגתו כו'. ולהעיר מפירש"י וירא (כב, כ), וכפשטות הכתוב "לא ירש בן האמה הזאת עם בני (כא, יוד)" וכמפורש בפרש"י שם: בני אפילו אינו הגון כיצחק. ופשוט.

ואעפ"י שזה אמרה שרה **ולא אברהם הרי**: א) שמדגיש **מודגש בן** האמה (דהול"ל בן הזה) - מוכח וזהו גדר מיוחד בהענין דבן, ב) הרי - (דהול"ל בן הזה) מדובר כאן לענין ירושת אברהם.